

Katolički list

ZVONIK

GOD: XIV BR. 10 (156) Subotica, listopad (oktobar) 2007. 100,00 din

• **Ljutovo:**

Blagoslov kamena temeljca za novu crkvu

• **Subotica - Marija Majka Crkve:**

25. obljetnica posvete crkve

• **Intervju:**

prim. dr. Marko Sente

Papa u Napulju

Ljutovo: Blagoslov kamena temeljca za novu crkvu

Subotica: 25. obljetnica posvete crkve "M. M. Crkve"

Piše: mr. Mirko Štefković

Dobra budućnost

Često čujemo kako ljudi govore o dobrim starim vremenima. Obično se radi o vrlo uopćenom govoru. Ili pak, ako su u pitanju konkretne situacije, one se redovito vrlo vješto izvlače iz konteksta, kako bi osvanule u najboljem svjetlu. Ta, radi se o dobrim starim vremenima.

No, čini mi se da nismo baš uvijek pravedni i iskreni u tom suviše lakom i nekritičnom pozivanju na dobru prošlost. Lijepo je sjećati se dobroga, a zaboravu predati ono što izmiče iz tih okvira. Čak štoviše, mi kršćani pozvani smo na opraštanje. Ono nije tek puko zaboravljanje, nego ozbiljnije svjesno *probavljanje* prošlosti. Poučno razmišljanje na tu temu imamo u rubrici *Vjernici pitaju*.

Uvjeran sam da od ispravnog pogleda na prošlost i njezinog spominjanja ovisi i vrednovanje i življenje sadašnjosti. Ustvori, kada govorimo o dobrim starim vremenima tada ih suprotstavljamo drugačijim, sadašnjim vremenima. Točno je da je povijest učiteljica života, no kada je previše idealiziramo, sumnjam da ona može ispuniti tu svoju misiju.

Ono što bih Ti, dragi čitatelju, ovaj puta htio staviti na srce je da na sadašnjost pogledaš u malo drugačijem svjetlu, u svjetlu Božje providnosti koja ravna tijekom vremena. Nije tu potrebno nikakvo uljepšavanje, ali jednako tako niti karikiranje. Životne prilike nisu lake, ali nema nam druge, nego u njima živjeti i to najbolje što znamo i možemo. Zato je, uvjeren sam, svatko od nas pozvan u svom životnom kontekstu otkriti tragove te Providnosti, koja na naše živote baca sasvim drugačije svjetlo od onoga kako se ono obično zrcali u dnevnom tisku ili na malim ekranima. Puno je lakše dignuti ruke s parolom "Ionako ne mogu ništa promijeniti" nego, slijedeći to svjetlo koje dolazi odozgo, učiniti ono što je u našoj moći, pa makar to bila samo skrušena molitva strpljivog čekanja pravog trenutka. Takvo shvaćanje sadašnjosti ne može očajnički gledati na budućnost, jer svjetlo Providnosti koje nas vodi ne smjera u prošlost, nego u budućnost i to budućnost uskrsnuća!

U ovom broju *Zvonika* skupili smo puno zraka te svjetlosti, od kojih ovdje želim izdvojiti samo dvije: blagoslov temeljnog kamena za novu crkvu u Ljutovu i misu za školarce u povodu početka nove školske godine u subotičkoj katedrali.

Puno je vremena trebalo da se drevna nada Ljutovčana počne ostvarivati. Mislim da, iako poteškoća ne manjka, gotovo svi žitelji tog sela pogledom na radove oko izgradnje njihove crkve radije govore o dobroj sadašnjosti. Hvala dragom Bogu, koji nam je omogućio, da i do toga dođe!

A misa za đake u subotičkoj katedrali za početak školske godine je događaj koji jako puno govori o sadašnjosti, a vjerujem i o budućnosti. Više od sedamsto djece je sa svojim učiteljima i nastavnicima došlo zazvati Božji blagoslov na početak novog pothvata u stjecanju novih znanja. Uvjeran sam da mnogi, ne samo oni koji su misu organizirali, nego i svi oni koji su sudjelovali, rado govore o ovom svijetlom događaju naše sadašnjosti.

Dakle, dragi čitatelju, pozivam Te da i sam, potaknut priložima iz ovog broja našeg *Zvonika* i sam pažljivije otkrivaš zrake Božje providnosti u svom životu kako bi s pravom bolje vrednovao sadašnjost i živio za dobru i sigurnu budućnost, utemeljenu na sigurnim temeljima prošlosti.

Vaš urednik

Piše: Stjepan Lice

Podno naših koraka

Posvuda, širom svijeta, podno naših koraka, rasuta su grobišta nevinih. Ničim obilježena, nijema od boli, kušaju zboriti o onome što ljudska povijest tako teško umije očuvati. Ljudskost.

Podno trave i suhog lišća, podno neizrečene, ali ne manje jasne prijetnje, podno straha i šutnje, počivaju zemni ostaci tolikih kojima je bilo dano živjeti u neko krivo vrijeme, u nekom krivom prostoru, zemni ostaci nebrojenih čija su imena, čija je pripadnost bila krivica. Neoprostiva. Neoprostiva po sudu onih koji su se bezočno našli pozvanima suditi. Osuditi bezazlenost. Osuditi život.

Tolika djeca, toliki starci i starice, toliki bolesni i onemoćali, toliki požrtvovni i sveti, toliki koje je u nekom trenutku zapalo nositi odjeću koja je prokazivala, leže jedni uz druge. Jedna su zemlja. Ista duša. I nema ih tko pohoditi. Godine ih, desetljeća, kao vjekovi od nas udaljuju. Toličke lađe pitaju za svoja sidra. Pitaju u nadi da će ih zanijeti dobri vjetrovi, dobri valovi k dobrim obalama.

Koliki su svjetovi ugašeni, kolike topline i blizine oskrvrnjene, kolika ognjišta zatrta?! Ruka koja se predala bezumnom činu kako će naći svoj spokoj? Kako će prinijeti kruh svojim – ili ma čijim – ustima? Kako će biti kruh?

Nema grobišta koje jednoga dana neće progovoriti. I njihova šutnja, i njihova neuočljivost, nevidljivost povazan zборе. Zbore mimo svake osude. Nije moguće pogaziti nekoga, smrviti ga u njegovoj čovječnosti, a da se ne naudi sebi. Čovječnosti u sebi. Ne, žrtva koja je razumjela u čemu je smisao, ne raduje se patnji svoga mučitelja. Ne priželjkuje ju.

Posvuda su rasuta grobišta nevinih. I nevini koji počivaju i nevini koji do posljednjeg daha ne posustaju u svojoj zauzetosti, u svojoj neizrecivoj nježnosti, svjedoče da čovjek ne poznaje granicu između života i smrti. Ona nije u vremenu. Nije u prostoru. Nije, možda, čak ni među ljudima. Ona je u čovjeku. Čovjek za sebe odabire kome pripada – životu ili smrti.

Zasigurno, tko poštuje život, poštuje i smrt. Tko ne poštuje život, nosi smrt u sebi. Ne smrt koja uznosi, nego smrt koja izjeda. Tko ne poštuje bezazlene, odijelio se od svoje ljudskosti. Jer u prirodi je čovjekovoj da posluži životu. Ljudima. Tko ga izigra, tko ih izigra, sebe je izigrao.

Podno naših koraka počivaju toliki koji su oplemenili ovaj svijet, prostore naših dana i duša, svojom zauzetošću i nježnošću. Počivaju toliki djetinji osmijesi, tolike vjerne, marne ruke. Toličke oči umorne od bola, a ipak pune pouzdanja. Podno naših koraka počivaju tolika bića uzdrhtala od brižnosti. Od zagledanosti u vječnost. I, ništa manje zahvalno, u privremenost. I zbog njih smo itekako dužni ustrajati na putu ljudskosti. Uzvratiti blagoslov kojim smo blagoslovljeni. Po kojemu smo ljudi.

Više od sedamsto djece u katedrali

Više od sedamsto djece iz Subotice i okolice koja pohađaju nastavu na hrvatskom jeziku i katolički vjeronauk, okupilo se u srijedu 26. rujna u subotičkoj katedrali-bazilici Sv. Terezije Avilske na svetoj misi

koju je u povodu početka školske i vjeronaučne godine predslavio katedralni župnik mons. Stjepan Beretić zajedno s preč. Andrijom Anišićem, preč. Julijem Bašićem, preč. Franjom Ivankovićem, vlč. Josephom Vogrincem te vlč. Akosom Gitasijem.

Mons. Beretić je u propovijedi okupljenu djecu podsjetio na riječi zaštitnika bačke ravnice i Subotičke biskupije, sv. Pavla koji kaže: *Jao meni ako evanđelja ne navješćujem!*, nadodavši kako je to poruka za svakoga učitelja, nastavnice i katehetu. U tom smislu naznačio je kako *ne bi bilo ni seljaka, ni majstora, ni svećenika, ni liječnika, ni pravnika ni umjetnika, ne bismo imali ni papu ni biskupa, da sve nas jednom nije poučavala učiteljica ili učitelj. Zato danas iskazujem veliku zahvalnost Bogu za naše učiteljice, nastavnice i profesore*, rekao je propovjednik, posebno potičući djecu i mlade da budu marljivi đaci, da uvijek budu sretni ljudi. *Budite dobri đaci, da izaberete ono zvanje, u kojemu ćete biti najsretniji. U tome će vam pomoći vaši roditelji, vaši učitelji i nastavnici, vaši vjeroučitelji! Ali, da budeš radostan, najbolje će ti pomoći Gospodin Isus*, zaključio je mons. Beretić.

Susret je inicirao predsjednik Organizacijskoga odbora Festivala bunjevački pisama, **prim. dr. Marko Sente** zajedno s ravnateljima škola. Pjevanje na svetoj misi predvodio je VIS "Proroci". Poslije mise, djeca su posjetila subotički

Gradski muzej dok su se učenici 5., 6. i 7. razreda okupili na dodatnom druženju u HKC-u "Bunjevačko kolo", gdje su nazočili generalnoj probi za III. dječji festival bunjevački pisama koji je održan iste večeri. /Z.Z./

Obilježen početak školske i vjeronaučne godine

Bajmok

U bajmočkoj župi Sv. Petra i Pavla, 23. rujna slavljena je sveta misa kojom je ujedno označen početak školske i vjeronaučne godine u ovoj župi.

Svetu misu predvodio je župnik mons. Slavko Večerin zajedno sa župnim vikarom vlč. Zsoltom Bendeom. Na početku mise sva su djeca s đačkim torbama na leđima ušla u crkvu, te su svoje torbe s knjigama i školskim priborom postavili pred oltar. Uslijedio je potom i svečani zaziv Duha Svetoga. Nekima je ovo bio prvi susret s Gospodinom u našoj crkvi. Ostaje nam žarkom molitvom pratiti naše male vjeroučenike koji su prvi puta stupili proslaviti Dan Gospodnji s nama, kao i one koji su ostali revni ove kao i prethodnih godina. /Mirela Sakač/

Svetozar Miletić

Svetom misom sa zazivom Duha Svetoga koju je u župi "Rođenja Blažene Djevice Marije" u Svetozaru Miletiću u nedjelju 30. rujna predslavio župnik Antal Egedi, svečano je započela vjeronaučna godina u ovoj župi.

Na misi su među ostalim bili nazočni i vjeroučenici od prvoga do osmoga razreda, njihovi roditelji, rodbina i mnogi vjernici. Nažalost, župnikovu pozivu odazvala se samo jedna učiteljica, Marija Bagi. Pomoć pri organizaciji svete mise pružile su Ana

Vujević-Ileš i Lucia Tošaki, a djeca su predmolila molitvu vjernika te recitirala i pjevala na hrvatskom i mađarskom jeziku. Župnik Antal blagoslovio je djecu, njihove roditelje, učitelje i torbe. Na kraju svete mise podijeljeni su prigodni letci o tomu kako moliti krunicu. /Lucia Tošaki i Sonja Bagi/

Sombor

Presveto Trojstvo

U crkvi Presvetog Trojstva u Somboru slavljena je u nedjelju 30. rujna sveta misa kojom je obilježen početak školske godine. Svetu misu na kojoj su sudjelovali vjeroučenici svih osnovnih škola u Somboru kao i njihovi roditelji predslavio je župnik Josip Pekanović.

Obraćajući se roditeljima, župnik je u propovijedi u kratkim crtama iznio sadržaj pisma kojega su za ovu prigodu napisali biskupi Međunarodne biskupske konferencije "Sv. Ćirila i Metoda", te je pozvao roditelje na odgovornost pri odgoju djece u kršćanskom duhu.

Župna kateheza nije izgubila svoje značenje jer je kontakt sa zajednicom i prisutnost u euharistijskim slavljinama veoma važna osobito u pripravi za svete sakramente. Škola nije prostor priprave za sakramente jer se tamo ne živi zajedništvo života u vjeri, već se živi u prostoru župne zajednice, odnosno u crkvi, gdje se sakrament slavi, rekao je preč. Pekanović, govoreći pri tom i o važnosti školskog vjeronauka, budući da biskupi pozivaju roditelje, djecu i vjero-

učitelje da sviješću vlastite odgovornosti daju svoj doprinos kako bi započeto djelo iz godine u godinu donosilo sve više plodova.

Na kraju svete mise djeci i roditeljima podijeljen je blagoslov, a blagoslovljene su i školske torbe. /Z. G./

Sonta

Na dan Katehetske nedjelje 30. rujna, u Sonti je slavljena sveta misa sa zazivom Duha Svetoga za početak nove školske i vjeronaučne godine, na kojoj se okupio velik broj djece, njihovi učitelji, direktor škole te vjernici. Djeca su sudjelovala u čitanju, ministriranju i

prinosu darova, a na kraju mise župnik vlč. Dominik Ralbovski blagoslovio je školske torbe i podijelio djeci sličice – molitvu učenika. Druženje je potom nastavljeno u prostorijama župe.

Kristina Ralbovski

Subotica - Sv. Rok

S krunicom u novu školsku godinu

Svečano je bilo u crkvi Sv. Roka u Subotici u nedjelju, 7. listopada kada su djeca iz vrtića "Marija Petković", učenici i mladi blagoslovom započeli svoju školsku i vjeronaučnu godinu. Oni su predvodili molitvu vjernika, pjevali uz vokalno instrumentalni sastav "Proroci" i tako svima priredili lijep susret s Gospodinom u svetoj Euharistiji. Posebno je driljiva bila svečana prikazna procesija u kojoj su na oltar stavljeni Biblija, kruh i vino, školska torba, krunica i drugi simboli našega kršćanskog života.

Kraći program na početku mise s djecom je pripremila nova katehista s. Jasna Crnković.

Župnik Andrija blagoslovio je svu djecu i poželio im uspjeh u učenju u školi i u crkvi, na vjeronauku. /K. Č./

Sвета misa, blagoslov gradilišta i polaganje kamena temeljca nove crkve u Ljutovu

Svečanost polaganja temeljnog kamena za novu crkvu "Svetog Križa" u Ljutovu, kojoj su prethodili sveta misa i blagoslov gradilišta, održana je u nedjelju, 23. rujna u ovom naselju između Subotice i Tavankuta.

Ljutovo je mjesto koje se nalazi na lokalnoj cesti između Subotice i Tavankuta. Ovo mjesto je mlada mjesna zajednica koja broji blizu tisuću stanovnika. Prije nekoliko desetljeća u Ljutovu je utemeljena vikarija "Svetog križa" i kupljena je jedna stara kuća u sporednoj ulici u blizini centra sela. Međutim, taj prostor smatran je neprikladnim za gradnju nove crkve. Zato su mještani Ljutova, od kojih je većina rimokatolika, odlučili tražiti od mjesne samouprave novi prostor u centru sela za novu crkvu. Ovoj molbi je udovoljeno prije četiri godine, kada su čelnici mjesne zajednice imali sluha za potrebe vjernika svog mjesta. Izvršena je parcelizacija centralnog trga u Ljutovu i veći dio je darovan na korištenje Rimokatoličkoj crkvenoj općini "Svetog križa". Poslije ove odluke, župnik je u dogovoru s odbornicima započeo inicijativu oko izgradnje idejnog i glavnog projekta za novu crkvu. Idejni projekt za crkvu "Svetog križa" izradio je **ing. Ante Rudinski**, a glavni projektant je **ing. Laszlo Király**. Njih dvojica su, kroz godinu dana, u dogovoru sa župnikom **Franjom Ivankovićem**, detaljno razrađivali svaki detalj nove zgrade crkve. Vjernici Ljutova okupljaju se četiri godine na nedjeljnim misama u mjesnom Domu kulture koji je velikodušno na raspolaganje stavila mjesna uprava. Prvih

godina svete mise su se održavale nedjeljom u poslijepodnevnom satima, a od prije dvije godine održavaju se ujutro u 8 sati. Na misama se okuplja više od dvadeset djece i to je razlog da se ova zajednica nada rastu u vjeri.

Nedjeljno slavlje započelo je u 16 sati svetom misom koju je predvodio subotički biskup **dr. Ivan Péntzes**, uz koncelebraciju prisutnih svećenika. Predivno vrijeme omogućilo je da se na ovom slavlju okupi više stotina vjernika. Ovom slavlju bili su nazočni i gosti: **Iva Aranjoš**, konzulica Generalnog

konzulata Republike Hrvatske u Subotici; **Branko Horvat**, predsjednik Hrvatskoga nacionalnog vijeća, **Stanislava Stantić Prčić**, ravnateljica Osnovne škole "Matija Gubec" iz Tavankuta, **Petar Kuntić**, potpredsjednik grada Subotice. Među prisutnima su bili i vjernici baptisti iz Ljutova na čijem čelu je bio starješina **prof. Zvonimir Janečić**. Prvih dana, dok na gradilištu nove crkve nije bilo struje i vode, oni su nam velikodušno izišli u susret darujući nekoliko dana i vodu i struju iz svoje crkve koja se nalazi u neposrednoj blizini preko puta. Prigodnu propovijed održao je **mons. Stjepan Beretić**, arhiepiskop i katedralni župnik. On je između ostalog naglasio važnost zajedništva koje se očituje u izgradnji žive zajednice Crkve, ali jednako tako i u izgradnji nove Crkve. Pozvao je sve okupljene da ne ostave vjernike Ljutova same u ovom plemenitom djelu, nego

vlast. Poslije svete mise u svečanoj procesiji, koju je predvodio biskup sa svećenicima, svi okupljeni su se uputili prema gradilištu nove crkve. U povorci je časna starica i najaktivnija vjernica, **Anica Rudić**, koja je desetljećima očekivala ovaj događaj, ponijela tekst koji je ugrađen u kamen temeljac. U temeljni kamen položen je tekst u kojem su navedena imena svih sadašnjih crkvenih i svjetovnih vlasti te imena osoba i poduzeća koja su pridonijela da započne izgradnja ove crkve. Biskup je blagoslovio kamen temeljac, položen

ispod stubišta koje će voditi u zvonik nove crkve. Poslije blagoslovne molitve biskup je blagoslovio temelje nove crkve. Prije samog blagoslova i otpusta prigodnu recitaciju izrekla je autorica, mjesna pučka pjesnikinja, **Katica Bačić**. Za sve okupljene priređen je koktel ispred mjesnog Doma kulture. U pripremi i organizaciji cjelokupne svečanosti svoj doprinos dali su mnogi Ljutovčani. Neke

od njih moramo spomenuti, a to su obitelji: **Marina i Marije Skenderović**, **Josipa i Marice Mačković**, **Menyherta i Vesne Harangozo**, **Marinka i Snežane Šimić**, **Antuna i Mire Remeš**. Ovaj događaj ostat će trajno zapisan u srcima mnogih vjernika Ljutova koji su dugi niz godina revno molili i očekivali da dođe do realizacije ove zamisli. Božjoj providnosti i ljudskoj darežljivosti povjeren je ovaj poduhvat. Hvala svim darovateljima i onima koji će i u buduću podupirati svojim molitvama i materijalnim prilozima izgradnju ove crkve.

Franjo Ivanković

Župna crkva - srce zajednice

Misnim slavljem kojega je u župnoj crkvi Marija Majka Crkve u Subotici 11. listopada predslavio beogradski nadbiskup mons. Stanislav Hočevar zajedno sa župnikom ove župe dr. Andrijom Kopilovićem, kapelanom Akosom Gutasijem te s desetak svećenika, proslavljena je 25. obljetnica postojanja ove crkve.

Na početku sv. mise, prigodnom recitacijom nadbiskupa, svećenike i sve okupljene vjernike pozdravili su **Dragam Martinović** i **Anita Kovač** obučeni u bunjevačku narodnu nošnju. Zatim je sve prisutne pozdravio župnik mons. dr. Andrija Kopilović.

U prigodnoj propovijedi, nadbiskup Hočevar istaknuo je kako je mjesto našega susreta s Bogom naše srce, a srce zajednice, gdje nas Bog okuplja i gdje gori plamen Božje ljubavi odnosno Kristovo srce, je svaka župna crkva. U toj crkvi plamen kod svetohraništa podsjeća nas da u našem srcu također mora stalno gorjeti plamen ljubavi koji se mora prenositi dalje tj. stvarati nove odnose u zajednici župe, biskupije i sveopće Crkve. Treba stvarati nove odnose, novu kulturu ne samo kulturu vanjštine nego kulturu nutrine, da bi srce svakoga čovjeka bilo svetište a ne smetlište. Ujedno nam je potrebna životna mudrost. Svaki čovjek bi trebao nositi u sebi "biblioteku mudrosti", mudrosti božanske koja će ga nadahnjivati pravom riječju, pravom mudrošću života da bi u svom životu izgradio ispravnu ljestvicu vrednota po kojoj bi više vremena posvetio uređenju i izgradnji svoje nutrine kako bi onda snagom koja izlazi iz "svetišta njegova srca" mogao izgrađivati civilizaciju ljubavi. U tome neka vam pomogne vaša zaštitnica Marija Majka Crkve koja je bilo istinska "biblioteka mudrosti" i pravo "svetište" jer je ona pod svojim srcem nosila Isusa, zaključio je Nadbiskup.

Misno slavlje je glazbom uljepšao zbor Collegium Musicum Catholicum zajedno sa solistima i orkestrom pod ravnanjem **Miroslava Stantića** koji su među ostalim izveli Haydnovu misu. Misnom slavlju nazočila je novoimenovana generalna konzulica Republike Hrvatske u Subotici **dr. Ljerka Alajbeg** u pratnji novog konzula savjetnika **Ante Franjića**.

Župna zajednica, na čelu sa župnikom dr. Kopilovićem, pripravljala se za ovaj događaj trodnevnicom. Svaki dan bio je posvećen određenoj temi: najprije obitelji, drugi crkvenim službama, dok je treći dan bio posvećen duhovnim zvanjima, kada su župu posjetili pitomci biskupijskog sjemeništa "Paulinum" s poglavarima.

Csaba Kovács

Iz povijesti crkve i župe

Aleksandrovo je od 1910. samostalno prigradsko naselje. U Aleksandrovu je najprije bila vikarija župe sv. Roka. Župa je osnovana 1. siječnja 1956. godine. Prvotna bogomolja je bila u policijskoj postaji. Ona je bila posvećena sv. Aleksandru, papi. Budući da se naselje širilo, vidna je bila potreba za većom crkvom. Dozvola za gradnju, zbog poznatog stava komunističkih vlasti prema Crkvi, čekana je punih petnaest godina. Nova crkva posvećena je 11. listopada 1982. godine. Zaštitnica župe je Marija Majka Crkve.

Crkva je izgrađena po projektu **dipl.ing. Bolte Dulića**. Dugačka je 46 m., a široka 19 m. Iznutra je visoka 9 m. Toranj je 22 m. Zvona su elektronska.

Zgrada crkve je zamišljena kao moderna građevina koja odgovara duhu vremena i u duhu pokoncilске liturgijske obnove. Sagrađena je na temeljnom kamenu koji su biskup **mons. Matija Zvekanović** i župnik mons. Andrija Kopilović donijeli iz Lurda i Fatime a 12 križeva koji simboliziraju dvanaesticu apostola načinjeni su od kamena iz 12 velikih marijanskih svetišta s područja bivše Jugoslavije. Unutarnjost crkve rese slike otajstva krunice u tehnicu slame koje je izradila **Ana Milodanović**, slamarka iz Starog Žednika. Međutim, crkva iznutra nikada nije dobila svoj zamišljeni izgled. Naime, pročelje crkve trebao je resiti zlatni ravenski mozaik, ali je nažalost preskup – čak četiri puta skuplji nego što je koštala crkva.

U proteklih 25 godina u novoj crkvi je kršteno 2560, 653 bračna para u toj je crkvi obećalo jedno drugom ljubav i vjernost po sakramentu ženidbe, a 1620 župljana se preselilo u vječnost. Župa Marije Majke Crkve bogata je i duhovnim zvanjima. Trojica su već postali svećenici a četrnaest je sjemeništaraca odnosno bogoslova koji su na putu prema svećeništvu.

Na području ove župe je i marijansko svetište "Bunarić", a na "Šišťaku" i na Čantavirskom putu služe se svete mise jednom godišnje. Ondje se planiraju sagrađiti dvije manje bogomolje.

Župa broji oko 5.500 vjernika. Nedjeljom su tri mise: u 7,30, 9,30 i 18 sati. Župnik ove župe je od početka mons. dr. Andrija Kopilović (od 1969.) a trenutno kapelansku službu vrši **vlač. Akos Gutasi**. Na službi je župniku i župljanima i trajni đakom **vlač. Csaba Kovacs**.

U župi djeluju i sestre Kćeri milosrđa. Sada su ovdje tri sestre: **s. Zrinka Glavaš** - kućna predstojnica i kuharica, **s. Eleonora Merковиć**, katehistica i **s. Maristela Miković**, sakristanka.

I Katolička Crkva na sajmu u Novom Sadu

U okviru 40. Međunarodnog sajma turizma koji je od 9. do 14. listopada održan u Novom Sadu, po prvi put su predstavljene Crkve i vjerske zajednice u Srbiji. Uz Katoličku i Srpsku Pravoslavnu Crkvu, na sajmu su se predstavili i Slovačka Evangelička Crkva te Savez židovskih zajednica u Srbiji i Mešihat Islamske zajednice u Srbiji.

Sve crkve i vjerske zajednice predstavile su se u dvorani broj 7 pod nazivom "Versko-poklonički turizam" (tj. Vjersko-hodočasnički turizam). Ova dvorana izazvala je veliko zanimanje stručnjaka i posjetitelja, ističe se u priopćenju. Otvorenju sajma 9. listopada nazočio je i beogradski nadbiskup-metropolita **mons. Stanislav Hočevar**, koji je u pratnji **dr. Andrije Koplivića**, **dr. Tadeja Vojnovića**, **mr. Andrije Anišića** i **preč. Blaža Zmaića** s drugim predstavnicima Crkava i vjerskih zajednica, te predstavnika sajma obišao sve štandove u dvorani.

Prema službenom priopćenju, tijekom šest dana jubilarne sajmove je posjetilo rekordnih 60.000 ljudi, što je za 20 posto više nego prethodnih godina. Prema službenim priopćenjima, na službenoj web stranici Novosadskog sajma (www.nsfair.co.yu) očito je da su i organizatori i posjetitelji i izlagači vrlo zadovoljni ovim događajem. U jednom priopćenju, među ostalim piše: "Na jednom mjestu, prvi put u regiji može se vidjeti kako konfesije rade i surađuju, kako se mijenjaju i prilagođuju vremenu, kako čuvaju i njeguju kulturu i vjersku baštinu."

U okviru sajma 11. listopada priređena je i posebna tiskovna konferencija. Tom prigodom u Kongresnom centru "Master" Novosadskog sajma, u nazočnosti predstavnika svih vjerskih konfesija, predstavljeni su potencijali vjersko-hodočasničkog turizma. Nazočnima se obratio i autor toga projekta **mr. Radivoje Mračević**. On je naglasio kako vjerski turizam posljednjih godina doživljava pravu ekspanziju, što potvrđuju podaci Svjetske turističke organizacije da se od 1,4 milijarde turista koji putuju svijetom 20 posto nalazi na nekom hodočasničko-turističkom putovanju. Mračević je posebno naglasio da je Svjetska turistička organizacija uvrstila Srbiju kao regiju s najvećim potencijalom za razvoj vjerskog turizma. Nazočnim novinarima obratili su se i svi predstavnici izlagača u ime Srpske Pravoslavne crkve đakon **Predrag Šćepanović**, o. **Tadej Vojnović** u ime Katoličke Crkve. Slovačku Evangeličku crkvu u Srbiji zastupao je njezin biskup **mr. Samuel Vrbovski** dok je Mešihat Islamske zajednice u Srbiji zastupao **Salahudin Fetić** a pismo podrške vrhovnog rabina Židovske zajednice u Srbiji **Isaka Asiela** pročitala je **dr. Ana Frenkel**. Svi su oni izrazili svoje zadovoljstvo da su se mogli na takav način predstaviti javnosti. U njihovom obraćanju novinarima posebno je istaknuta suradnja svih Crkava i vjerskih zajednica, koja se lijepo očitovala i na sajmu te uvjerenje da je to bio je još jedan doprinos suživotu u višenacionalnoj i višekonfesionalnoj Vojvodini i Srbiji. Posljednjega dana sajma, u nedjelju 14. listopada, na konferenciji za novinare predstavnicima svih vjerskih zajednica uručene su zahvalnice za sudjelovanje na Novosadskom sajmu.

Organiziranje štanda Katoličke Crkve ispred MBK "Sv. Ćirila i Metoda" povjereno je mr. Andriji Anišiću, **Csabi Kovácsu** i **Olgi Šram**. U organizaciji su im najviše pomogli dr. Andrija Koplivić sa svojom ustaljenom ekipom (**Duško Tomica**, **Mirko** i drugi), zatim **Katarina Ćeliković** i **Petar**

G. Mračević u posjetu štandu Katoličke Crkve

Gaković. Najveći teret ponio je **Željko Bibić** koji je kao Novosađanin najviše radio i u organizaciji i za vrijeme sajma. Na sajmu je stalno bila i **s. Zrinka**, kao i predstavnici Grkokatoličkog egzarhata te predstavnici Radio Marije.

Štand "Katolička Crkva u Srbiji" imao je sljedeće sadržaje: Grb Beogradske nadbiskupije s nekoliko fotografija, kartu Zrenjaninske biskupije s nekoliko fotografija, a najzastupljenija je bila Subotička biskupija. Uz veliki plakat subotičke katedrale-bazilike Sv. Terezije Avilske predstavljene su na stotinjak fotografija A3 formata mnoge crkve naše biskupije izvana i iznutra, zatim marijanska svetišta "Bunarić" i "Doroslovo", a na dvadesetak fotografija predstavljene su naslovnice molitvenika iz fundusa Bunjevačko-šokačke knjižnice "Ivan Kujundžić". Posebno je predstavljena Caritas Subotičke biskupije sa svojim aktivnostima. Osim toga na dvadesetak umjetničkih fotografija predstavljene su oltari subotičkih crkava, zatim slike koje predstavljaju Euharistiju. Najdragocjeniji izložak na Sajmu su postaje Križnog puta izrađene u tehnici slame koji je vlasništvo đurđinske župe. Sve postaje Križnog puta izradila je **Marija Ivković Ivandekić**. Pozornost je privukla i zavjetna kapela Sv. Roka u Subotici također izrađena od slame. Izložene su i neke dragocjenosti kao što su monstranca i kaleži s posudicama koje se koriste kod mise. Također, iz bogate riznice misnoga ruha župe Marije Majke Crkve iz Subotice posjetitelji su mogli vidjeti jedan dio izbora. U okviru našega štanda, koji je zauzimaao oko 180 četvornih metara, vrlo se lijepo i bogato predstavio Grkokatolički egzarhat. Njihov dio izložbe postavile su sestre grkokatolkinje sa suradnicima. Na našem štandu veliki prostor dobio je i Radio Marija kao i slamarke iz Subotice. Na Sajmu su predstavljena i izdanja Katoličkog instituta za kulturu, povijest i duhovnost "Ivan Antunović" iz Subotice a predstavljen je i katolički mjesečnik "Zvonik" kao i beogradski mjesečnik "Blagovijest" te "Dzvoni" i druga grkokatolička izdanja.

Priredivači katoličkoga dijela izložbe također su zadovoljni sudjelovanjem na Sajmu, ali su uočili i dosta propusta, koje će iduće godine nastojati ispraviti i sa žaljenjem konstatiraju da mnogi nisu bili zainteresirani iako su svi bili pozvani na suradnju i na izlaganje.

Gostoljubivost Episkopa srijemskog

Glazbeni dar za proštenje u subotičkoj katedrali

U subotičkoj katedrali-bazilici Sv. Terezije Avilske u nedjelju, 14. listopada svečanim sv. misama proslavljen je dan posvete bazilike a liturgijsko pjevanje u 10 i 18 sati ovoga puta povjereno je orkestru i zboru Krunidbene crkve Velike Gospe (Crkve kralja Matije) iz Budimpešte.

Tradicionalno proštenje, 15. listopada proslavljeno je sv. misom u 18 sati kada su gosti iz Budimpešte izveli praizvedbu *Misse solemis in C, Missa Sanctae Theresiae* Franza Xavera Wiederhofera (1742.–1799.). Uz orkestar i zbor Krunidbene crkve iz Budimpešte nastupio je Komorni zbor "Pro Musica" te solisti: **Tímea Dulics** - sopran (Temerin), **Izabella Guzsvány** - alt (Novi Sad), **János Szerekován** - tenor (Budimpešta) i **László Mokán** - bas (Budimpešta). Dirigirao je **László Tardy**, dobitnik "Listove nagrade", a misu je iz arhiva marijanskog svetišta Mariazell iz rukopisa (1793.) obradio za orkestar i zbor **mr. Csaba Paskó**.

Katedralni župnik **Stjepan Beretić** podsjetio je vjernike u kraćoj propovijedi na misli zaštitnice katedrale. Dvodnevno slavlje bilo je ne samo pravi duhovni čin zahvale Bogu već i dar svim ljubiteljima crkvene glazbe. /**K. Č.**/

Vijesti iz župe Sv. Lovre u Sonti

Od dolaska novoga župnika u župu Sv. Lovre u Sonti, vlč. **Dominika Ralbovskog**, suradnja između vjernika i župnika uvelike je poboljšana. Iz tog je razloga mjesec rujna bio obilježen hodošašćima, različitim susretima te misom zaziva **Duha Svetoga za početak nove školske i vjeronaučne godine**.

Na blagdan rođenja BDM 8. rujna, vjernici Sonte su hodočastili u Doroslovo. Program hodočašća osmislila je **Ivanka Nygvist** iz Abu Dhabija, čija je humanitarna organizacija "Ivanka" donirala sredstva za troškove hodočasnika iz Sonte, ali je ujedno i velika dobročiniteljica svetišta u Doroslovu.

Tjedan dana kasnije 15. rujna, na blagdan Žalosne Gospe dva autobusa hodočasnika doputovala su u Selenču na poziv župnika i dekana vlč. **Mariana Deja**. Jutarnju svetu misu na hrvatskom jeziku predslavio je vlč. **Ivica Ivaković Radaković** iz Subotice zajedno s domaćim župnikom Dominikom. Hodočasnici odjeveni u narodnu nošnju prinijeli su na oltar prikazne darove.

Sedamdeset i šesti put u nizu KUD "Ivo Lola Ribar" organizirao je 16. rujna "Gročđe bal" u suradnji s KPZH "Šokadija", KUD-om "Mažoret" i romskim KUD-om. Cilj ove manifestacije je očuvanje šokačkih svadbenih običaja i običaja za vrijeme berbe grožđa. Središnji dio programa bila je sveta misa koju je predslavio župnik iz Bačkoga Monoštora vlč. **Goran Vilov** zajedno s domaćim župnikom vlč. Dominikom te apatinskim dekanom **preč. Jakobom Pfeiferom** i župnikom iz Doroslova vlč. **Arpadom Verebijem**. Manifestacija je završena večernjim programom u kojemu su nastupila različita kulturno-umjetnička društva. /**Kristina Ralbovski**/

Obilježavanje 111. obljetnice crkve Sv. Roka

Misnim slavljem kojega je u crkvi Sv. Roka predslavio župnik ove župe **mr. Andrija Anišić**, obilježena je u nedjelju 30. rujna sto jedanaesta obljetnica ove crkve.

Bila je to ujedno prigoda za predstavljanje nove predstojnice samostana sestara Kćeri Milosrđa koji pripada ovoj župi, **s. Mojmir Mašina**, kao i nove župne katehiste **s. Jasne Crnković**, dok je **s. Jasna Dulić** zahvalila Bogu za 50 godina od ulaska u samostan. Župnik Andrija svetu je misu među ostalim prikazao i kao zahvalu za svojih 50 godina života te je tom prigodom zahvalio Bogu, ali i svima onima koji su ga podržali na putu pripreve i obrane magisterija. Ukazujući na vrijednost bračnoga i obiteljskoga života, mr. Anišić u propovijedi se posebno osvrnuo na Antunovićevo viđenje bračnoga i obiteljskoga morala.

Misno slavlje već jedanaestu godinu za redom sviranjem je uzveličao Subotički tamburaški orkestar pod ravnanjem **Sonje Berta**, a pjevanjem župni zbor. Ljepoti misnoga slavlja pridonijeli su i mladi odjeveni u bunjevačku narodnu nošnju. /**Ž. Z.**/

Proštenje na Šištaku

Svečana sv. misa na otvorenom, kod križa na Šištaku slavljenja je 7. listopada u čast sv. Male Terezije. Euharistijsko slavlje predvodio je **mons. dr. Andrija Kopilović**, na kojem se okupilo dvjestotinjak vjernika. /**K. Č.**/

Proslava "Radosne Gospe"

Radosna Gospa proslavljena je u nedjelju 7. listopada u franjevačkom samostanu u Baču, uz nazočnost domaćih vjernika i sto pedeset gostiju hodočasnika iz Tuzle i drugih krajeva. Svečano misno slavlje predvodio je gvardijan samostana iz Tuzle fra Zdravko Anđić u zajedništvu s domaćim predstojnikom samostana fra Josipom Špeharom te bivšim gvardijanom iz Tuzle fra Josipom Bošnjakovićem i nekoliko svećenika.

U propovijedi fra Zdravko Anđić pojasnio je značaj vjere u našem životu, koja ne treba biti u sferi privatne i romantične pobožnosti, nego življena i svakim danom sve jača u ljubavi prema bližnjemu, Gospi i Isusu. S pravom se zapitao što bi bilo s nama danas da naši preci nisu imali jaku i čvrstu vjeru. *Život zasigurno nije samo uživanje, nego neprestana borba. Vjera je dar, i to Božji dar, dar koji se prenosi. Naši preci su nam ga prenijeli a mi ćemo ga ostaviti svojoj djeci. U tom smislu ne smijemo zaboraviti našu prošlost, jer, iako smo već tri stotine godina razdvojeni, mi smo zajednica koja se diči jednom vjerom u Isusa Krista,* rekao je propovjednik. Misno slavlje pjevanjem je uzveličao Mješoviti župni zbor crkve Sv. Petra i Pavla iz Tuzle, te mlada glazbena skupina "Franjevačka mladež" koja djeluje pri istom samostanu. Slavlju su među ostalim nazočili i zamjenica predsjednika Općine Bač **Ljiljana Unji**, predsjednik Zajednice bačkih Hrvata iz Vinkovaca **Zdenko Bundić** te djelatnici hrvatskih medija. Misno slavlje uljepšali su i mladi odjeveni u šokačku narodnu nošnju. Dodajmo kako je za dolazak sto pedeset vjernika iz Tuzle i okolice koji su na ovo slavlje došli predvođeni svećenicima, časnim sestrama i predstavnicima hrvatske udruge "Napredak", zaslužni HKUPD "Mostonga" iz Bača te fra Josip Špehar. Naime, od 8. svibnja 1988., kada je proslavljena 300. obljetnica selidbe puka i fratara iz Gradovrha i tuzlanskoga kraja u Bač u jugozapadnu Bačku, u Tuzli se svake godine na prvu nedjelju svibnja okuplja narod oko kopije milosnog lika "Radosne Gospe" gradovrško-bačke. U tom smislu, gvardijan samostana iz Tuzle fra Zdravko pozvao je vjernike Bača i okolice da uzvrate posjet iduće godine i to na 20. obljetnicu uspostave obnovljenih veza između Bača i Gradovrha.

Zvonimir A. Pelajić

Zavjetno hodočašće bačkih Hrvata u Zagreb i Mariju Bisticu

Posljednjeg vikenda mjeseca rujna ove godine, 29. i 30. na tradicionalnom zavjetnom hodočašću bačkih Hrvata u Zagrebu i Mariji Bistricu bilo je oko 300 hodočasnika iz Subotice i bliže okolice, te hodočasnika iz Sombora i Bačkog Monoštora.

Prva postaja svim bistričkim hodočasticima bila je nova crkva Gospe Aljmaške. Zahvaljujući gostoljubivosti Marijinih sestara, koje djeluju u Gospinu svetištu, doživjeli smo ugodnu dobrodošlicu. Poslije pohoda crkve mnogi hodočasnici su prošli Križni put. Predivno svježe sunčano jutro omogućilo nam je da ovaj posjet Aljmašu postane posebno upečatljiv. Iz Aljmaša smo krenuli prema Đakovu gdje nas je u katedrali dočekaio župnik **Tomislav Čorluka** koji nam je iznio najvažnije detalje o čuvenoj đakovačkoj katedrali. Jedna skupina hodočasnika posjetila je katedralu u nedjelju, u povratku sa hodočašća.

Svi hodočasnici susreli su se u Zagrebu. Poslije posjeta katedrali i razgledanja Zagreba uputili smo se preko Sesveta i Kašine prema Mariji Bistrici. Svečani ulazak u prostor svetišta Majke Božje Bistričke bio je u ranim večernjim satima. Gospa nas je "dočekala" obučena u drevnu divnu crnu bunjevačku svilu. Ova svila Gospi posebno lijepo stoji jer je i Gospin lik crn. Poslije ulazne procesije i svečanog ophoda oko svetišta, hodočasnici su se smjestili u prostorijama gdje će provesti noćni odmor. Bilo je i onih koji su cijelu noć ostali bdjeti u crkvi. Svečana večernja misa služena je u 21 sat, a predvodio ju je tavankutski župnik **Franjo Ivanković** uz koncelebraciju svih prisutnih svećenika. On je posebno naglasio Marijinu ulogu zagovornice u životu kršćanina. Križni put u 10,30 predvodio je katedralni đakon **Predrag Alilović**. Posebno je bilo dojmljivo promatrati sudionike ove pobožnosti kako su u sabranosti sudjelovali u svakoj postaji Križnog puta. Poslije završetka Križnog puta većina hodočasnika pošla je na noćni počinak. Jutarnju hodočaničku misu predvodio je **dr. Andrija Kopilović** uz sudjelovanje četvorice svećenika, đakona i svih hodočasnika.

Poslije misnog slavlja i doručka četiri autobusa hodočasnika krenula su prema Subotici, a uz put su posjetili Ludbreg, Đakovo i samostan sestara Karmelićanki u Levanjskoj Varoši. Jedan autobus hodočasnika ostao je i na misnom slavlju u 11 sati koje je u otvorenom svetištu "Blaženog Alojzija Stepinca" predvodio krčki biskup **Valter Župan**. Na misnom slavlju bilo je oko 7 tisuća hodočasnika iz cijele Hrvatske i Subotice. Ovo hodočašće organizira već trideset godina Zajednica bračnih susreta i zato je glavna tema propovijedi biskupa Valtera bila posvećena obitelji kao središtu Crkve i društva. Centralni trg svetišta bio je posve ispunjen hodočasticima, a na Kalvariji je cijelo vrijeme bila kolona hodočasnika. Divan sunčani dan omogućio je svim hodočasticima cjeloviti doživljaj. Poslije zajedničkog ručka iz hodočasnike torbe, pobožnost Križnoga puta predvodili su svećenici i bračni parovi. Potom su svi hodočasnici pošli u crkvu Majke Božje Bistričke na oproštaj i blagoslov za put. Kućama smo stigli u kasnim večernjim satima puni divnih dojmova. Hvala organizatorima i svima koji su omogućili da možemo biti bogatiji za jedno novo hodočasnike iskustvo zajedništva u vjeri. /I. P./

Gostovao zbor mladih iz Zagreba

U dvodnevni posjet tavankutskoj župi u subotu 6. rujna stigao je zbor mladih iz župne Crkve Sv. Marije na Dolcu iz Zagreba.

Inicijator ovog hodočašća bio je **Goran Vidović** čija je supruga aktivna članica ovog zbora. Goran je kao mladić bio aktivan član HKPD-a "Matija Gubec" iz Tavankuta i čuvar Božjeg groba u Tavankutu, ali su ga ratni nemiri prisilili da napusti Bačku. Bilo je ukupno jedanaestero mladih, a s njima je bio i mali **Andrija Vidović**, kojemu je samo osam mjeseci. Većini od njih ovo je bio prvi boravak u Bačkoj i zato su iskoristili divno vrijeme za razgledanje znamenitosti Subotice i Sombora. Njihov domaćin bila je župa iz Tavankuta. U nedjelju su gosti uljepšali svojim skladnim pjevanjem mise u Ljutovu i Donjem Tavankutu. /I. P./

Obnova u duhu svetoga Franje

Crkva Presvetog Trojstva u Somboru proslavila je 7. listopada župno proštenje odnosno blagdan sv. Franje, misnim slavljen kojega je predvodio fra Ivan Holetić iz zajednice sv. Franje u Subotici, a suslavili su biskupijski tajnik mr. Mirko Štefković i domaći župnik preč. Josip Pekanović.

Ova župna zajednica naime slavi dva proštenja. Jedno je blagdan svetoga Franje, jer su franjevci prvi poslije Turaka na ovom prostoru osnovali samostan gdje su brinuli o zajednici i slavili Boga. Stoga se pored župnog proštenja na blagdan Presvetog Trojstva slavi i blagdan svetog Franje.

U svojoj propovijedi fra Ivan Holetić je govorio o duhovnom životu svetoga Franje koji je imao poslanje i nadahnuće od Boga da popravi crkvu. *Sveti Franjo je shvatio svoj životni poziv i popravljao sebe da bi mogao popravljati druge. On je ljubio Krista i Crkvu i za nju živio ne zatvarajući oči pred tamnim i negativnim pojavama koje su je u ono vrijeme pratile. Božji čovjek Franjo nije napadao crkvu i nije bacao kamenje na nju, već je otklonio neugodne stvari sa njenog lica, rekao je propovjednik te je pozvao vjernike koji su nositelji Radosne vijesti da žive s Bogom koji otklanja svakodnevne brige, te da se ne zaborave zahvaljivati za talente, sposobnosti i darove koje su od Boga dobili, podsjećajući ih da bi poruka svetoga Franje mogla glasiti: obnoviti se, obratiti se, popraviti se i onda popravljati druge.* /Z. Gorjanac/

Duhovna obnova kod franjevaca

Duhovna obnova ili karizmatički susret kod franjevaca, kako je to već ustaljeno unatrag nekoliko godina pred devetnicu sv. Franji, održana je i ove godine, od 20. do 22. rujna, koju je predvodio osvjedočeni karizmatik fra Ivo Pavić Hrvatske.

Susret je počeo u četvrtak 20. rujna u 17 sati, a mnogobrojni vjernici su svakodnevno zajednički razmatrali Božju riječ, slavili Euharistiju i čistili se u sv. Ispovijedi uz duhovno vodstvo voditelja fra Ive Pavića.

U subotu je sv. misu prenosio Radio Marija, te su i bolesni i prikovani uz postelju mogli su sudjelovati u slavljenju Gospodina. Sudionici ove duhovne obnove obogaćeni su nagovorima fra Ive Pavića, koje je imao prije sv. mise, zatim zajedničkim slavljenjem svete Euharistije. Nakon mise slijedio je blagoslov vode, ulja i soli, nabožnih predmeta, a nakon tog pojedinačni blagoslov. Poslije svete pričesti moglo se vidjeti koliko je bilo ispovijedi, koja je kod franjevaca bila cijeloga dana.

Ovaj mladi franjevac fra Ivo čuo je u dvadeset četvrtoj godini Gospodinov glas: "Bit ćeš moj svećenik". Odazvao se na poziv i stupio iz tvornice u postulaturu u franjevačku gimnaziju u Visokom 1988. i u novicijatu u Sarajevu 1989. Nakon završetka novicijata i prve godine studija bio je za vrijeme rata tri godine u progonstvu u Samoboru i Austriji. U progonstvu je 1995. položio vječne redovničke zavjete. Kardinal Vinko Puljić zaredio ga je za đakona 1996. i za svećenika 1997. godine u Sarajevu. Diplomirao je na franjevačkoj teologiji u Sarajevu 2000. godine. Bio je župni vikar u Rumbocima, Uskoplju, Tuzli i u Tolisi. Od rujna 2005. godine je na posdiplomskom studiju u Rimu na Institutu za duhovnost Papinskog sveučilišta Gregoriana.

U Tolisi je fra Ivo osnovao molitvenu zajednicu "Dva srca" koja je sudjelovala u organizaciji tjednih i kasnije mjesečnih molitvenih susreta na kojima je od 2003. prisustvovalo na tisuće vjernika iz cijelog svijeta.

I kod nas u Subotici u Franjevačkoj crkvi tijekom tri dana molitve, malo je reći da je bilo tisuću ljudi, osobito u subotu, posljednji dan, kada su vjernici s fra Ivom oduševljeno slavili Gospodina. /S. Bašić/

Obred preminuća svetoga Franje

Tradicionalni i svečani obred preminuća svetoga Franje te procesiju predvodio je 3. listopada u Franjevačkoj crkvi Sv. Mihaela u Subotici gvardijan franjevačkog samostana o. Zoltan Dukai.

Sv. misi, obredu preminuća te procesiji i ove je godine nazočio velik broj štovatelja sv. Franje uz velik broj svojih pastira. I svećenici i narod u ovom svecu vide onu jednostavnost koju propovijeda sam Gospodin Isus a sv. Franjo ju svojim životom posvjedočio.

Na početku svete euharistije pater Zoltan Dukai zahvalio je svim nazočnima, a osobito generalnom vikaru subotičke biskupije **mons. Slavku Večerinu**, te drugim svećenicima Subotičke biskupije na zajedništvu. U propovijedi je pročitano oglasno pismo koje je brat Ilija napisao franjevačkoj braći nakon preminuća svetog Franje.

Posebno svečanom procesijom kroz crkvu započeo je nakon sv. mise obred preminuća sv. oca Franje. Svećenici i braća, obučeni u rokete, sa zapaljenim svijećama, krenuli su k oltaru sv. Franje gdje su na latinskom pjevali O SANCTI-SSIMA... (O presveta dušo...), potom psalam 141. koji je sv. Franjo, kad je osjetio da mu se bliži "sestrica smrt", kako ju

Događanja u Subotičkoj biskupiji

je običavao nazivati, izrecitirao braći u cijelosti. Uslijedila je antifona *O Sancitissima* i na kraju molitva na koljenima.

Na sam spomen-dan sv. Franje, 4. listopada, kada crkva liturgijski slavi svetog Franju, u franjevačkoj crkvi su prijepodne bile svečane mise u 9 sati na hrvatskom, a u 10 sati na mađarskom jeziku i poslijepodne u 18 sati na hrvatskom.

S. Bašić

Svetozar Miletić:

Đuka i Rozalija Antal proslavili 60. obljetnicu braka

Đuka Antal i njegova supruga Rozalija obnovili su na svetoj misi 7. listopada svoj vjenčani zavjet kojega su izrekli prije šezdeset godina.

Misnom slavlju nazočile su i njihove dvije kćeri, **Marija** i **Julijana**, unuke **Eva** sa suprugom **Miloradom** i **Hilda** kao i dvoje prauučadi: **Miroslav** i **Mirjana**, dok je unuk **Zolika** sa suprugom **Anitom** i kćerkom **Petrom** bio spriječen prisustvovati slavlju.

Đuka Antal rođen je 3. 01. 1929. godine, a Rozalija 10. 03. 1927. godine u Svetozaru Miletiću. Lijepo je vidjeti braćni par koji i u odmakloj dobi štuje Boga i svoju vjeru i prenosi ju svojoj djeci, unucima i prauučicama. Oni su lijep primjer mladim braćnim parovima kako preživjeti život u skladu i skromnosti. /*Lucia Tošaki i Sonja Bagi*/

Andrija Anišić novi magistar moralne teologije

Član Uredništva "Zvonika" i svećenik Subotičke biskupije, preč. Andrija Anišić, obranio je 24. rujna na Katoličkome bogoslovnome fakultetu Sveučilišta u Zagrebu magistarsku radnju iz moralne teologije s naslovom "Braćni i obiteljski moral u nekim djelima Ivana Antunovića", s posebnim osvrtom na Antuno-

vićeva dva najvažnija teološka djela: "Bog s čovikom na zemlji" i "Čovik s Bogom u svojim molba i prošnja".

Magistarska radnja s naznačenom temom, na sto pedeset i četiri stranice, osim uvoda i zaključka sadrži četiri poglavlja, prilog i bibliografiju. U prvom dijelu, Anišić je obradio život i rad biskupa Ivana Antunovića, posebno se osvrnuvši na njegov životni put, pastoralno i socijalno djelovanje, preporoditeljski i prosvjetiteljski rad te na njegova pisana djela i djela u rukopisu. U drugom poglavlju prikazan je povijesni okvir Antunovićeve djelovanja. Treće i četvrto poglavlje magistarske radnje posvećeni su shvaćanju braćnoga i obiteljskoga morala u već spomenutim Antunovićevim djelima, s posebnim osvrtima na pripremu za brak te život u braku i obitelji, odnosno na braćnu ljubav i vjernost, odnos muža prema ženi i žene prema mužu, rađanje djece, odnos djece i roditelja, duhovni život u obitelji i dr. Slijedi potom i zaključak kao i prilog odnosno popis članaka biskupa Ivana Antunovića koje je objavio u svojim "Bunjevačkim i šokačkim novinama" te u "Bunjevačkoj i šokačkoj vili" i u časopisu "Neven". Na samom kraju nalazi se i bibliografija o Ivanu Antunoviću.

Magistarsku radnju Anišić je izradio pod vodstvom **prof. dr. sc. Stjepana Balobana**, pročelnika Katedre socijalnoga nauka Crkve na KBF-u u Zagrebu, a uz njega ispitno povjerenstvo sačinjavali su **prof. dr. sc. Marijan Biškup**, pročelnik Katedre moralne teologije KBF-a u Zagrebu te **dr. sc. Tonči Matulić**, docent na Katedri za moralnu teologiju KBF-a u Zagrebu.

Andrija Anišić rođen je 24. rujna 1957. godine na Hrvatskom Majuru kraj Subotice. U Biskupijskoj klasičnoj gimnaziji "Paulinum" u Subotici maturirao je 1976. godine. Teološki fakultet završio je u Zagrebu kod isusovaca 1984. godine. Za svećenika ga je zaređio biskup mons. Matija Zvekanović 18. ožujka 1984. godine u subotičkoj katedrali-bazilici Sv. Terezije Avilske. Župnik je župe Sv. Roka u Subotici od 1994. godine, a od samoga osnutka katoličkoga mjesečnika *Zvonika* 1994. godine sve do travnja 2007. godine obnašao je dužnost glavnoga i odgovornoga urednika ovoga lista. Osim toga, od samoga osnutka član je i Hrvatskog društva katoličkih novinara te suradnik brojnih katoličkih medija. /*Željka Zelić*/

Izabrano novo Pastoralno vijeće župe Sv. Jakova u Plavni

U župi Sv. Jakova u Plavni konstituirano je 19. rujna novo Pastoralno vijeće, a svim članovima mandat će trajati do 31. ožujka 2010. godine. Članovi novog Pastoralnog vijeća prisegnuli su da će časno i po svojoj savjesti izvršavati obveze u župnoj zajednici. Prioritet u Planu i Programu rada Pastoralnoga vijeća

bit će očuvanje, zaštita i radovi na sanaciji i uljepšavanju crkve za njenu 200. obljetnicu (1809.–1813.).

Novo župno PV sada broji jedanaest članova, koji će ujedno biti prva pomoć vlč. Josipu Štefkoviću, da nakon godinu dana u ovoj župi pronađe dobro rješenje za budućnost naše župe i očuvanje povijesnog kontinuiteta Plavne. Na istom sastanku izabrani su i predsjednici i članovi pojedinih Odjela Pastoralnog vijeća. Od izbora novih članova već je organizirano nekoliko akcija za uređenje crkve i njezin okoliš, a u koje su se uključili i ostali vjernici župe. Značajno je pri tom spomenuti i vlč. Františka Gašparovskog, koji je inicirao radove na saniranju crkve od posljedica vlage i drugih oštećenja, a što je promišljeno nastavio novi župnik Josip. Početkom rujna počela je prva faza saniranja vlage, kako izvana tako i u unutrašnjosti crkve, a nakon godinu dana nastaviti će se radovi pa bi crkva svoju 200. obljetnicu trebala dočekati potpuno obnovljena.

Pastoralno vijeće u svom djelovanju nastojat će sprječavati urušavanje moralnih i duhovnih vrijednosti u društvu i našoj župnoj zajednici, te svojim primjerom vraćati klonule vjernike u Crkvu i svetim sakramentima. U tom smislu potrebna je i edukacija mladih i njihovo upućivanje na povijesne činjenice i događaje u ovim krajevima. Uloge franjevača i dolaska Hrvata Šokaca u ovaj dio Bačke podsjetili smo se na svetoj euharistiji na blagdan Radosne Gospe 7. listopada u franjevačkom samostanu u Baču.

Zvonimir A. Pelajić

Radio Marija u Starom Žedniku

Zahvaljujući Radio Mariji, iz župe Sv. Marka u Starom Žedniku 18. kolovoza Božja riječ pronijela se u domove mnogobrojnih vjernika od Subotice do Niša. Svečanu misu predvodio je župnik Željko Šipek, a ljepoti misnog slavlja doprinio je i župni zbor i molitva mnogobrojnih vjernika.

Zahvaljujući Radio Mariji propovijed i Božju prisutnost doživjeli su i naši stari Žedničani koji zbog svoje dobi ili bolesti više nisu u mogućnosti posjećivati misna slavlja u župnoj crkvi. Radio Marija za nas je pravi dar Božji. Ona je sjeme vjere u svakoj kući, naš vjeroučitelj i veliki prijatelj. Nikad ne zaboravlja stare i bolesne osobe te im pomaže duhovno i materijalno.

Župljani ove župe zahvaljuju djelatnicima Radio Marije koji su ih posjetili te što su na taj način omogućili da još jedanput njihovi stari sugrađani dožive ozračje pjesme i molitve župne zajednice. /Nataša P./

Zavit za sva vremena

Vjernici u Bačkom Monoštoru dugo će u svojim srcima i pamćenju nositi subotu, 13. listopad 2007. godine. Toga dana, zavitnoga dana žitelja ovoga živopisnoga podunavskoga sela, u župnoj crkvi sv. Petra i Pavla misno slavlje predvodio je nadbiskup beogradski mons. Stanislav Hočevar, a suslavili su mons. dr. Andrija Kopilović, domaći župnik vlč. Goran Vilov, đakon Stipan Periškić, te više župnika iz okolnih župa.

U nadahnutoj propovijedi nadbiskup Hočevar govorio je o vjeri i čovjeku i čovjeku u vjeri, o ljudskoj slabosti i snazi vjere koja ga vodi, snazi vjere koja ga je uvijek u stanju vratiti na pravi put, na put Krista Spasitelja. Zavitni dan Bačkog Monoštora datira od konca II. svjetskog rata kada je prijetila opasnost da će partizansko-rusko topništvo selo srušiti sa zemljom. Žitelji nisu izbjegli, nego su se okupili u crkvi sv. Petra i Pavla, usrdno moleći Gospu da ih zagovorom pred Božjim licem spasi od opasnosti koja se nad njih

nadvila. Božjom providnošću, generali su promijenili nakanu, Bački Monoštor je pošteđen, a Monoštorci su se zavjetovali da će svake godine 13. listopada točno u podne svetom Misom izraziti zahvalnost Bogu i Gospi. Od 1945. godine do danas u Monoštoru se toga dana ne radi, a cijelo selo se okupi u župnoj crkvi na misnom slavlju. U drugom dijelu svetkovine domaći KUDH "Bodrog" ugostio je folklorne i pjevačke skupine iz Bačke i iz Republike Hrvatske, čuli smo i pučke pjesnike Antuna Kovača iz Sombora i Adama Bešliina iz Bilja, Republika Hrvatska, a obojica su rođeni u Bačkom Monoštoru.

– Ove godine zavitni dan nam je bio osobito svečan. Prisustvo nadbiskupa Hočevara na našoj svetkovini oplemenilo je naše duše, a njegova nadahnuta propovijed ispunila nam je srca novom nadom. Prekrasna je bila i priredba u organizaciji "Bodroga", vidjeli smo i čuli folklorne skupine koje otimaju od zaborava bogatu zaostavštinu naših predaka – kaže za Zvonik vlč. Goran Vilov.

Prepuna dojmova bila je i agilna predsjednica KUDH-a "Bodrog" Marija Turkalj.

– Čovjek je sazdan kao biće koje uživa duhom, dušom i tijelom, uživa i pojedinačno, ali ljepše je užitek podijeliti s nekim. Nečije srce je danas plakalo, a nečije i klikalo, ali sigurna sam da su poslije današnjega dana sva ova srca sretnija. To je naš dan, naše slavlje, to je naša radost i ponos, to je naš put vjere. Upamtite, to je naš zavit za sva vremena – rekla je za Zvonik Marija. /Ivan Andrašić/

Susret za predstavnike katoličkih medija u Bratislavi

U organizaciji Katoličkog Vijeća za medije (CAMECO), Njemačke i Slovačke Biskupske Konferencije, u Bratislavi je od 1. do 7. listopada održan radni tjedan za predstavnike katoličkih medija iz Litve, Bjelorusije, Ukrajine, Rumunjske, Rusije, Slovačke, Slovenije i Srbije pod nazivom "Upravljanje sredstvima društvenog priopćavanja".

Predavači su bili Sofie Jannusch (CAMECO), Jim McDonnell (SIGNIS-Svjetska katolička udruga za komunikacije), The Peporte (Katolički tiskovni ured-Luxembourg) i Stefan Ess (MDG-Njemačka). Pokrovitelj ovoga projekta bila je Fondacija Fidel-Götz iz Liechtensteina, a domaćin i vojni ordinarij Slovačke BK, mons. František Rábek.

Sudionici su imali priliku razmijeniti vlastita iskustva, upoznati se s iskustvom europskih zemalja s katoličkim sredstvima društvenog priopćavanja, raditi na konkretnim projektima i analizirati ih kako bi što uspješnije vršili svoje poslanje na polju mass-medija u službi Katoličke Crkve. Na kraju radnoga tjedna osnovana je mreža katoličkih medija Srednje i Istočne Europe, a napravljen je i strateški plan djelovanja za 2008./09. godinu. /Csaba Kovács/

Natjecanje u duhovnom govorništvu u Beogradu

U Beogradu su od 22. do 30. rujna održani Dani europske vjerske kulturne baštine u okviru Dana europske baštine grada Beograda, te je u sklopu toga programa održano i natjecanje u duhovnom govorništvu. Sa Teološko-katehetskog Instituta iz Subotice sudjelovali su: **Mirjana Vacić, Danica Mlinko, Ana Čavrgov, Petar Kljajić i Ivica Straćinski.** Veliki uspjeh za Teološko-katehetski Institut iz Subotice, na natjecanju je postigla **Danica Mlinko** koja je osvojila specijalnu nagradu i prvo mjesto ispričavši iskustvo svoje vjere i svojega života.

Širom Europe u okviru Dana europske baštine održavali su se različiti omladinski programi pod sloganom "Svi različiti, svi jednaki" tako da se u ovu manifestaciju uključio i Teološko-katehetski Institut iz Subotice na poziv Ministarstva vjera Republike Srbije. Program se sastojao od dvije večeri. Prve večeri, 27. rujna, sudionici su bili u emisiji Studija B "Agape" u kojoj se dotiču i različita vjerska pitanja. Ovoga puta bilo je riječi o ljubavi, prijateljstvu, braku i otuđenju. Odgovore na pitanja vezana uz ovu temu davali su profesori s različitih teoloških škola od katoličke, pravoslavne, evangeličke i islamske, među kojima je bio i **dr. Andrija Kopilović** sa subotičkog TKI-a.

Samo natjecanje u duhovnom govorništvu održano je sutradan 28. rujna u atriju Etnografskog muzeja grada Beograda. Državni tajnik u Ministarstvu vjera **prof. dr. Milan Brdar** kraćim govorom otvorio je natjecanje i pojasnio odakle potreba da se govorništvo uvede kao jedan od predmeta tijekom studija. Svaki sudionik (po pet sa svakog teološkog fakulteta) imao je prilike govoriti najviše pet minuta na temu koju je unaprijed dobio. Neke od tema bile su: "Što mogu učiniti za moju Crkvu/vjersku zajednicu i što moja Crkva/vjerska zajednica može učiniti za naše društvo", "Uloga i doprinos teologije i teologa europskoj kulturi", "Koji su temeljni etički principi moje Crkve/vjerske zajednice?" i dr. Ocjenjivački sud činili su: **prof. dr. Milan Brdar, prof. dr. Vojislav Jelić, prof. dr. Aleksandar Jovanović, prof. dr. Ljubivoje Stojanović, Muhamed ef. Jusufspahić i dr. Andrija Kopilović.**

Ivica Straćinski

Rujan u Irigu u znaku početka školske i vjeronaučne godine

Početkom mjeseca, župnik **Blaž Zmajić** predstavio je u tri škole u nazočnosti roditelja, učitelja prvša te pravoslavnog svećenika i nastavnika građanskog odgoja program katoličkoga vjeronauka. Za vrijeme župnikova boravka na III. Europskom susretu koji je od 3. do 9. rujna održan u rumunjskom Sibiu, **p. Tadej Vojnović**, direktor Radio Marije u Srbiji krstio je u Vrdniku **Viktora Škoberna**. Sljedećega tjedna uslijedila je u Vrdniku proslava 50. obljetnice braka **Mile i Ante Karačića**, koji su za vrijeme svete mise obnovili svoje zavjete uz blagoslov prstenja. Slavlje je potom s vjernicima nastavljeno u vrtu kapelice.

Na pastoralnom sastanku svećenika srijemskoga Vikarijata župnik je predočio analizu školskoga vjeronauka s novim smjernicama, izvjestio je o europskoj ekumenskoj sinodi u Sibiu, te o liturgiji. Na sastanku je bilo riječi o Caritasu, mladima (programima), te pastoralu braka (godini obitelji u našoj biskupiji), pastoralu ministranata, pastoralu i brizi osoba s invaliditetom, te ovisnika kao i sudjelovanju svećenika u programima namijenjenim ovim skupinama.

Posljednju nedjelju mjeseca proveli smo u župi i na filijalama slaveći Katehetsku nedjelju s djecom koja pohađaju školski vjeronauk. Ove godine u našoj župi školski vjeronauk pohađa četrdeset i devetero djece. Na početku svete mise predstavljeni su svi vjeroučenici, koji su sudjelovali u molitvi vjernika i u prikaznoj procesiji u kojoj su među ostalim prineseni i školska torba te katekizmi za sve razrede.

U mjesecu rujnu, vjernici Iriga oprostili su se od **Marije Nuhanović (72), Andrije Nađa (52) i Mihajla Siča (78)**, dok su se vjernici Vrdnika oprostili od **Luke Ereiza (94)**. /f.f./

120 godina od dolaska sestara Milosrdnica u Zemun

Sestre milosrdnice Družbe sv. Vinka Paulskoga proslavile su 120 godina od svog dolaska u Zemun svečanim misnim slavljem koje je 6. listopada u župnoj crkvi Uznesenja BDM predvodio generalni vikar za Srijem pomoćni biskup đakovački i srijemski **Đuro Gašparović** u koncelebraciji apostolskog nuncija u R. Srbiji **mons. Eugenija Sbarbara** i više svećenika te sudjelovanja redovnica i njihovih prijatelja i poštovatelja.

Sudionici slavlja podsjetili su se na doba kada je u samostanu u Zemunu u gradskom parku živjelo šezdesetak i više milosrdnica koje su radile u Zemunskoj bolnici koju su osnovale i bavile se svim drugim vidovima karitativnog rada. One u Zemun dolaze 1887. i zatiču malu bolnicu s 40 ležaja. Svojim zalaganjem i uz Božju pomoć nesebično su u toj bolnici, koju su modernizirale, svakodnevno ostavljale dio sebe, ne tražeći ništa za uzvrat. U propovijedi je biskup Gašparović potaknuo na razmišljanje o tome koliko pozornosti obraćamo na potrebe bližnjih i koliko smo slični sv. Vinku Paulskom čiji su način života odlučile slijediti sestre milosrdnice koje su bile duša Zemuna do godine 1992., kada je zbog otvorenog napada na samostan samo nekoliko njih ostalo u njemu. No, čak i one koje nisu više u Zemunu ostavile su u njemu neizbrisiv trag o kome će svjedočiti sud povijesti i, što je još važnije Božji sud, istaknuo je biskup. Pred sam kraj mise, na kojoj su bili nazočni mediji i predstavnici hrvatskog veleposlanstva u znak zahvalnosti uručene su umjetničke slike zemunskog samostana đakovačkome i srijemskom biskupu Marinu Srakiću, biskupu Gašparoviću, vrhovnoj poglavarici iz Zagreba i sestri provincijalki. Nakon mise zemunski su vjernici iskazali veliku zahvalnost za sve što su sestre milosrdnice učinile i ponovno dokazali da su duhovno i dalje neraskidivo povezani s njima, uz želju da ova crkva i grad uvijek budu njihov drugi dom. Slavlje je zaključeno svečanom akademijom u samostanu sestara milosrdnica u Zemunskom parku. /IKA/

Proslava 250. godišnjice crkve u Pančevu

Akademija u povodu proslave 250. godišnjice crkve u Pančevu

U povodu proslave 250. godišnjice crkve u Pančevu, u istoj crkvi 18. rujna održana je prigodna akademija. Naime, prije točno 250 godina, 18. rujna 1757. godine kanonik János de Braeuning posvetio je novu crkvu.

Nazočne je na početku akademije pozdravio domaći župnik **Mihály Erős**. Program se sastojao od koncertnoga dijela, recitala, nagovora jubileju, prikaza knjige i uručenja zahvalnica. Naddekan **János Fiser** govorio je o gradnji crkve kao institucije, o Salamonovu hramu, o domaćoj crkvi te o živoj Crkvi, tj. vjernicima koji ju čine. Predstavljajući knjigu koju je izdao u povodu Jubileja crkve, nazočnima se obratio ravnatelj Povijesnoga arhiva u Pančevu **Milan Jakšić**. Osim njega, govorio je i direktor Zavoda za zaštitu spomenika kulture **Nikola Vlajić**, istaknuvši izuzetno dobru suradnju ove institucije i župe.

U glazbenom dijelu programa sudjelovali su: pančevačko Srpsko crkveno pjevačko društvo pod rvananjem **Vere Carine**, pančevački Komorni orkestar pod umjetničkim vodstvom **Miroslava Lazića** uz kojega je nastupila i sopranistica **Irena Nagy** te na orguljama **Melinda Ligeti** i **Marija Ligeti-Bálint**. Recitatori, a ujedno i autori istih bili su: **Ana Horvat** koja je recitirala na hrvatskom jeziku i **Ernö Erdei** na mađarskom jeziku. Svim darovateljima popravke orgulja zahvalnice je darovao župnik Mihály. Voditeljice programa bile su **Julijana Balasza** i **mr. Gabrijella Dudás**.

Zatvorenje jubilarne 250. godišnjice župne crkve Sv. Karla Boromejskog u Pančevu započelo je zajedničkom molitvom krunicе, potom je uslijedilo klanjanje, a nakon toga i svečana sveta misu koju je predslavio administrator Zrenjaninske biskupije, umirovljeni biskup mons. László Húzsvár zajedno s apotolskim nuncijem u R. Srbiji mons. Eugeniom Sbarbarom, beogradskim nadbiskupom Stanislavom Hočevarom, temišvarskim biskupom Martinom Roosem, beogradskim dekanom Stjepanom Barišićem, župnikom iz Beograda i kapelanom za Borču o. Cirilom Zajecom te više svećenika.

Pozdravljajući sve nazočne, nuncij Sbarbaro prenio je pozdrave pape Benedikta XVI, ističući pri tom kako bi nas slavlje, osim javnoga završetka zahvale Gospodinu za obilje milosti koje je učinio među nama, trebalo potaknuti na usmjeravanje pogleda u budućnost i na sljedećih 250 godina. *Blagoslov i ohrabrenje Svetoga Oca treba označavati novi početak duhovne obnove za vaše obitelji i na poseban način za vas, dragi mladi iz Pančeva, koji imate važan zadatak prenositi budućim generacijama duhovno bogatstvo vjere, ljubavi i nade koju ste primili također s velikim patnjama*, rekao je nuncij, preporučujući župnu zajednicu zaštitu Blažene Djevice Marije. Prigodnu propovijed na mađarskom jeziku održao je biskup Roos, a na hrvatskom jeziku nadbiskup Hočevar. Biskup Roos istaknuo je kako se u ovoj crkvi ne osjeća strancem budući da je Pančevo kao i cijela Zrenjaninska biskupija bila u sastavu velike Čanadske biskupije. Govoreći

o tome kako se svatko od nas poput Zakeja treba približiti Kristu, nadbiskup Hočevar pojasnio je kako to znači *sići iz vlastitih predstava i primiti Krista u svoje srce*. Osim toga, pojasnio je kako nam čineći dobro drugima, i samima dolazi spasenje zaključujući riječima: *Ako ne gradimo na Kristu, onda naša zajednica nema budućnosti*.

Svetoj misi nazočili su i predstavnici drugih crkava: u ime Srpske pravoslavne Crkve o. **Stevan Urošev** a u ime Slovačke Evangeličke crkve pastor **Martin Bajza**, te predsjednik Općine, **Srđan Miković**. Pjevačkim zborovima ravnali su **Sava Lazić** i **Irenka Nagy**. Nakon svete mise druženje je nastavljeno u dvorani sv. Ambrozija.

+ Erős Erzsébet, rođ. Szofrán

Gospodin je iznenada 11. kolovoza ove godine k sebi pozvao našu župljanku Erzsébet Erős. Nakon 46 godina braka ostala je udovica od 2000. godine. Nije propuštala nedjeljnih misa, kao ni drugih pobožnosti na župi. Kćer joj je redovita čitateljica *Zvonika*, pa ga je i ona uz nju imala u rukama.

Sprovodne obrede, 13. kolovoza na katoličkom groblju, predvodio je župnik Mihály Erős.

Počivala u miru!

Za njom tuguju: kćer Erzsébet i sin János s obiteljima, njezine sestre s obiteljima, kao i ostala rodbina i prijatelji.

Crkva u Hrvata/u svijetu

□ Prelat s Malte novi Papin tajnik

Vatikan, 12. 9. 2007. (IKA) - Kurijalni prelat podrijetlom s Malte Alfred Xuereb imenovan je novim drugim tajnikom pape Benedikta XVI. Prvi Papin tajnik je mons. Georg Gänswein. Xuereb, koji je dosad radio u prefekturi papinskog doma, novu je dužnost preuzeo početkom tjedna.

□ Izabran novi patrijarh Rumunjske pravoslavne Crkve

Bukurešt, 12. 9. 2007. (IKA) – Metropolit Daniel (Ciobotea) izabran je 12. rujna za novog patrijarha Rumunjske pravoslavne Crkve. Na mjestu poglavara te Crkve nasljeđuje patrijarha Teocista I. koji je krajem srpnja umro u 92. godini života. Daniel Ciobotea rođen je 22. srpnja 1951. u Dobresti. Studirao je u Sibinju, a zatim na europskim protestantskim teološkim fakultetima. Mentor mu je bio Dumitru Staniloae, najvažniji rumunjski teolog 20. stoljeća. Godine 1990. imenovan je pomoćnim episkopom u Temišvaru, a iste godine izabran je za metropolita Moldavije i Bukovine.

□ Zagreb: XXIII. redovnički tjedan

Zagreb, 22. 9. 2007. (IKA) – Stanje i perspektive apostolsko-pastoralnog djelovanja redovnika i redovnica u Republici Hrvatskoj bila je tema XXIII. redovničkog tjedna održanog 21. i 22. rujna u franjevačkom samostanu u zagrebačkoj Dubravi. Predsjednik Hrvatske konferencije viših redovničkih poglavara fra Ivan Paponja TOR je izrazio nadu da će predavači i razgovori na susretu pružiti redovnicama i redovnicima orijentaciju i praktične smjernice za apostolat i pastoralni rad u ovom času hrvatskoga društva i njegova ubrzanog razvoja.

□ Imenovan novi moskovski nadbiskup

Moskva, Vatikan, 21. 9. 2007. (IKA) – Sveta Stolica imenovala je novog nadbiskupa u Moskvi. Talijanski svećenik Paolo Pezzi, dosadašnji rektor bogoslovske sjemeništa i profesor teologije u St. Petersburgu, imenovan je novim katoličkim nadbiskupom u Moskvi. Na tom mjestu nasljeđuje mons. Tadeusza Kondrusiewicza koji je imenovan nadbiskupom u Minsku-Mohilevu u Bjelorusiji. 47-godišnji Pezzi rodom je iz Emilie-Romagne te je član pokreta "Comunione e Liberazione" i od 1998. povjerenik pokreta za Rusiju. Već 15 godina djeluje kao dušobrižnik u Rusiji. Od 1993. do 1998. godine bio je glavni urednik katoličkog lista i dekan u središnjem Sibiru.

□ Mr. Matilda Kolić Stanić imenovana voditeljicom Ureda Zagrebačke nadbiskupije za odnose s javnošću

Zagreb, 1. 10. 2007. (IKA) - Zagrebački nadbiskup kardinal Josip Bozanić imenovao je 1. listopada mr. Matildu Kolić Stanić voditeljicom Ureda Zagrebačke nadbiskupije za odnose s javnošću. Službu je preuzela 10. listopada. Matilda Kolić Stanić rođena je u Puli 1980. godine. Klasičnu gimnaziju završila je u Pazinskom kolegiju, teologiju je diplomirala na Katoličkom bogoslovnom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. U lipnju ove godine magistrirala je na Fakultetu društvenih komunikacija Papinskog sveučilišta svetoga Križa u Rimu.

Ispraćaj i ukop mons. dr. Nikole Dogana, dekana KBF-a u Đakovu

U bolnici u Osijeku, u 64. godini života i 36. godini svećeništva, 22. rujna preminuo je mons. dr. Nikola Dogan, dekan Katoličkoga bogoslovnog fakulteta u Đakovu i kanonik Stolnoga kaptola.

Ukopne obrede u srijedu 26. rujna predvodio je đakovački i srijemski biskup dr. Marin Srakić zajedno s pomoćnim biskupima đakovačkim i srijemskim te dvije stotine svećenika iz Đakovačke i srijemske biskupije i drugih biskupija, među kojima su bili i kanonici Stolnoga kaptola Đakovačke i Srijemske biskupije, profesori KBF-a u Đakovu, dekani, prodekani, rektori Bogoslovija iz Sarajeva i Rijeke, redovnici i dr. Govoreći o životu dr. Dogana, biskup Srakić je rekao da je *pokojni svećenik Nikola obavljao brojne službe što svjedoči njegovu spremnost dati se na raspolaganje drugima. Kao učitelj i profesor predavač dogmatske teologije bio je otvoren novijim razmišljanjima, ali uvijek vjeran nauku Crkve, zato je bio i član Vijeća za nauk vjere pri HBK i član drugih sličnih komisija. Veliki je njegov doprinos u pripravi i slavlju Druge biskupijske sinode Đakovačke i Srijemske biskupije. Gospodin ga je obdario karizmom mudrosti i znanja. Te darove nije čuvao za sebe. Doista je u prezbi-*

teriju naše biskupije bio jedan od stupova, rekao je biskup Srakić. Nakon ukopnih obreda i mise zadušnice tijelo preminuloga dr. Dogana odvezeno je na Gradsko groblje gdje je u nazočnosti svih sudionika u katedrali, biskup Srakić predvodio molitvu nakon koje je pokojnikovo tijelo položeno u grobnicu Stolnoga kaptola.

Mons. dr. Nikola Dogan rođen je u Srijemu, u Hrtkovcima 2. siječnja 1944. Za svećenika Đakovačke i Srijemske biskupije zaređen je u Đakovu 29. lipnja 1972. Kao pitomac zavoda Germanicum-Hungaricum doktorirao je na Papinskome sveučilištu Gregoriana u Rimu 1979. godine. Od 1979. do smrti djeluje u Đakovu vršeći različite službe: profesor fundamentalne teologije, sjemenišni odgojitelj, predavač crkvenoga pjevanja i voditelj zbora, urednik biskupijskoga Vjesnika, kanonik Stolnoga kaptola. Nakon što je 4. lipnja 2005. godine Kongregacija za katolički odgoj u Rimu osnovala Katolički bogoslovni fakultet u Đakovu u sastavu Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, prvim dekanom istoga Fakulteta dr. Dogana imenovao je pročelnik te Kongregacije, kardinal Zenon Grocholewski, na prijedlog biskupa mons. dr. Marina Srakića. Fakultetsko vijeće na svojoj redovitoj sjednici u ožujku ove godine, ponovno ga je izabralo za dekana. Preuzimanje drugoga mandata prekinula je iznenadna smrt 22. rujna 2007. godine.

/ IKA, Križ života/

Teološko-pastoralni seminar u Đakovu

O pastoralu obitelji, braka i rastavljenih

Teološko-pastoralni seminar Đakovačke i Srijemske biskupije, na kojemu je sudjelovalo oko 130 svećenika, među kojima i svećenik Subotičke biskupije dr. Marinko Stantić koji je održao referat na temu "Pastoralno-teološki aspekti mješovitih ženidbi", održan je od 17. do 19. rujna na Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Đakovu, a glavna tema bila je pastoral braka i obitelji.

Povjerenstvo za organizaciju Teološko-pastoralnog seminara (TPS-a) pri Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Đakovu još prošle godine za temu je izabralo pastoral braka i obitelji kada je obrađen redoviti oblik pastoralnog rada. I ove je godine ostala ista tema s dodatkom "Pastoralni modeli rada s brakovima i obiteljima u neredovitim i specifičnim situacijama" s čime su se svećenici Đakovačke i Srijemske biskupije željeli suočiti tijekom seminara te pridonijeti Godini braka i obitelji u biskupiji.

Pozdravljajući nazočne, đakovački i srijemski biskup dr. Marin Srakić istaknuo je kako su nekada rastave bile rijetke ili promašaj brakova, a danas se smatraju gotovo normalnom pojavom. *Sve su brojniji tzv. istospolni brakovi ili veze koje u mnogim zemljama dobivaju svoje zakonsko i ustavno dopuštenje. Svjedoci smo raspada bračnih vrijednosti, a u Hrvatskoj koliko je poznato, svaki se peti brak rastavlja*, rekao je biskup Srakić. Također je rekao da iako sakrament ženidbe prolazi kroz teška iskušenja, visok je postotak onih koji se vjenčavaju u Crkvi. Čak i nakon ugovora Svete Stolice i Republike Hrvatske prema kojemu se vjen-

čati može kod matičara ili u Crkvi, oko 99 posto parova se vjenčava u crkvi i to čak i oni koji ne prakticiraju vjeru. *Obitelj je prenositeljica biološkog života i života vjere i doista joj moramo posvetiti pažnju. Nekada se u obitelji rađalo i umiralo, radilo, zaradivalo, slavilo i praznikovalo. Danas se uglavnom ništa od toga ne događa, a obiteljska kuća postaje prolazno prenočište. No, dok budemo konstatirali i razmišljali o svemu tome tijekom seminara*, poručio je svećenicima biskup Srakić, *nemojmo kukati, zdvajati, a pogotovo ne osuđivati. Nismo došli ovdje nekoga suditi nego pomoći ljudima da prebrode neke poteškoće*. Prvi dan TPS-a 17. rujna bio je posvećen pastoralu rastavljenih i ponovo civilno vjenčanih. Neke od tema bile su: "Može li se sakramentalna ženidba dvoje kršćana ugasiti?", "Psihopatologija braka i obitelji te najčešći uzroci razvoda brakova danas", "Uloga župnika u otkrivanju elemenata možebitne ništavosti ženidbe i pri podizanju tužbe crkvenom sudu", "Rastavljeni i ponovo civilno vjenčani: ozbiljna briga Crkve", i dr. O pastoralu specifičnih situacija u braku i obitelji bilo je riječi drugoga dana seminara, osobito o pitanjima obitelji s problemima ovisnosti (alkohol i droga), pastoralu obitelji s djecom s poteškoćama u razvoju i dr. Posljednjega dana seminara bilo je riječi o obiteljima oboljelih od PTSP-a i obiteljima ratnih vojnih invalida i njihovim očekivanjima od pastoralnih djelatnika, zatim o pitanju neplodnosti u braku, o moralno-pastoralnom vidu umjetne oplodnje. Svakoga dana tijekom seminara nakon izloženih tema održana je i kraća rasprava, a posljednjega dana uslijedio je izvještaj rada u skupinama. /IKA/

Knjiga

□ Joseph Ratzinger: "O vjeri, nadi i ljubavi"

Split, 13. 9. 2007. (IKA) – "O vjeri, nadi i ljubavi" naslov je knjige Josepha Ratzingera koju je objavio splitski Verbum. Knjigu čine nadahnute meditacije Josepha Ratzingera, pape Benedikta XVI., koje čitatelju nude razumljiv i pristupačan prikaz temeljnih kršćanskih kreposti – vjere, nade i ljubavi. Pri tome Ratzinger povezuje filozofiju, teologiju i duhovnost, osvjetljavajući na poseban način i stvarnosti suprotne ovim krepostima poput agnosticizma, ateističkog optimizma, strahova, očaja, mržnje prema sebi i bližnjem. Osim što upućuje kako ljudsku egzistenciju otvoriti Bogu da ona postane uistinu ljudska i ispunjena, ova knjiga se nameće kao prikladan odgovor na sve češće beznađe i nutarnju tjeskobu s kojima se suvremeni čovjek sve češće susreće. Knjiga "O vjeri, nadi i ljubavi" izvorno je objavljena godine 1989., a ovo je prvo izdanje na hrvatskom jeziku.

Papa Benedikt XVI. o zdravlju i spasenju

Nagovor pape Benedikta XVI. Vjernicima u nedjelju 14. listopada na Trgu svetog Petra bio je u znaku fatimskih poruka. U Fatimi je, naime u prigodi obilježavanja 90. obljetnice završetka Gospinih ukazanja državni tajnik kardinal Tarcisio Bertone predvodio misu u novoj crkvi, djelu jednog grčkog pravoslavnog arhitekta, te se Papa televizijskim putem povezao s okupljenim hodočasniciima u tome marijanskom svetištu.

Osvrnuvši se na stanje u Iraku iz kojega svakodnevno dolaze loše vijesti o atentatima i nasilju, a među tim vijestima je objavljena i ona o otmici dvojice svećenika iz siro-katoličke nadbiskupije u Mosulu, Papa je pozvao otmičare da odmah puste na slobodu dvojicu redovnika, ponovivši da nasilje ne rješava napetosti. Osvrnuvši se na nedjeljno Evanđelje, u kojem Luka opisuje kako je Isus izliječio deset

gubavaca, ali samo se jedan, Samarijanac i stranac, vratio da mu zahvali, Papa je primijetio kako nas to potiče na razmišljanje o dvije vrste izlječenja: fizičkom i duhovnom. *Potpuno i korjenito izlječenje jest "spasenje". Isti opći govor koji razlikuje zdravlje od spasenja, pomaže nam shvatiti da je spasenje mnogo više od zdravlja: riječ je o novom životu, punom i konačnom*, pojasnio je. Govoreći o tome kako Isus ozdravlja desetoricu koji su болоvali od gube, bolesti za koju se držalo da donosi i "zaraznu nečistoću" Papa je ukazao da guba koja zapravo osakaćuje čovjeka i društvo jest grijeh; oholost i egoizam rađaju u ljudskoj duši nezainteresiranošću, mržnjom i nasiljem. Tu gubu duha, koja unakažuje lice čovječanstva, može izliječiti jedino Bog koji je Ljubav. Otvarajući srce Bogu, osoba koja se obratila u svojoj je nutрини izliječena od zla, zaključio je Benedikt XVI. /Križ života/

21. listopada

Blaženi Karlo Austrijski

(* 17. kolovoza 1887. + 1. travnja 1922.)

- Katolički odgojen od djetinjstva ● odan presvetoj Euharistiji i Srcu Isusovu ● veliki molitelj ●
- stekao najvišu vojničku izobrazbu ● otac osmero djece ● nježan muž do smrti zaljubljen ●
- car i kralj ● život za mir i narode ● pravnik ● državnik ● vladar najboljih namjera ●
- progнан iz domovine ● život za narode svoje monarhije ● strpljiv u patnji ●

Zaljubljeni blaženik

Blaženi Karlo rođen je 17. kolovoza 1887. godine u dvorcu Persenbeug, okrug Melk u Donjoj Austriji. Njegovi su roditelji bili nadvojvoda **Otto** i princeza **Maria Josepha od Saske**, kći posljednjega saskoga kralja. Primio je izričito katolički odgoj. Već od djetinjstva, Karla je svojim molitvama pratila skupina vjernika zbog jednog proročanstva, da će puno trpjeti. Nakon njegove smrti ustanovljena je "Molitvena udruga cara Karla za mir među narodima". Tu je molitvenu zajednicu 1963. godine priznala službena Crkva. Od malena je Karlo bio odan presvetoj Euharistiji i Srcu Isusovu.

Sve je važne odluke tražio u molitvi. Nakon temeljite vojničke izobrazbe, dvije godine je na praškom sveučilištu studirao pravo i državničke znanosti. Oženio se 21. listopada 1911. godine princezom **Zitom** iz obitelji **Bourbon-Parma**, pa se upravo toga dana i slavi njegov spomendan. Tijekom deset godina bračnoga života, sretan i uzoran par primio je iz Božje ruke osmero djece. I na smrtnoj postelji Karlo je govorio Ziti: "Beskrajno te volim!"

Car i apostolski kralj

Kad je 28. lipnja 1914. godine ubijen nadvojvoda **Franjo Ferdinand**, Karlo je 21. studenog 1916. godine naslijedio preminuloga cara **Franju Josipa** postavši austrijski car. Za vrijeme Prvoga svjetskog rata revno je pohađao vojnike na frontu. Postupno je napredovao u vojnim činovima. Za apostolskoga kralja Mađarske okrunjen je 30. prosinca 1916. godine u Budimpešti kao **Karlo IV**. U želji da se prekine rat 1917. godine je blaženi Karlo priznao pravo Francuske na Elzas i Lotaringiju. Nakon toga se Austrija još više vezala uz Njemačku i njezine ratne ciljeve. U svojoj zemlji je pokušao provesti refor-

me i oko socijalne skrbi i na području zdravstva. Poslije 1914. godine prvi je on sazvaio opet parlament, objavio amnestiju za političke prekršaje.

Podržao Papinu inicijativu za mir

Po svršetku ratnih sukoba želio je bez građanskog rata preurediti monarhiju. Iz ljubavi prema sebi povjerenim narodima bio je spreman vlastiti život

Car Karlo s caricom Zitom i djecom Feliksom, Robertom, Ottom i Adelhajdom 1917.

položiti za veliku zajednicu naroda. Jedini je on, među svim odgovornim političarima, dao potporu **papi Benediktu XV**. u njegovim naporima za mir. Želio je vladati pomoću uzornog zakonodavstva, posve prožetim kršćanskim socijalnim naukom. Pokušao je 1918. godine mir i sa Sjedinjenim Američkim Državama, no Amerika je tražila ne samo obaranje dunavske monarhije, već i njezinoga, kao i njemačkog monarha. Konačno, između listopada i studenog 1918. godine raspala se Austro-Ugarska, a brojne su zemlje proglasile svoju neovisnost i osnovale vlastite vlade.

Progonjeni vladar

Svoju vladarsku službu je smatrao Božjim poslanjem, pa nikada nije abdicirao. Ipak je potpisao izjavu kojom se odriče osobnog sudjelovanja u vladanju. Najprije je živio pod britanskom zaštitom u dvorcu Eckartsau, a od ožujka 1919. u progonstvu u Švicarskoj. Karlo se nikad formalno nije odrekao mađarske krune, nego je i vojnim sredstvima namjeravao obnoviti monarhiju u Mađarskoj. Od te svoje namjere je odustao samo da izbjegne građanski rat. Pobjedničke zemlje poslale su ga 1921. godine u progonstvo na portugalski otok Madeira.

Bolovao i umirao za mir

Sa svojom obitelji Karlo je živio u vlažnoj kući. U progonstvu je posve osiromašio. Na koncu se smrtno razbolio od upale pluća. Bolest i patnje je prihvatio kao žrtvu za mir i jedinstvo nekadašnje monarhije. Ni na smrtnoj postelji nije zaboravio svoga gesla: "Uvijek i u svim stvarima se zalažem što jasnije spoznati i slijediti Božju volju, i to na najsavršeniji način." Nikada se nije žalio na svoje patnje. Oprostio je svima koji su ga povrijedili, a preminuo je 1. travnja 1922. godine, s pogledom uprtim prema Presvetome Sakramentu. Karlovo tijelo je sahranjeno u crkvi do Monte. Na kovčegu su riječi iz Očenaša: "Fiat voluntas tua" - "Budi volja tvoja". Njegova je udovica živjela još 67 godina, najprije u Španjolskoj, u Belgiji, pa u Kanadi. Od 1962. godine je živjela u Švicarskoj. Uvijek je nosila crninu i nikada se nije odrekla prava na tron. Biskup grada Madeire i austrijski predsjednik **Miklas** su poslije Karlove smrti započeli proces proglašenja blaženim tog pobožnog čovjeka i cara koji je bio mučenik za mir svojih naroda. Blaženim je proglašen 2004. godine. Zaštitnik je Madeire, bračnih drugova, boraca za mir, brojnih obitelji.

Uređuje i piše: o. Ante Stantić

Naš kandidat za sveca / Poetski kutak

GOVORI VAM SLUGA BOŽJI O. GERARD TOMO STANTIĆ

Dugotrajna operacija

Kako bi se otvorio kontemplaciji, koja je "dar", i postao "mekani vosak", naš kandidat s bačkih ravnicu je svjestan da tako veliku milost treba skupo platiti. Nije dovoljna samo osobna aktivna suradnja s milošću, pomoću "dječje vjere". "Dječja vjera" treba dosegnuti oblik koji Gerard opisuje riječima posuđenim od sv. Terezije od Djeteta Isusa: "Neka sam prah svaki mah na Vašim rukama, (Isuse i Marijo)"¹. To znači prihvatiti i podložiti se Božjem milosnom zahvatu: "Trebaš biti slijep, gluhi, zaboraviti se, biti kao da si neljubazan (indiferentan), prema svemu što nije meni milo. Dok to ne postigneš, moraš podnijeti dugotrajnu operaciju. Svi bolovi i progonitelji to su moji noževi koji te liječe... moraš imati u ruci, u oku, itd. noževe sebe-zataje. Kad ne možeš sebe zatajiti, nemoj se protiviti. Neka ti je sve ugodno što šaljem, dopuštam. Nemoj željeti drugo osim da se ispuni moja volja. Tvoj je nož otrovan ako si sebičan; otrovat ćeš sebe i sve moje darove. Moja je volja da stvorenja budu ljestve po kojima se penješ u nebo".²

Tko čita ove riječi u svjetlu učenja svetih Terezije od Isusa i Ivana od Križa, na koje se Gerard oslanja, shvatit će da slika "mekanog voska", koju Gerard posuđuje od sv. Terezije od Isusa iz V. stanova "Zamka duše", predstavlja "noći" sv. Ivana od Križa, kojima se treba podložiti da bi duša postala "mekani vosak", spremna na sjedinjenje s Bogom. Isus kao da Gerarda poučava kako se treba ponašati da bi uspio biti "mekani vosak": "Moraš sebe obucati u milost a kada si se u milost obukao onda ću ja namisliti, narediti na tebe ove milosti: na prvom mjestu moraju grijesi uništeni biti, nagnuća zaspasti, da se počneš s mojom milošću oblačiti, ne vidjevši, ne shvaćajući još ovu ljepotu, jer je u mraku, tj. ne slijedi mračnu (za osjećaje) vjeru, približava se Bogu čija se neizmjernost ne može vidjeti. Prvu noć mora u vatri s Tobijom ispeći riblje tj. svoje srce, da ne bude u njemu zemaljske želje; drugu noć neka ide u društvo patrijarha po vjeri; treću noć dobije blagoslov da se s Bogom sjedini".³

Cijeli prolaz kroz "noći" može nam izgledati kao nešto što je samo za duho-

vnu elitu a nikako za "obične kršćane". Međutim, Gerard nas poučava da to nije ništa drugo nego suobličjenje Isusu Kristu, Utjelovljenom Sinu Božjemu: "Su-umiranja s Kristom da bi s njime su-živjeli", kako nam tumači sv. Pavao. Kao potvrda neka nam posvjedoči Gerardov zapis, između brojnih, istoga sadržaja: "Svaki je lijep koliko je poniznoga Isusa kip. Isus je postao čovjekom da bude za nas propet, da nam muka ne bude na teret. Njegov je primjer toliko lijep da samo pateći možemo biti Isusov kip. Sve je prljavo što njemu nije slično. Bez patnje nema uživanja ni veselja".⁴

Gerardovim programom, ako ga prihvatimo, suobličujemo se Uskrsnulom Sinu Božjemu: "Naše ponizno tijelo, (dakle u mjeri pobjede nad sebičnošću) bit će slavno: Isusovom slavnom tijelom. Po patnji (naše tijelo) svjetlamo ali svaki po (svojoj) mogućnosti".⁵

Suobličjenje Isusu putovima koje predlaže o. Gerard oslanjajući se na učenje triju veliki učitelja Crkve: sv. Terezije od Isusa, Ivana od Križa, Male Terezije, "vodi u radost", u "mistiku" što nije ništa drugo nego istiniti u ozbiljni duhovni život postavljen na pravim temeljima Evanđelja: "Jedina prava radost i čast, zapisuje naš sluga Božji, je služiti Bogu po Evanđelju. To će se dogoditi ako ćemo Isusa samo voljeti. Njegova volja naša volja, Njegovo djelo naše djelo"⁶, ali pod uvjetom obraćenja: "Obraćenje iz gada izvlačenje ili mjesto starog ruha u novo oblačenje duše"⁷. To se ostvaruje "loptanjem": "Moj Mali, loptanje: primanje i vraćanje. Dakle: pozornost na pružanje Tvoje ručice. Ta Male je sv. Terezije poslanje bilo: njezin maleni put dati dušama a taj je put duhovno djetinjstvo: potpuno predanje.... (u skladu s tim): "neka pjevam za Vama kako rade mala djeca"⁸. Jamačno je za to potrebna "dječja vjera", o kojoj smo već govorili.

¹ Biser mišljenja, 004206

² Razgovor s Isusom, 003877

³ Razgovor s Isusom, 003901

⁴ Razgovor s Isusom, 003822

⁵ Hrvatski tekst u mađarskom rukopisu:

Jó gondolat, 004985

⁶ Biser mišljenja, 004465

⁷ Biser mišljenja

⁸ Biser mišljenja, 004582, 84. Zapis iz 1941.

KATARINA FIRANJ

Rođena je 1950. godine u Somboru. Pjesme objavljuje u listovima *Miroљub* i *Zvonik* te u knjigama *Žetvene svečanosti*, *Raspleteni snovi* i *Lira naiiva*.

BIO JE...

**Bio je svoj
pa onda moj.
U svemu svoj.
U svemu moj.
I više moj
nego svoj.
Bio je lip
i tako blag.
Smiren i tih
i svima drag.
Od ditiņjstva ranog
mene je zvao.
Mene je gledao,
uvik me zvao
i sve mi dao.
U ditiņjstvu pogled,
ruku i osmih.
U mladosti ljubav
u svemu podstreh.
U "zrilosti" sve
i više od toga:
i srcem i dušom
milosti od Boga.
Bio je divan
suprug i drug
i brat darežljiv
i sused pažljiv.**

**A otac nježan
ljubavi pun
prijatelj viran
mnogima kum.
A najtopliji s unucima
kakvih dida malo ima.
U ritkoj srđzbi
mira voljan.
U iskušenju dobrovoljan.
U bolesti teškoj
tužan prvo
a onda prihvata
"križa svog drvo".
Godinu dana
borio se.
Trpio tiho
i molio se.
A onda bol
nadjača žiće
želja za Bogom
nadjača biće.
U Kristu blago preminuo
spomen i ime ostavio.
Sav bol i tugu
spoznaj nadjača:
Voljen biše
i volio je
hvalim Bogu što "Bio je..."**

Piše: Andrija Anišić

SMIJE LI ČOVJEK ČINITI SVE ŠTO MOŽE?!

Naslov "Embrion – posebno biće" u posljednja dva broja *Subotičkih novina* potaknuo me je da u nekoliko nastavaka predstavim neke probleme bioetike. Naime, u spomenutom članku Gizela Fenjveši, glavna sestra Neonatološkog odjela subotičke bolnice, jednostavnim rječnikom opisuje razvoj ljudskog života od začeca do rođenja. Suvremeni tehnološki razvoj omogućio je potpuni uvid u prvi period čovjekova života – u njegov život u majčinoj utrobi. Takav uvid u razvoj čovjekovog života od trenutka njegovog začeca nameće mnoga pitanja odnosa upravo prema tom ljudskom životu, prema tom "najmanjem" čovjeku. U tom smislu se sedamdesetih godina prošloga stoljeća rodila jedna nova znanstvena grana nazvana "bioetika" (bios – život; ethos – običaj; etika, moralno ponašanje). U užem smislu bioetika je zapravo medicinska etika i označava znanost o moralnosti čovjekovih zahvata u fizički život, njegovu strukturu, njegove funkcije. A prema danas općenito prihvaćenom smislu bioetika je "sustavno proučavanje ljudskog postupanja na području znanosti o životu i brizi za zdravlje, ako je to postupanje ispitivano u svjetlu moralnih vrednota i načela". (W.T. Reich).

Na području biologije i medicine uvijek su se provodila razna istraživanja i eksperimentiranja. I dok se to nekoć radilo uglavnom na biljkama i životinjama, u novije vrijeme sve je više istraživanja i eksperimentiranja na ljudima, pa i na ljudskim zamcima (embrijima) i ljudskim plodovima (fetusima). Što je u tim istraživanjima

i eksperimentima moralno dopušteno a što nedopušteno? Smije li čovjek doista raditi sve što može?! Na ova temeljna pitanja pokušat ću, u nekoliko nastavaka, dati odgovor u rubrici.

Život je Božji dar

Dođe mi riječ Jahvina: Prije nego te oblikovah u majčinoj utrobi, ja te znadoh; prije nego što iz krila majčina izađe ja te posvetih (Jr 1,4-5).

Hvala ti što sam stvoren tako čudesno, što su djela tvoja predivna. Dušu moju do dna si poznavao, kosti moje ne bjehu Ti skrite dok nastajah u tajnosti, otkan u dubini zemlje. Kako su mi, Bože, naumi tvoji nedokučivi, kako li je neprocjenjiv zbroj njihov (Ps 139,14-15.17).

Ovi biblijski navodi nedvosmisleno govore da je život Božji dar, a ne plod čovjekovih zasluga. Istina, Bog je čovjeku povjerio zadaću rađanja djece. Time je očitovao beskrajno povjerenje u čovjeka i dao mu božansku moć – da bude njegov suradnik u nastanku novoga života: *Na svoju sliku stvori Bog čovjeka, na sliku Božju on ga stvori, muško i žensko stvori ih. I blagoslovi ih Bog i reče im: "Plodite se, i množite, i napunite zemlju"... (usp. Post 1,27-28).*

Čovjek dakle nije stvoritelj života, stvoritelj čovjeka nego samo Božji suradnik u stvaranju čovjeka. I upravo zbog toga se na području života ne može ponašati svojevorno nego odgovorno i to uvijek u skladu s Božjim naumom, s Božjom voljom. Tako se mora ponašati prema ljudskom životu od početka.

Hrvatske katoličke internetske stranice (67.)

Stranica mladih Zajednice Krvi Kristove u Vojvodini

Molitvena zajednica Krvi Kristove je katolička zajednica vjernika koja njeguje pobožnosti i duhovnosti Krvi Kristove, a koja se proširila početkom XVIII. stoljeća zaslugom misionara Krvi Kristove, rimskoga svećenika sv. Gašpara Del Bufala. Iz ove duhovnosti razvilo se nekoliko redovničkih i laičkih zajednica: od redovničkih zajednica to su Misionari Krvi Kristove (CPPS), Klanjateljice Krvi Kristove (ASC) i Misionarke Krvi Kristove (MSC), a laičke su zajednice Molitvene i Misijske grupe Zajednice Krvi Kristove, Zajednice Suradnika CPPS i Pridruženih ASC te Zajednica prijatelja sv. Obitelji od Krvi Kristove koju vode sestre MSC. Zajednica Krvi Kristove mladih u Vojvodini djeluje pod okriljem i vodstvom Misionara Krvi Kristove čije je sjedište u Zagrebu, a mladi članovi iz Vojvodine imaju vlastitu internetsku adresu:

<http://zkk.mladi.on.neobee.net/>

Stranica mladih Zajednice Krvi Kristove u Vojvodini jednostavna je i lijepo uređena. Njezin je smisao svjedočiti drugima o radostima duhovnosti predragocjene Krve Kristove i ujedno pozvati nove vjernike da se pridruže Zajednici. Osnovni izbornici na stranici su Naši zaštitnici, Duhovnost (Riječ misionara, Molitve, Svjedočanstva, Poezija i dr.), Novosti i oglasi, Aktualno, Iz života zajednice i dr. U njima se nalazi mnoštvo duhovnih sadržaja, ali i aktualnosti iz života Zajednice.

Već samim time što je ova internetska stranica jedna od malobrojnih hrvatskih katoličkih internetskih stranica na području Subotičke biskupije, ona zaslužuje posebnu pozornost. Nastala je i održava se ne samo kao rezultat svjedočenja života u vjeri mladih iz župa u kojima se njeguje duhovnost Krvi Kristove, nego je ona i uspio primjer uporabe suvremenih komunikacijskih sredstava u evangelizaciji, osobito imajući u vidu to što internetski mediji i komunikacije još uvijek nemaju odgovarajuće mjesto u manjinskoj katoličkoj zajednici u Vojvodini.

s.b.

Posjet
misionara
Krvi
Kristove,
5. X. 2007.
Molitvenoj
zajednici
u župi
Sv. Roka
u
Subotici

**21. 10. 2007.
DVADESET I DEVETA
NEDJELJA KROZ GODINU**

*Izl 17,8-13; Ps 121,1-8;
2 Tim 3,14-4,2
Lk 18,1-8*

**Pomoć je naša u imenu Gospodina
koji stvori nebo i zemlju**

Čovjekova duša je prema Bogu molitveno okrenuta. Svatko od vjernika ima iskustvo potrebe molitve. Psalam današnjeg bogoslužja je molitveni. Često molitvu razumijevamo kao jedini način štovanja Boga u kojemu nešto od Boga molimo. Međutim, molitva je štovanje Boga, a "molitvenost" u molitvi je osjećaj potrebe Božje pomoći za konkretne situacije života. Ovaj psalam govori o takvoj "molitvenoj" molitvi. Znači, čovjek se obraća Bogu u potrebi i tjeskobi, jer On je sigurnost, trajna pomoć i zaštita. Psalmist govori iz iskustva. Kada bi svatko od nas uronio u svoj prošli život, imao bi to isto iskustvo. Bog nas u pravoj molitvi nikada nije napustio, u pravoj potrebi nikada ostavio neuslišanim. Ali ostaje trajni problem našega iskustva koji bi se dao sročiti u misao: zašto mi nije *ovako* pomogao? Međutim, Bog pomaže uvijek onako kako je za nas najbolje i zato je Isusova molitva najsavršenija: Neka bude volja Tvoja!

**28. 10. 2007.
TRIDESETA
NEDJELJA KROZ GODINU**

*Sir 35,12-14.16-18; Ps 34, 2-3.17-18.19;23;
2 Tim 4,6-8.16-18
Lk 18,9-14*

Jadnik vapi i Gospodin ga čuje

Pred Bogom je grešnik. Iskustvo grijeha je zajednička baština svih ljudi. Nismo često subjektivno krivci, ali kroz ovaj život ne možemo proći bez tih ožiljaka. Crkva naučava da je osobito Božje čudo kada dopušta da netko prođe kroz ovaj život, a da nije iskusio grijeh. Ali to iskustvo nije izvor stradanja, nego početak spasenja. Stoga se psalmist danas pred Bogom pojavljuje kao jadnik, dakle, ponizan. Poniznost otvara Božje srce. On Boga ne moli prosidbeno, nego ponajprije hvalbeno. Hvali njegovu dobrotu, divi se njegovoj veličini i potiče sebe na poniznost. Kada se čovjek iz takvog duhovnog raspoloženja poniznosti i priznavanja obraća Bogu, pokajnički i molitveno, tada Bog uvijek staje na stranu siromaha, pa i grešnika. Jasno da je pravednik u prednosti u svojoj molitvi, ali nije ispred poniznoga. I pravednik treba biti ponizan. Još jedna osobina ovoga psalma je skrušeno srce. Skrušenost je i pokajanje i obećanje i vapaj. Stoga tvrdi psalam 34.: "Blizu je Gospodin onima koji su skrušena srca, a klonule duše spašava."

**4. 11. 2007.
TRIDESET I PRVA
NEDJELJA KROZ GODINU**

*Mudr 11,22-12,2; Ps 145, 1-2.8-9.10-11.13cd-14;
2 Sol 1,11-2,2
Lk 19,1-10*

**Blagoslivljat ću ime tvoje do vijeka,
Bože, kralju moj!**

U današnjem Bogoslužju Isus susreće grešnika Zakeja. Poziv upućen osobno Zakeju i Kristov boravak u njegovoj kući u cijelosti mijenja Zakejev život. Grešnik postaje dobročinitelj i obraćenik. Psalam 145. povezuje taj čudesni prijelaz iz grešnosti u opravdanost, iz grijeha u krepost. Gospodin se očitovao kao milosrdan. Psalam stoga slavi tu Božju vlastitost koja je neshvatljiva ali je spasonosna. Milostiv je i milosrdan Gospodin, spor na srdžbu, bogat dobrotom. Kako je lijepo uočiti tu vlastitost dobrote Božje: milosrđe i milostivost. U njemu se očituje očinska briga za spas "svoje djece". To ne daje pravo djeci da budu nezahvalna ili da se poigravaju Božjom dobrotom. U vjerskoj svijesti mora trajno biti upisana ta spoznaja Božje dobrote, ali i naša odgovornost prema njoj. Ako Gospodina trebaju slaviti sva njegova djela i blagoslivljati svi narodi, kud i kamo treba onda čovjek koji je doživio tu "transformaciju" prelaska iz jednoga stanja u posve novo stanje – iz grijeha u život. Stoga je i ova nedjelja označena nadom koja se oslanja na jedinu čvrstu stijenu: Gospodina.

**11. 11. 2007.
TRIDESET I DRUGA
NEDJELJA KROZ GODINU**

*2 Mak 7,1-2.9-14; Ps 17,1.5-6.8b;15;
2 Sol 2,16-3,5
Lk 20,27-38*

**Kad se probudim, Gospodine,
naužit ću se pojave tvoje**

Približavamo se završetku Crkvene godine. Ulazimo u razmatranja tzv. konačnih stvari: smrt, sud, vječnost. Današnje bogoslužje zajednicu vjernika vodi prema nadi u uskrsnuće. Psalam 17. je već u Starom zavjetu dao naslutiti tu nadu, makar nije imao spoznaju o mogućnosti uskrsnuća iz mrtvih. Nakon Kristova uskrsnuća nama je to danas "olakšana" vjerska istina. No, u susretu sa smrću uvijek se svatko od nas potrese pred strahom nestanka. Zato psalmist i moli ponajprije snagu i vapaj "dok sam još na putu". Čvrsti korak kojim se približavamo susretu oslanja se na njega. A na koga bi drugoga? Kao tražitelj i putnik "u nepoznato", oslanja se na Boga sigurnosti i "sakriva se u sjenu krila njegovih". Nada se da će u toj zaštiti počivati do volje Njegove, "a kada se probudim, naužit ću se pojave tvoje". Ovdje se već naslućuje i sadržaj i smisao vječnoga života: gledanje Boga licem u lice, vječno blaženstvo u Bogu. Tako je ova nedjelja okrenuta prema vječnosti, a mi smo pozvani imati pred očima činjenicu da smo putnici: u susret Gospodinu. Da, "lice Tvoje tražim, Gospodine!"

Početak uz "Bože, pomози"

Prim. dr. Marko Sente rođen je na jednom palićkom salašu 22. 04. 1953. a odrastao je u petočlanoj obitelji. Završio je medicinu, a potom i specijalizirao. Pored posla u subotičkoj bolnici radi i na svojoj poliklinici. Oženjen je i ima dva sina.

Zv.: Doktore, vi ste inicijator mise za dake početkom školske godine u subotičkoj katedrali. Kako se rodila ta ideja?

□ Ideja je nastala tijekom pripreme petog Festivala bunjevački pisama. Spoznali smo da nam nedostaju mladi, oni koji će nastaviti tradiciju festivala. Dogovorili smo se da ćemo praviti smotru dječjih pjevača i zborova. Kad smo napravili prvu smotru, jedna me učiteljica pitala – a gdje su ti djeca? Naime, dvorana je bila puna roditelja i rodbine, a djece je bilo jako malo. Razmišljao sam kako dobiti djecu na ovu manifestaciju. Došli smo na ideju napraviti generalnu probu otvorenog tipa i na nju pozvati djecu. Prve godine okupili smo djecu koja pohađaju nastavu na hrvatskom jeziku iz subotičke i somborske općine. Kako bi to bio osmišljen program, izgledalo je logično krenuti s blagoslovom za početak nove školske godine. S tom idejom otišao sam katedralnom župniku mons. Beretiću i zamolio ga da misa bude upravo u katedrali. Nisam točno znao koliko će djece biti. Prvi put ih je bilo više od tristo. Djeci su tada podijeljene sličice. Nakon toga ona su u Gradskoj kući odslušala jedno predavanje, te u "Bunjevačkom kolu" generalnu probu festivala. Tako smo ih htjeli potaknuti da i sami poželeva na smotri pokazati ono što znaju. Na pozornici se tom prigodom skupi između sedamdeset i stotinu djece.

Sjećam se da moj otac nikuda nije

polazio bez "Bože, pomози!" To se praktično izgubilo iz našeg svakodnevnog života, pa smo htjeli da djeca steknu tu naviku, da i u novu školsku godinu krenu s "Bože, pomози!". Drugo, htjeli smo našoj djeci koja pohađaju katolički vjeronauk pružiti mogućnost da se međusobno upoznaju. Želimo da ta djeca vide da ih ima, da to nisu usamljeni pojedinci, da osjete kako jedna velika grupa daje sigurnost, da to nije sramota, da vjeronauk ne pohađaju neki kojima nešto fali, nego da su to djeca iz sasvim normalnih obitelji. Tu smo naišli na odličnu podršku župnika Beretića i direktora nekoliko osnovnih škola. Župnik je predložio da i za kraj školske godine priredimo jednu ovakvu misu, što smo i učinili. Tada smo imali još više djece. Pridružio nam se **Stipan Jaramazović** s tamburašima i VIS "Proroci". To je bilo fenomenalno. Svi su shvatili da to izgleda sjajno, pa smo se upustili u još veći posao. Sada smo imali više od sedamsto djece na misi. Bilo je pet svećenika. Izgledalo je prekrasno. Katedrala se orila, pogotovo kad se molio Očenaš. Dali smo otiskati šesto majica, međutim, hvala Bogu, nije ih bilo dovoljno. Zamolit ćemo sponzore da nam iziđu u susret da napravimo još sto i nešto majica za onu djecu koja su bila i nisu dobila majicu, a zaslužila su.

Zv.: Ovo je drugi puta kako se upriličuje ovakva misa za početak školske godine. Što ste njome htjeli postići i poručiti: da se osjećaju sigurnima, da ih ima...?

□ Točno. Poruka i podrška nije samo djeci nego i roditeljima, onima koji već šalju svoju djecu, da znaju da nisu usamljeni, da netko iz ove zajednice misli na njih i podržava ih, bez obzira što to ne može na materijalni način, ali barem moralno stoji uz njih. Smatramo da upravo roditelji trebaju pomoći svojoj djeci izabrati ispravan put u životu, a ne prepustiti ih samima sebi. Mislimo da dijete nije u mogućnosti to samo uraditi. Roditelji moraju biti primjer jer će djeca teže skrenuti s pravoga puta ako su im roditelji uzor. Iz vlastitog iskustva znam da je lakše ići kroz život ako se u trenucima kriza i poteškoća imate za što uhvatiti, ako imate cilj. Važno je spoznati da ovaj život ima i svoju duhovnu stranu i smisao, koji je važniji od onog materijalnog. Neophod-

ni su i jedan i drugi za normalan život, ali je duhovni bio jako zapostavljen u posljednjih pedeset godina, pa ga pokušajmo revitalizirati kao sastavni dio naše kulture. Ako ga se nisu stidjele generacije naših starih, zašto bismo ga mi sada trebali zaboraviti.

Zv.: Tko Vam je pomogao u organizaciji te mise?

□ Stalno ističem da bez suradnika ništa ne mogu uraditi. Jako je važno naći ljude koji će to nositi. U Organizacijskom odboru festivala svi rade bar na jednom radnom mjestu, a neki poput mene čak i na dva. Glavni suradnici za ovaj segment su bili direktori osnovnih škola "Ivan Milutinović", škole u Tavan kutu i Đurđinu, vjeroučitelji, g. Beretić. Ove smo godine pozvali svećenike da djeca vide da su i oni tu, zajedno s vjeroučiteljima, učiteljima i nastavnicima. Ove smo godine imali školsku djecu od prvog do osmog razreda, s tim što bismo mi voljeli na sljedećoj misi imati i srednjoškolce pa i studente. Na tome još treba raditi. Ima još puno ljudi koji na tom rade, pa čak i oni za koje uopće ne znam. Mogu im se samo svima zahvaliti.

Zv.: S kojim se poteškoćama susrećete u organizaciji ove mise?

□ U organizaciji praktično nema poteškoća. Još nam je želja sve to omasoviti. Iako su nam se odazvali novi direktori škola, jedini problem koji imamo je okupiti dovoljan broj ljudi da se stignemo organizirati prema svakoj školi. Ove godine dobili smo palićku i bikovačku djecu. Bikovačke djece nema jako puno, ali je jako važno da dođu baš zato što ih nema puno, da vide da ih na drugim mjestima ima puno, da osjete snagu zajedništva. Da vide kad budu stariji pa budu dolazili na katolički vjeronauk kao srednjoškolci da će ih i tamo moći biti više, da neće biti usamljeni.

Zv.: Kad sam jednom kolegi svećeniku izrazio svoje oduševljenje u vezi ove mise, on mi je rekao kako je ona trebala poteći od nas svećenika. Kao samokritika to stoji, ali je vrlo lijepo što ste se Vi kao laik za to zauzeli. Smatrate li da laici kod nas u Crkvi imaju dovoljno prostora i mogućnosti djelovanja?

□ Mislim da imamo. Osobno nisam naišao na neke velike zapreke.

Ovisi naravno i od župnika i župe. Za ovu ideju naišao sam na podršku župnika iz više župa. Kad su shvatili što hoćemo, da to nije ništa što bi se miješalo u djelokrug njihovog rada, da je to nešto što bi samo uljepšalo naš zajednički život, vidio sam da nas podržavaju i da nemaju ništa protiv što inicijativa nije potekla iz njihovih krugova. Mislim da su svi svećenici razmišljali na tu temu, možda je samo trebalo početi... Nadam se da će nam se u lipnju pridružiti još više svećenika. Potrebno ih je samo blagovremeno obavijestiti, kako bi svoje obveze mogli uskladiti.

Zv.: Poznat ste liječnik ne samo u našem gradu nego i puno šire. Što Vama kao laiku, pored tako humane profesije koju vršite, znači zalaganje u Crkvi?

□ Pa to mi je sastavni dio života. Išao sam u crkvu od svojih malih nogu. Ministrirao sam na Paliću do svoje dva-deset i neke godine. Čitao sam na misama. U godinama kad su preda mnom bila raznorazna raskršća shvatio sam da je meni ovo najjednostavniji put. Ovdje imam iscrtan pravac, imam se za što uhvatiti kad sam u krizi. Teško bih podnio život kad ne bih živio ovako, kad bih bio ateista, kad bi smisao moga života završavao ovdje na zemlji.

Zv.: Znamo da nigdje nije jednostavno pokrenuti skupine vjernika na zajedničko djelovanje po kojem svjedoče svoju vjeru. Na koji način se po Vašem mišljenju laici mogu zainteresirati i pokrenuti na veći angažman u Crkvi?

□ Ako imate dobru ideju, mislim da je tada jednostavnije pokrenuti ljude. Posljednjih pedeset godina u vjerskom smislu postali smo jako inertni. Pokušavam preko svog angažmana pokazati da se ljudi mogu uključiti u razne oblike rada ali nije dobro da jedna skupina radi na svim područjima. Broj suradnika treba širiti i povećavati kako nitko ne bi bio previše opterećen a tada se puno lakše realiziraju i rađaju nove ideje. Ne treba uvijek čekati da netko drugi nešto uradi, nego trebamo i sami probati. Ne mora svaka ideja uspjeti. Nogometaš koji deset puta puca na gol ima veću vjerojatnost da će dati gol od onog koji puca samo dva puta. Onaj koji je od deset pokušaja dva puta pogodio učinio je jako puno, a drugi ako iz dva pokušaja nije uspio pogoditi što je postigao? Znači treba puno pokušaja, od toga se određeni postotak može realizirati. Dakle, kad bismo imali puno suradnika, vjerojatno bi bilo puno ideja, koje bismo lakše ostvarili.

Kroz komunistički period navikli smo biti inertni. Tada je bilo "nazadno"

ići u crkvu. Sad je potrebno vremena to vratiti na neki normalni kolosijek. Naravno, lakše je živjeti bez obveza, ali opet kad imate neke obveze imate i što osmisлити.

Zv.: Laički angažman u Crkvi nije čisto volonterstvo, nego treba biti izraz vjere. Što je u tom angažmanu po Vama najvažnije?

□ Samo vjera. Potrebno je živjeti vjeru svaki dan, ne u velikim stvarima, nego u sitnicama, ali tako da je svaki dan s vama. Ako uspijete svaki dan sa svojom djecom sjesti i pomoliti se, ako uspijete svake nedjelje s djecom zajedno otići na svetu misu – jer ovaj način života je razbio obitelj – ako bismo u tako malim stvarima ustrajno radili, tada bismo stigli do puno velikih stvari. Ne mislim da svaki pojedinac treba napraviti crkvu, izdati knjigu... Kad se sustavno, s voljom i s ljubavlju radi na onome što svaki dan živimo, kad se zna zašto, onda će to sigurno uroditi dobrim plodovima i uspjehom. Ljudi mogu učiniti jako puno. Kad čovjek pred sobom ima cilj i želi ga postići, on će do njega i stići. Ako ne ovim putem, onda drugim. Za svaki cilj se otvori jedan od putova, ali naravno ne treba odustati, nego je potrebno biti ustrajan.

Zv.: Imate četveročlanu obitelj. Ima li Vaše zalaganje u Crkvi odjeka i na Vaš obiteljski život?

□ Svakako ima. Praktično, ovo što radim rezultat je našeg obiteljskog života. Imam podršku supruge, a i djeca su nam se pridružila. Mi razgovaramo kod kuće o tome. To je sastavni dio našeg obiteljskog života. Svi mi koji smo radili i žrtvovali se za to smo bili pozitivno nagrađeni, jer je to bilo stvarno jako lijepo.

Zv.: I za kraj, recite nam, kako vidite budućnost Crkve u našim krajevima što se pojedinačnog i udruženog laičkog zauzimanja tiče?

□ Mislim da će Crkva rasti. Mi ćemo raditi na tome. Pokušavamo, koliko je u mogućnosti Organizacijskog odbora, pridonijeti tomu da nas bude više i kad dođemo u crkvu da budemo aktivni, a ne pasivni. Da se aktivno uključimo, da pomognemo našim svećenicima da svaka misa bude ljepša, da naš doživljaj bude ljepši i da ono što je živjelo tisućljećima živi i dalje. Mislim da ćemo to zajedničkim snagama uspjati. To svakako ima perspektivu i budućnost. Na tome se mora raditi. Ništa neće doći bez rada, samo po sebi. Na nama je da to i uradimo jer samo od sebe ništa neće doći. Doći će neki drugi koji će raditi umjesto nas, onako kako već rade. Doći će oni koji prodaju drogu. Oni su vrlo aktivni i angažirani u svom radu. Ako ne uspijemo mi, uspjat će oni. Moramo se jednostavno boriti, da tako kažem, svim načinima i sredstvima, koliko nam to mogućnosti dozvoljavaju, da očuvamo naše i da se očuvamo od onoga što nije dobro, da pružimo nama i budućim generacijama put kojeg se trebaju držati da bi očuvali ono što su imali i da očuvaju i sebe, jer onaj koji gubi svoj korijen gubi svoj identitet.

Svi oni koji misle da mogu i žele pomoći pri organizaciji onoga na čemu radimo, neka nam se slobodno jave, rado ih čekamo. Misa zahvalnica za kraj školske godine bit će u drugu subotu mjeseca lipnja.

Posjet ministra vjera R. Srbije u povodu zaziva Duha Svetoga za početak nove školske godine

Svečanom svetom misom i zazivom Duha Svetoga 10. rujna u 9 sati započeli smo novu školsku godinu. Euharistijsko slavlje predvodio je subotički biskup **mons. János Péntzes** uz koncelebraciju poglavara sjemeništa. Na ovoj inauguralnoj euharistiji prisustvovao je i novi ministar vjera **Radomir Naumov** u pratnji svojih savjetnika. Na misi je bio lijepi broj profesora i roditelja sjemeništaraca.

U prigodnoj propovijedi biskup Péntzes istaknuo je tri bitna počela sjemenišnog života na koje već od prvoga dana treba obratiti pažnju. To su: iskrena molitva, zauzetost u radu i poštivanje vremena određenog za šutnju. Ova počela popratila je konkretnim primjerima iz osobnog života.

Po završetku liturgijskog slavlja rektor sjemeništa **mons. Josip Mioč** predstavio je sjemenišnoj zajednici nove učenike prvoga rareda. Uz simbolični dar pažnje: olovku i bilježnicu, on im je zaželio uspješan početak nove školske godine. Nakon predstavljanja novih učenika uslijedio je prijem u zbornici naše gimnazije. /*Dražen Dulić*/

Izlet na Palić

Želeći iskoristiti lijepo vrijeme zadnjih rujanskih dana, u organizaciji naših poglavara napravili smo jednodnevni subotnji izlet na Palić. Kao i ostale izlete po subotičkoj okolini, i ovaj smo izlet započeli velikom šetnjom od centra grada do Palića. Tako su naši novi članovi zajednice imali priliku bolje upoznati arhitekturu grada i ljepotu pejzaža sjevernobaičke ravnice. Našoj uobičajenoj pješačkoj maršuti pridružili su se i naši prefekti **vlč. Ignác** i **Vladimir**. Na našem odredištu dočekali su nas rektor i duhovnik sjemeništa, a potom smo zajedno obišli zoološki vrt, obalu jezera, te festival berbanskih dana koji se u to vrijeme održavao na Paliću.

Na našem odredištu dočekali su nas rektor i duhovnik sjemeništa, a potom smo zajedno obišli zoološki vrt, obalu jezera, te festival berbanskih dana koji se u to vrijeme održavao na Paliću.

Robert Zahorjanski

Posjet Kanjiži i Novom Kneževcu

Početak listopada prigodom proštenja kanjiške župe sv. Anđela čuvara, 7. listopada jednodnevni izletom posjetili smo gradove Kanjižu i Novi Kneževac.

U prijedodnevni satima sudjelovali smo na svečanom misnom slavlju na mađarskom jeziku. Misu je predvodio prvi prefekt sjemeništa **vlč. Ignác Brasnyó** uz koncelebraciju domaćeg župnika **preč. Józsefa Lajkóa**, te rektora sjemeništa **mons. Josipa Mioča**. Na misi su uz domaće ministrante svečanu blagdansku asistenciju upotpunili drugi prefekt sjemeništa **Vladimir Sedlak** sa sjemeništarcima, a misno pjevanje animirali su paulinumski zbor i Schola cantorum. O svom sjemenišnom putu svjedočio je naš subrat **István Kurin**.

U poslijepodnevni satima, prešavši rijeku Tisu, posjetili smo banatski gradić i prvu susjednu župu zrenjaninske biskupije Novi Kneževac. Tamo nas je velikodušno dočekao i počastio mjesni župnik **mons. József Bogdán**. U novokneževačkoj crkvi sv. Jurja obavili smo listopadsku pobožnost, a potom nas je župnik prošetao i pokazao znamenitosti ovog malog potiskog gradića. /*Tomislav Kljajić*/

Proštenje Žalosne Gospe na subotičkoj Kalvariji

Tjedan dana po završetku ljetnjih ferija, već prema tradiciji našeg sjemeništa, prisustvovali smo na proštenju Žalosne Gospe na Kalvariji. Cijela zajednica sudjelovala je aktivno na dvojezičnom misnome slavlju koje su predvodili ovogodišnji mladomisnici naše biskupije. Nakon sv. euharistije upriličen je prigodni agape, koji su pripremili vjernici župe Isusovog Uskrsnuća iz Subotice. /*Vladimir Ahmetović*/

Posjet subotičkoj župi sv. Križa

Na dan proštenja subotičke župe Sv. Križa zajedno sa svojim poglavarima nazočili smo svečanim misnim slavljinama ove župne zajednice. Obje svete mise predvodio je novoimenovani upravitelj župe **vlč. Oskar Čizmar**. Na euharistijskom slavlju na mađarskom jeziku prisustvovao je mađarski dio naše zajednice predvođen našim prefektima **vlč. Ignác Brasnyóm** i g. **Vladimirom Sedlakom**, a na svetoj misi na hrvatskom jeziku sudjelovao je drugi dio naše zajednice predvođen rektorom sjemeništa **mons. Josipom Miočem**. Vlač. Oskar nam je uz pomoć svojih vjernika priredio prigodno čašćenje na njegovoj župi, gdje smo imali prigodu upoznati se s tamošnjim ministrantima i nekim od njegovih župnih suradnika. /*Dražen Dulić*/

Oproštaj od mr. Davora Vidiša, generalnog konzula RH u Subotici

U Hrvatskom kulturnom centru "Bunjevačko kolo" oprostili smo se 29. rujna od velikog dobročinitelja našeg sjemeništa i gimnazije, generalnog konzula RH u Subotici **mr. Davora Vidiša**. Njegov sin **Ivan Vidiš** bio je naš školski kolega i učenik našeg sadašnjeg četvrtog razreda. Tom prigodom zahvalili smo se u ime naše sjemenišne zajednice g. Vidišu za njegov angažman i dobročinstva prema našoj ustanovi. /*Tomislav Kljajić*/

Dan duhovnih zvanja u Aleksandrovu

U povodu proslave srebrnog jubileja najmlađe subotičke župe Marije Majke Crkve, prisustvovali smo 9. listopada na danu posvećenom duhovnim zvanjima u sklopu trodnevne pripreve za jubilejsko slavlje.

Skupa sa zajednicom vjernika imali smo euharistijsko klanjanje koje su dvojezično animirala subraća iz naše zajednice. Iza klanjanja je uslijedilo misno slavlje koje je predvodio župnik **mons. Andrija Kopilović** uz koncelebraciju naših poglavara i mjesnog župnog vikara **vlč. Ákosa Gutásija**.

Misno pjevanje djelomično je animirao naš sjemenišni zbor, a za kraj mise priredili smo i prigodni program za vjernike ove župe.

Vladimir Sedlak

MISIJSKI MJESEC S KRUNICOM

- * listopad posvećen krunici i misijama
- * učinimo više za misije
- * otajstva krunice – put misijske Crkve

Mjesec listopad posvećen je molitvi krunice i molitvi i žrtvi za misije. U tom mjesecu slavi se i misijska nedjelja (21.10). Učinimo više za misije tijekom ovog mjeseca molitvom, žrtvom i konkretnim djelima ljubavi.

Radosna otajstva - navještaj

Sva radosna otajstva su navještaj.

U prvom otajstvu anđeo Gabriel navješta Mariji: "Ne boj se, Marijo! Ta našla si milost u Boga. *Evo, začet ćeš i roditi sina i nadjenut ćeš mu ime Isus.* On će biti velik i zvat će se Sin Svevišnjega. (Lk 1,30-32)

U drugom otajstvu Elizabeta navješta Mariji da je u njoj prepoznala "majku Gospodina mojega" (Lk 1,43), a Marija navješta Elizabeti veličanstvena djela Božja u svom hvalospjevu *Veliča*.

U trećem otajstvu anđeli navještaju pastirima: "Ne bojte se! *Evo javljam vam blagovijest, veliku radost za sav narod! Danas vam se u gradu Davidovu rodio Spasitelj – Krist, Gospodin.* (Lk 2,10-11)

U četvrtom otajstvu starac Šimun i proročica Ana navješćuju narodu u Hramu da je Isus "svjetlo na prosvjetljenje naroda".

U petom otajstvu sam Isus navješćuje svojim roditeljima kad su ga pronašli u Hramu: "Zašto ste me tražili? Niste li znali da mi je biti u onome što je Oca mojega?" (Lk 2,49)

Navještaj je vrlo važan. Navještaj budi vjeru. A vjera je potrebna za spasenje. Kaže Apostol u poslanici Rimljanima:

"Tko god prizove ime Gospodnje, bit će spašen.

Ali kako da prizovu onoga u koga ne povjerovaše?

A kako da povjeruju u onoga koga nisu čuli?

Kako pak da čuju bez propovjednika?

A kako propovijedati bez poslanja?" (Rim 10,13-15)

Sam Isus je ostavio apostolima nalog i zapovijed:

I reče im: "Pođite po svem svijetu, propovijedajte evanđelje svemu stvorenju. Tko uzvjeruje i pokrsti se, spasiće

se, a tko ne uzvjeruje, osudit će se. (Mk 16,15)

"Idite dakle i učinite mojim učenicima sve narode krsteći ih u ime Oca i Sina i Duha Svetoga i učeći ih čuvati sve što sam vam zapovjedio!" (Mt 28,19-20)

Apostoli su to poslanje predali Crkvi. Crkva je dužna do konca svijeta naviještati Krista svim ljudima.

U dokumentu *Redemptoris missio* papa Ivan Pavao II. kaže da se nakon Drugoga vatikanskog koncila gotovo udvostručio broj onih koji ne poznaju Krista. Međutim, u današnje vrijeme mnogi se pitaju: Da li je još uvijek prikladna misija među nekršćanima? Nije li na njeno mjesto došao dijalog među religijama? Zar poštivanje savjesti i slobode ne isključuje svako nuđenje obraćenja? Zar se čovjek ne može spasiti u bilo kojoj religiji? (usp. RM 3,4)

Još uvijek ostaje na snazi krik sv. Pavla: "Jer što navješćujem evanđelje, nije mi na hvalu, ta dužnost mi je. Doista, jao meni ako evanđelja ne navješćujem." (1 Kor 9,16)

Čitava Crkva ima misijsko poslanje, ali ga ne vrši svatko na isti način. Misije su zasađivanje evanđelja u narode koji još ne poznaju Krista. Ali ne samo u daleke narode, nego i u pojedince koji žive tu oko nas. Svakom čovjeku moramo navijestiti spasenje u Kristu.

Dok Crkva drugima navješćuje evanđelje i sama mora ponovno slušati navještaj i provjeravati je li na dobrom putu.

Otajstva svjetla – obraćenje i život

Navještaj dovodi po milosti do obraćenja, do života u vjeri po sakramentima.

Otajstva Kristova djelovanja govore o životu vjernika koji je urastao u Krista po krštenju i primio poslanje po Duhu (prvo otajstvo svjetla: krštenje Isusovo).

Crkva trajno navješta Božje kraljevstvo i poziva na obraćenje, a ujedno se sama čisti u sakramentu pomirenja (treće otajstvo svjetla).

Crkva se hrani na putu ovoga života Tijelom i Krvlju Krista, koji nam se

darovao u euharistiji i po njoj već postize zalag buduće slave (peto otajstvo).

Tako Crkva čini čudesa pretvorbe na život djece Božje po krštenju, na život milosti po pomirenju, na život vječni po euharistiji, kao što je Isus pretvorio vodu u vino u Kani (drugo otajstvo).

Crkva živi od molitve i kontemplacije, duboko jedinstvo s Ocem, kako bi mogla ispuniti do kraja svoje poslanje (četvrto otajstvo).

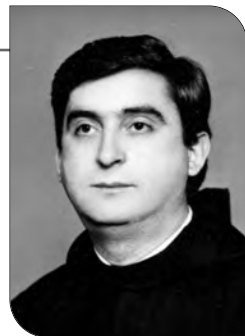
Otajstva muke – ljubav do kraja

Isus potvrđuje svoju ljubav do kraja upravo po prihvaćanju poniženja, muke i smrti. U otajstvima muke naglašava se snaga dragocjene krvi koja je "u smrtnoj borbi na zemlju potekla, koja je kod bičevanja navirala, koja je ispod trnove krune prokapala, koja je na križu prolivena, koja je cijena našeg spasenja" (litanije Krvi Kristove). Crkva ne može biti iznad Učitelja. Ljubav koja prolazi kroz muku i krv put je Crkve. A krv mučenika uvijek je bila sjeme kršćana.

Samo kad budemo imali ljubavi koja se daje do krvi, do života, shvatit ćemo Isusovu želju i žed za dušama. Možemo se pitati koliko je nama stalo do duša, do spasenja ljudi, često i onih najbližih s kojima živimo? Koliko smo spremni moliti, žrtvovati se, da se netko obrati, da prihvati Isusa za svoga Spasitelja?

Otajstva slave – cilj našega života

Ono što nam pred oči stavljaju slavna otajstva zapravo je cilj kojemu želimo stići. U slavu je ušao Isus kad je uskrsnuo i uzišao na nebo (1. i 2. otajstvo). Otišao je pripremiti nam mjesto. Poveo je Ocu prvine naše naravi. On nam šalje i objavljuje Duha i on će nas po Duhu preobraziti i osposobiti za vječni život (3. otajstvo). A vječni život je život Presvetog Trojstva, gledanje Boga. U taj život i u tu slavu ušla je naša Majka, bl. Djevica Marija kao prvi i najodličniji član Crkve. Ona je uznesena u nebesku slavu i okrunjena za Kraljicu neba i zemlje (4. i 5. otajstvo). Marija je i slika Crkve. Proslava što ju je doživjela Marija čeka i Crkvu.

PASTORALNE NORME MARIJANSKOG ŠTOVANJA (18)

1. Sveta krunica

Oko 120 koncilskih otaca tražilo je da se izričito u saborskom tekstu naveđe biblijska, teološka, povijesna i asketska vrijednost krunice. Komisija to nije prihvatila smatrajući da nije na Saboru da izbraja pojmove pojedine oblike pobožnosti. Osim toga, komisija je imala pred očima i to da krunica nije u običaju kod istočnih katolika, a saborski tekst se odnosi na cijelu Crkvu. Stoga je papa Pavao VI. u svom apostolskom pismu *“Marialis cultus”*, u kojem dalje razlaže misao Sabora, posvetio krunici 14 brojeva, koje želimo ovdje razmotriti. Pavao VI. naziva krunicu *“Sažetkom Evanđelja”*. Krunica promatra susljedno i po redu poglavite spasovne događaje Otkupljenja, koji su se u Kristu ispunili: od djevičanskog začeća i otajstva djetinjstva sve do vrhunskih časova Pashe, blažene Muke i slavnog Uskrsnuća, te do njezinih učinaka na Crkvu koja nastaje na dan Pedesetnice (Duhova), i na Djevicu u dan kada je, dovršivši ovo zemaljsko progonstvo, bila dušom i tijelom uznesena u vječnu domovinu. Kao evanđeoska molitva, usredotočena na otajstvo otkupiteljskog Utjelovljenja, Krunica ima izrazito kristološko usmjerenje. Njezin najznačajniji sastavni dio, litanjsko ponavljanje *Zdravomarija*, postaje također neprekidno hvaljenje Krista, jer se navještaj anđela i pozdrav Krstiteljeve majke konačno odnosi na nj: *“Blagoslovljen plod utrobe tvoje”* (Lk 1, 42). Ponavljanje *Zdravomarije* tvori osnovu, na kojoj se razvija razmatranje otajstva: Isus svake Zdravomarije jest onaj isti kojega nam otajstva jedno za drugim stavljaju pred oči, sad kao sina Djevičina, rođena u betlehemske špilji, od Majke prikazana u hramu, dječaka puna revnosti za ono što je Oca njegova, Otkupitelja u smrtnoj borbi u Getsemanskom vrtu, izbičevana i okrunjena trnjem, opterećena križem i umirućeg na Kalvariji; uskrsnula od mrtvih i uzašla k Ocu da ostvari izlivanje dara Duha Svetoga. Važnost moljenja Krunice jest u kontemplaciji. Krunica bez razmatranja je kao tijelo bez duše, njezino moljenje u tom slučaju pada u pogibao da postane mehaničko ponavljanje formula te da se suprotstavi Isusovoj opomeni: *“Kad molite, ne blebećite kao pogani. Misle*

da će s mnoštva riječi biti uslišani” (Mt 6, 7). Moljenje Krunice po samoj svojoj naravi zahtijeva polagan ritam, pružanje dovoljnog vremena kako bi molitelj mogao bolje razmišljati o otajstvima života Gospodinova, gledanim kroz srce One koja je bila Gospodinu najbliža, da bi se na taj način mogla crpsti neslućena bogatstva.

Liturgija i krunica su u međusobnom odnosu. Krunica je nikla na vjekovnom stablu kršćanske liturgije, kao pravi *“Djevičin psaltir”*, pomoću kojega su se skromni ljudi pridruživali sveopćoj pjesmi hvale i prošnje Crkve. S druge strane, to se dogodilo u jednom razdoblju na zalasku Srednjeg vijeka, kad je liturgijski duh bio u opadanju i kad se kod vjernika javljalo određeno udaljšavanje od liturgije, a u prilog osjećajne pobožnosti prema Kristovu čovještvu i prema Djevici Mariji. Danas se taj problem može riješiti u svjetlu načela konstitucije *Sacrosanctum Concilium*, da se liturgijska slavija i pobožnost krunice ne smiju ni suprotstavljati ni izjednačavati. Svaki molitveni izražaj postaje toliko plodniji ukoliko više sadrži svoju pravu narav i svoju vlastitu fizionomiju. Dostojanstvo liturgijskih čina u krunici vidi pobožnu vježbu koja se lako može uskladiti s liturgijom. Kao liturgija, i krunica je po svojoj naravi komunitarna, hrani se svetim Pismom i odvija se oko otajstva Krista. Liturgija uprisutnjuje pod velom znakova, koji su na otajstven način djelotvorni, najveća otajstva našega Otkupljenja. Krunica po ljubavi koja se rađa iz razmatranja, pomaže molitelju da se sjeća tih otajstava, te potiče njegovu volju da odatle crpi pravila za život. Krunica je dakle pobožna vježba koja razlog svoga postojanja dobiva od liturgije te koja, ako se obavlja po svojoj izvornosti sasvim naravno vodi k liturgiji, iako ne prekoračuje toga praga. Razmišljanje o otajstvima krunice, time što Kristova otajstva čini dragim duhu i srcu vjernika, može biti vrlo dobra priprava za proslavu tih otajstava u liturgijskom činu, te postati kasnije njihova produžena jeka. Međutim, moljenje krunice za vrijeme liturgijskog čina je zabluda koja se na nesreću još uvijek održava na nekim mjestima. Papa Pavao VI. na kraju svojeg apostolskog pisma o krunici preporuča: *“Neka se pri širenju te tako spasonosne pobož-*

nosti ne iskrivljuju njezini razmjeri, i neka se ona ne prikazuje s nezgodnom isključivošću: krunica je izvrsna molitva, ali se kršćanski vjernik mora ipak prema njoj osjećati vedro i slobodno; svakako je važno da se on osjeća pozvanim da tu molitvu – spokojan u srcu – moli zbog njezine unutarnje ljepote” (MC br. 55).

2. Molitva *Anđeo Gospodnji*

Na Saboru se malo spominjala molitva *Anđeo Gospodnji*. Papa Pavao VI. tu molitvu u spomenutom apostolskom pismu donosi na prvom mjestu među tradicionalnim oblicima štovanja Mariji. *“Toj molitvi nije potrebna obnova. Njezina jednostavna struktura, njezin biblijski značaj, njezino podrijetlo, koje je povezuje uz moljenje za očuvanje mira, njezin tako reći liturgijski ritam... čine da ta molitva i nakon stoljeća zadržava svoju nepromijenjenu vrijednost”* (MC br. 41). Karakteristično je za ovu molitvu da ju molimo tri puta na dan: ujutro, u podne i navečer.

Sabor još preporučuje štovanje slika Blažene Djevice u granicama određenim posebno na Drugom nicejskom saboru (787. g.). Sabor naglašava da se štovanje iskazano slici upravlja osobi koju slika prikazuje. Slika ili kip ne cijeni se ukoliko je papir, platno, drvo ili kamen, već ukoliko je lik nekoga koga cijenimo. Budući da slike ne može biti ako ta osoba nije nikada postojala, između osobe i njezine slike postoji stvarna veza, koja nam dopušta govoriti da je osoba izražajem svoga lika prisutna na slici. Pri prosuđivanju nastranosti u štovanju Marijinih slika i kipova valja nam imati na umu da njihovo znakovito štovanje na temelju predstavljanja može ići intenzivno i osjećajno vrlo daleko, a da ne bude idolopoklonstvo. Za ove i za druge oblike pobožnosti prema Mariji valja, kao i za sve pobožne vježbe izvan liturgije, uzeti ono što nam o njima govori konstitucija *Sacrosanctum Concilium*: *“Pobožne vježbe, vodeći brigu o liturgijskim vremenima, moraju se urediti tako da budu u skladu sa svetom liturgijom, da od nje na neki način proistječu, da narod k njoj vode, budući da po svojoj naravi liturgija daleko nadvisuje te pobožnosti”* (SC br. 13).

Susret i odmazda

Susret s izraelskim starješinama je prošao dobro. Oni su Mojsija prepoznali kao čovjeka kojeg im šalje njihov Bog Jahve. I kao Bog im se sam objavio; On je Bog Abrahama, Bog Izaka i Bog Jakova. On je Bog njihovih otaca. Dok je brat Aron govorio i tumačio Mojsijevo poslanje, dotle je Mojsije izveo *znamenja naočigled naroda*. Sada je narod uvjeren da je njihov Bog pogledao na njih i njihovu muku i odlučio da ih izvede iz ropstva. Sada Mojsiju i Aronu predstoji teži susret a to je susret s egipatskim kraljem, s faraonom. Kako će to proći? Kao čovjek Mojsije se boji ali zna da nije sam i da ne dolazi u svoje ime već u ime Jahve koji ga šalje.

Zahtjev i odgovor

Pisac ništa ne govori o tome kako su Mojsije i Aron došli do faraona budući da je pristup egipatskom kralju kao uostalom i svim kraljevima svijeta teško dostupan. Pisac nam samo govori da je nastup Mojsija pred faraonom direktan i autoritativan. On se obraća faraonu riječima: *“Ovako govori Jahve, Bog Izraelov ‘Pusti narod moj da ode i u svoju čast slavi svetkovinu’.*”

Faraon je zatečen ovakvim zahtjevom. Možda su Izraelci u prijašnja vremena, dok njihov rad nije bio toliko ropski, odlazili svake godine u neko mjesto njihovog hodočašća, ali sada, sada je to za faraona neshvatljiv zahtjev. Da ostane bez tako dragocjene radne snage pa i za jedan dan? No, Mojsije je kategoričan: *“Ovako govori Jahve!”* To je formula kojom se služe proroci kad govore Božjim autoritetom, kad govore Božje riječi (*hebr. koh amar JHVH* – proročka formula: *ovako govori Jahve*)

Ali faraon ne poznaje nikakvog Jahvu. Takvog Boga nema među egipatskim bogovima, uostalom nije li i on, sam faraon, sin boga sunca. Egipatski bogovi, ni Amon-Ra, ni Oziris, niti Izida, kao ni drugi, od njega nikada ništa ne traže. Zato je njegov odgovor: *“Tko je taj Jahve da ga ja poslušam? ... Ja toga Jahvu ne znam niti ću pustiti Izraelce”.* Taj izraelski bog Jahve nije za njega, faraona, nikakav autoritet. Tko je, uostalom, taj neki njihov Jahve da bi ga faraon, egipatski kralj i sin boga sunca morao poslušati?

Mojsije i Aron su uporni. Taj bog koji nam se objavio je **Bog Hebreja** i zato ga ti ne poznaješ. Zahtjev je sada još konkretniji: *“Zato nas pusti da odemo tri dana hoda u pustinju i prinesemo žrtvu Jahvi, Bogu svome, da se na nas ne obori pomorom ili mačem.”* Tri dana, pa što si to umišljaju ovaj Mojsije i njegov brat Aron? Da on tri dana ostane bez tolike radne snage? A možda i pobjegnu! Međutim, Božji poslanici upozoravaju kralja da postoji mogućnost da njihov Bog Jahve kazni njih, izraelski narod i to *“pomorom ili mačem”*. U tom slučaju to će biti daleko veća šteta za faraona jer će zauvijek ostati bez tako dragocjene radne snage. Neka faraon dobro razmisli!

Faraon sve to pokušava marginalizirati pa se *“prijateljski”* obraća Mojsiju i Aronu: *“Mojsije i Arone, zašto odvrćate svijet od njegovih dužnosti? Idite na svoj posao. Sad kad se svjetina tako umnožila, vi biste ih od posla odvratili?”* To je ujedno bio i faraonov ispraćaj Mojsija i Arona. Međutim...

Odmazda

Pisac naglašava: *“Još istoga dana”*. Faraonova reakcija je brza. Treba još više otežati rad Izraelaca. Uz istu količinu opeke koju moraju proizvoditi, sada moraju sami sebi pribavljati slamu za opeku. Opeka se u to vrijeme pravila od gline koja se miješala sa slamom kao vezivnim materijalom a miješala se gaženjem nogama. Takva se smjesa onda stavljala u kalupe i potom se takva opeka sušila na suncu. Sada faraon naređuje *“nadglednicima i bilježnicima”* da traže istu količinu (*“ne smanjujte”*) s time da slamu moraju pribavljati sami a to je značilo pabirčiti po pokošenim njivama dok im je to prije država davala. Naredba je okrutna uz kvalifikaciju: *“Lijenčine su.”* Uz to postoji i općenita uputa: *“Navalite poslove na taj svijet; neka rade...”*

Izraelski bilježnici

Dok nadglednici vjerno izvršavaju faraonovu zapovijed, dotle ih u tome podržavaju i bilježnici koji su bili Izraelci. Narod se razišao pribaviti slamu, ali kako je nije našao počeo je skupljati strnjiku što je još više otežalo taj trud.

Po sebi je jasno da je uz takve uvjete učinak bio manji. Izraelci nisu mogli postići prijašnje količine opeke. Sada su se nadglednici okomili i na izraelske bilježnike i počeli ih tući i zlostavljati. Ovi se odu požaliti faraonu, ali naiđu na potpuno nerazumijevanje: *“Lijenčine ste vi! Lijenčine! ... Nosite se na posao!”* Ništa nisu postigli premda su faraonu izložili problem i jasno mu rekli: *“kriv je tvoj narod”*.

Mojsije i Aron

Na ishod intervencije bilježnika vani su čekali Mojsije i Aron. Kad su bilježnici izišli od faraona poraženi i ugledali Mojsija i Arona, puni ogorčenosti su im dobacili: *“Neka vas Jahve ima na oku i sudi vam!”* Doista, dok se njih dvojica nisu pojavili, narodu je bilo bolje i lakše premda im je i tada bilo teško. Ali nije bilo nepodnošljivo i nemoguće. Zato bilježnici prizivaju na Mojsija i Arona Jahvin sud smatrajući da su oni za sve krivi. Prije ih je faraon podnosio, davao im jelo i slamu za rad a sada *“omrazili ste nas kod faraona i njegovih dvorana; dali ste im mač u ruke da nas pobiju.”* Najgore je što nema više natrag jer faraon je neumoljiv i ne povlači svoju riječ.

Mojsije i Jahve

Što sad? Narod je na bilježnike prebacio krivnju jer su oni neposredni izvršitelji faraonove zapovijedi a bilježnici krivnju prebacuju na Mojsija. Mojsije nema na koga drugog prebaciti krivnju osim na Jahvu: *“Zašto, Gospodine, nanosiš štetu svome puku? Zašto si me poslao?”* Jest, otkad se Mojsije pojavio, narodu je sve teže a Bog koji je pokrenuo inicijativu, sada šuti.

Bog Jahve nije Mojsija ostavio bez odgovora. On nije niti zaboravio a niti napustio svoj narod. To je i nama dobra pouka kad mislimo da Bog nije čuo naše molitve. On nas čuje i uvijek je s nama pogotovo u našem trpljenju. On obećava Mojsiju: *“Naskoro ćeš vidjeti kako ću ja s faraonom.”* Faraon misli da je najveći a izraelskog je Boga izjednačio sa svojim bogovima koji su kumiri i koji *“usta imaju a ne govore, oči imaju a ne čuju, uši imaju a ne čuju”* (usp. Ps 115,5-6).

(U sljedećem broju:
Otvrdnuće faraonovog srca)

Riječ, glazba, krunica

Stotine djece okupilo se, od našeg zadnjeg susreta na ovim stranicama, na divnim događajima: Festivalu bunjevački pisama, Danima Balinta Vujkova, ali i na molitvu KRUNICE.

Blagoslov za početak školske godine bio je u mnogim župama svečano obilježen na svetim misama. Blagoslov nas hrabri, jača i pomaže čak i kada toga nismo svjesni.

Pod geslom TUĐE POŠTUJ – SVOJIM SE DIČI i ove godine pokazali ste svoje talente za glazbu, pozornicu, ali još više ponos na svoju tradiciju i narodnu baštinu.

A na Danima hrvatske knjige i riječi, Danima Balinta Vujkova, čuli smo i vidjeli narodnu književnost na lijepoj bunjevačkoj ikavici.

Mjesec u kojem lišće zlatom boji ulice i ravnicu dozvao je u crkvu male i velike na molitvu Gospine krunice. Dragi Zvončići, dobili ste sve što je potrebno za uspješan rad, Bog vas blagoslovio!

Vaša Zvončica

**BLAGOSLOV ZA POČETAK ŠKOLSKE GODINE
U SUBOTIČKOJ KATEDRALI**

Jedan primjer mudrosti svetoga Franje

Evo jedne priče iz Waddingovih "Annales Minorum". Priču je Tomi iz Pavije, provincijalnom ministru Toskane, koji je umro godine 1258., ispričao neki brat Stjepan.

Ja, brat Stjepan, živio sam neko vrijeme sa svetim Franjom i nekolicinom druge braće u jednom samotištu, gdje sam se brinuo o njihovim krevetima i o kuhinji. Ovako smo, prema nalogu našeg osnivača, provodili dane. Jutarnje sate provodili smo u tišini i molitvi, sve dok ne bismo začuli udarac batom o dasku, što je značilo da je vrijeme za ručak. Oko treće ure, sveti Franjo je običavao izlaziti iz svoje ćelije. Ako ne bi vidio vatre u kuhinji, otišao bi u vrt, ubrao rukovet bilja i donio kući govoreći: "Skuhaj ovo, to će braći biti dobro". A kad bih, s vremena na vrijeme, stavio pred njega jaja, sira i mlijeka i juhu začinjenu sokom od pečenke – darove koje su nam slali vjernici – on bi, zajedno s drugom

braćom, jeo radosno i govorio: "Skuhao si previše, brate. Ne želim da išta kuhaš za sutra, niti išta želim vidjeti u kuhinji." Tako ja, želeći u potpunosti slijediti sve njegove upute, nisam mario ni za što osim da budem poslušna svetome čovjeku. Pa kada je došao i na stolu vidio samo suhe korice kruha, počeo bi radosno jesti, zadirkujući me što nisam donio još nešto i pitajući me zašto nisam ništa skuhao. Stoga bih ja odgovarao: "Zato, oče, jer ste mi naložili da ne kuham." No on bi rekao: "Dragi sine, razboritost je plemenita vrлина, ali ne moraš uvijek izvršavati ono što ti nadređeni naloži, naročito ako vidiš da je on, u trenutku kada ti govori, obuzet nekim snažnim osjećajem."

Draga djeco, puno se puta i Vi miješate u "mamine kuhinjske poslove", pa nek vam priča o sv. Franji bude na pouku.

Mir i dobro.

Za vas priredio: S. Bašić

1970 - 1997
DJECA NA VI. DANIMA BALINTA VUJKOVA

Narodna književnost u školi

Nastupom učenika osnovnih škola i vrtića na priredbi pod nazivom "Narodna književnost u školi", koja je u HKC "Bunjevačko kolo" 11. listopada okupila više od 300 djece, koja su slušala i gledala svoje vršnjake u dramatisacijama narodnih pripovjedaka i bajki, počeli su VI. po redu "Dani Balinta Vujkova", s podnaslovom "Dani hrvatske knjige i riječi".

"Pupko i družina"

Najnovija slikovnica u nakladi Hrvatske čitaonice i Hrvatskoga akademskog društva "Pupko i družina" darovana je svakom djetetu. Želja je organizatora da mališani odrastaju uz najljepše bajke Hrvata Bunjevaca koje je zapisao Balint Vujkov.

NA FESTIVALU BUNJEVAČKI PISAMA

III. "Smotra dječjih pjevača i zborova"

U velikoj dvorani Hrvatskoga kulturnog centra "Bunjevačko kolo" u četvrtak, 27. rujna 2007. godine bilo je jako veselo i svečano jer su se uz festivalski orkestar pojavili naši najmanji pjevači i oduševili publiku.

I stilom i pjevanjem posvjedočili su ovi pjevači da će bunjevačka pisma i dalje živjeti. /K. Č./

Ulaganje u duhovno ili materijalno?

“Koliko ulažemo u materijalno, a koliko u duhovno?”, riječi su iz propovijedi beogradskog nadbiskupa Stanislava Hočevara na 25. obljetnici izgradnje subotičke župne crkve Marija Majka Crkve, koje su me potaknule na razmišljanje. Naime, činjenica je da današnje potrošačko društvo zaista kupuje u izobilju! Nameće se pitanje prema prvoj poslanici Korinćanima: “Sve je dopušteno! Ali – sve ne koristi!” (6, 12). Tako nam Gospodin u svojoj poruci jasno daje do znanja ŠTO JE DOBRO A ŠTO NE! Na žalost, potrošačko društvo je doista okupirano time kako da na najbrži i najjeftiniji mogući način dođe do cilja, tj. ispunjenja želje. A Krist nam nalaže potpuno suprotno: uzmi svoj križ i pođi za mnom. Taj poziv se čuje još i danas. Ne kao šapat, nego kao što prorok Izaija govori: “Glas viče u pustinji: pripravite put Gospodinu, poravnite mu staze!” Taj glas se i danas čuje, vrlo dobro, ali kao da smo postali gluhi za duhovne stvari jer smo prenatrpani materijalnim, te naše srce nije u mogućnosti primiti više. Iz navedenog citata vidimo kako nas prorok poziva pripraviti mjesto Gospodinu – prvo u našem srcu, životu, svakodnevnici... Primjećujemo da taj GLAS viče u PUSTNJI, a je li ta pustinja naš život? Je li taj pijesak ono materijalno što je mrtvo; ima ga u izobilju, a ničemu ne služi ako nema vode, tj. duha. Upitajmo se, dragi mladi, koliko je potrebno “zaliti” naš život? Hoćemo li i mi biti kao svi ostali, koji zanemaruju duhovno, ili ćemo tražiti Istinu, Krista, koji nas zove? On čeka naš odgovor.

PeTaR

Tribina mladih

Prva Tribina mladih u novoj školskoj godini održana je 19. rujna u Katoličkom krugu, na temu *Može li molitva nadomjestiti djela?* o kojoj je govorio biskupijski tajnik **mr. Mirko Štefković**.

Konstatirajući kako je većina mladih sigurno iskusila nemoć kada je pomoć drugomu u pitanju te pitanje koje se zajedno s njim javlja „Što učiniti – moliti ili djelovati?“, predavač je istaknuo kako najprije treba krenuti od molitve u kojoj ćemo tražiti od Boga mir srca, odnosno mir koji nam pomaže prihvatiti ono što ne možemo mijenjati, potom hrabrost (hrabrost djelovanja da mijenjamo stvari koje možemo promijeniti) i mudrost (po kojoj ćemo razlikovati ove dvije stvari). *Prije nego se prijeđe na djelo treba spoznati kako, kada i što nam je činiti. Za tu spoznaju je potrebna molitva, koja će dominirati i našim životom. Kada se u našem životu nešto mijenja, mora se i naš molitveni život mijenjati*, istaknuo je predavač nadodavši kako tek onda kada smo spoznali situaciju dolazimo do zaključka da trebamo djelovati, a tu nam pomaže vjera, kao dar koji treba živjeti. Na samom kraju, rekao je kako ono što ne možemo promijeniti trebamo prihvatiti kao Božju volju, te se u tom smislu nameće i odgovor na zadanu temu a taj je da molitva ne može nadomjestiti djela niti djela molitvu.

Na tribini koju je organizirao novi sastav Odbora tribine mladih, predstavljena je novoizabrana predsjednica Odbora, **Nikolila Bačić-Skočovski**.

Martina Rafai

obavijesti

Tribina mladih

Tema: **Božji poziv – zahtjev, ponuda ili dar?**

Mjesto: **Katolički krug, 21. 10. 2007. u 19 sati**

Misa za mlade

Mjesto: **Župa Sv. Križa (Dudova šuma), 2. 11. 2007. u 20 sati**

Misa mladih za mir

Unatoč tomu što se misa za mlade nije održala u župi Sv. Križa iz opravdanih razloga, već u subotičkoj župi Sv. Roka, mladi su se i ovoga puta 5. listopada okupili kako bi pjesmom i molitvom slavili Boga. Sv. misu predvodio je župnik ove župe **mr. Andrija Anišić**. Nakana misnoga slavlja bila je za novu školsku godinu osobito za one koji su krenuli u srednju školu ili na fakultete.

U svojoj kratkoj ali prelijepoj propovijedi župnik nam je ukazao na to kako naći pravu sreću. “Prava sreća se nalazi u slušanju Božje riječi”, rekao je mr. Anišić i za sam kraj uputio mladima, osobito brućima, nekoliko savjeta a među njima da ne zaborave moliti, jesti, spavati, učiti i za one koji studiraju izvan Subotice, vratiti se u Suboticu.

Martina Rafai

RADUJEM SE JER ME BOG LJUBI

Gospodine, zahvaljujem Ti za proteklu noć.

Ponovno sam skupio energiju za ovaj dan s Tvojim zadacima.

Zahvaljujem Ti što nas ljubiš i blagoslivljaš

i što ideš dalje s nama kroz ovaj dan.

Daj mi sve vidjeti novim očima.

Zahvaljujem Ti što mi ponovno darivaš

komadić mog života.

Susret talijanske i mediteranske mladeži 2007.

Na susret talijanske mladeži sa Svetim Ocem (Agora dei Giovani Italiano) iz Srbije je krenulo nas devetero, i to šestero mladih iz Bora, nas dvoje iz Subotice i vlč. **Marko Trolš**. Putovanje smo započeli u Beogradu. Uz upoznavanje, molitvu i pjesmu brzo smo stigli do Slovenije gdje smo prenočili u obiteljskoj kući vlč. Marka i sutradan nastavili svoj put. U Italiji smo bili smješteni po obiteljima u župi Josipa Radnika u gradiću Marina Palmense gdje je bio organiziran prvi dio susreta. Jedan dan smo proveli u obilasku neokatekumenskoga centra u Porto San Giorgiou, gdje smo se susreli s našim sugrađaninom **Željkom i Predragom** iz Valjeva koji trenutačno tamo žive. Narednih dana smo se susretali i uključivali u program s neokatekumenima iz Subotice, Bora, Valjeva, Šapca, Niša i drugih gradova koji su na hodočašće došli u dva autobusa. Nakon zajedničke molitve časo-

slova i sv. mise obišli smo Svetu Kuću u Loretu i neokatekumensko sjemenište u Macerati. Na nas je veliki dojam ostavilo navješćivanje Evanđelja po ulicama, gdje je oko dvije stotine mladih iz Srbije i Slovenije hodajući, pjevajući i pričajući vlastita iskustva na ulicama Porto San Giorgia svjedočilo uskrslog Krista.

Na susretu sa Svetim Ocem na poljani Montorso okupilo se 450000 mladih iz Italije, ali i iz cijeloga svijeta. Nas devetero, kao predstavnici R. Srbije, imali smo posebno mjesto, kao i predstavnici drugih zemalja, u parteru ispred oltara. Po dva predstavnika iz svake zemlje, a nas dvoje kao predstavnici Srbije, imali smo iznimnu čast biti na oltaru za vrijeme bdjenja sa Svetim Ocem. Bio je to vrlo snažan i divan osjećaj biti blizu Svetog Oca koji je odgovarao na pitanja i probleme mladih. Tu noć proveli smo na poljani Montorso, u molitvi, meditaciji i razgovorima, a u

nedjelju ujutro bili smo na misi koju je predvodio Sveti Otac. Nakon sv. Mise i oproštaja s ostalim članovima predstavnništva, uslijedio je odlazak u Centro Giovanni Paolo II. u Montorsou gdje smo se upoznali s ostalim članovima Agora dei Giovani del Mediterraneo. Nako toga je slijedio susret Pape s članovima ove grupe, te smo imali priliku rukovati se s Njim i primiti Njegov blagoslov. Zatim smo u kasnim večernjim satima doputovali u Rim. Tim odvajanjem od delegacije i pridruživanjem mladima Mediterana je započeo drugi susret tj. Susret mediteranske mladeži – Agora dei Giovani Mediterraneo.

Tema ovogodišnjega susreta mediteranske mladeži je već tradicionalno uzeta iz sv. Pisma o blaženstvima, a glasi: „*Blaženi čistog srca: oni će Boga gledati*“ (Mt 5,8). Naime, prikazana je opće poznata situacija u mediteranskim

Mladi

zemljama, te ratovima koji su prethodili, kao i oni koji se još odvijaju. Predstavljeno je kako su osobito mladi kršćani glavni čimbenici u mijenjanju tih situacija, a posebice je bitno proučiti gdje su to stare generacije posustale i zbog čega su primjerice zemlje Balkana i Bliskoga Istoka imale takvu povijest prethodnih decenija. Prvi dio programa je bio posvećen hodočašćenju velikim svetištima, točnije hoditi stopama velikih svetaca – sv. Petra, sv. Franje i Klare itd. poradi primjera ljudi koji su bili čistoga srca.

Posjet katakombama sv. Kalista i „Fosse Ardeatine“ je imao za cilj shvatiti život kršćana u vremenima „zabranjenoga“ kršćanstva. Poslijepodne smo posjetili Vatikan tj. baziliku Sv. Petra te smo nakon razgledanja slavili euharistiju u kripti sv. Petra. Misno slavlje predslavio je **mons. Angelo Comastri**. Nakon sv. mise je slijedila zajednička molitva na grobu sluga Božjega Ivana Pavla II. Nakon dva dana u Rimu, slijedio je odlazak u Asiz te ponovni povratak u Loreto. Ondje su mladi iz Caritasa predstavili projekt na kojemu su radili proteklih godinu dana. Naime, riječ je o dvjema djevojkama koje su posjetile Kosovo u cilju pomaganja i proučavanja trenutačnog psihološkog stanja ondašnjih stanovnika, osobito djece. Navečer je sv. Misu predvodio preuzvišeni **mons. Gianni Danzi**, nadbiskup Loreta. Sutradan smo gledali film Terry George, „Hotel Rwanda“ te je nakon njega slijedila rasprava o situaciji koja se zbilja u toj državi (o etničkom čišćenju) te o situacijama koje su se nalazile ili pak još nalaze u zemljama Balkana i Bliskog Istoka. Popodne smo imali priliku čuti svjedočanstvo **Efrema Musundija**, mladića koji je imao 16 godina kad se zbilja etničko čišćenje u Rwandi.

I na poslijetku, naši dojmovi: sve je bilo fantastično organizirano, pa nam je bila čast biti dio toga. Jeleni se posebno svidio obilazak katakombi - grobova prvih mučenika, kao i misa u kripti crkve Sv. Petra. Petru se također svidjela sv. Misa u kripti kao i posjet grobu sv. Franje i Klare! Naime, ljudi su bili pristupačni, s različitih dijelova Mediterana, različitih kultura, a opet svi - kršćani.

Susreti mladih u Maloj Bosni

Na inicijativu zajednice mladih koja u župi sv. Roka okuplja i mlade iz drugih gradskih župa, pa tako i nekolicinu iz Male Bosne, organizirana je 14. listopada sv. misa za početak nove vjeronaučne i školske godine. Na misi su svirali i predvodili pjevanje VIS „Proroci“, a nakon toga održan je vjeronaučni susret.

Na susretu su razmijenjena iskustva a animatori iz župe sv. Roka posvjedočili su svoja osobna iskustva.

Svatko je imao priliku iznijeti svoj dojam o doživljaju Crkve i Boga. Zaključeno je da je moguće privući mlade Crkvi, samo je potrebno shvatiti koliko je svaki pojedinac bitan jer smo svi dio Crkve tj. Kristovog tijela, koje ne može normalno funkcionirati ako ne rade svi udovi.

Bio je ovo dobar početak za aktivnije djelovanje mladih u Maloj Bosni. /PeTaR/

HRVATSKO DRUŠTVO ZA POMOĆ UČENICIMA „BELA GABRIĆ“ SUBOTICA

raspisuje

NATJEČAJ U ŠKOLSKOJ 2007./2008. GODINI

ZA JEDNOKRATNU POMOĆ UČENICIMA
(SREDNJOŠKOLCIMA) I STUDENTIMA,
PRIPADNICIMA HRVATSKE ZAJEDNICE
KOJI SE ŠKOLUJU U SRBIJI

Uvjet: da su redoviti učenici ili studenti srednje, više ili visoke škole (fakulteta)

Potrebna dokumentacija:

1. POPUNJENA PRIJAVNICA (formular)*
2. SVJEDODŽBA o prethodno završenom razredu srednje škole ili godine studija (original se donosi na uvid s jednom fotokopijom ili poslati ovjerenu fotokopiju ako se šalje poštom)
3. POTVRDA o upisu u tekući razred ili godinu studija
4. DOKAZ o pripadnosti hrvatskoj zajednici s fotokopijom dokumenta bar jednog roditelja gdje se vidi pripadnost hrvatskoj zajednici, (osim onih koji su već podnosili ovaj dokument)
5. POTVRDA o zaposlenosti roditelja s prosjekom primanja za zadnjih šest mjeseci ili o nezaposlenosti roditelja (od Zavoda za zapošljavanje) a za vlasnike zemlje fotokopija poreskog rješenja za tekuću godinu
6. PREPORUKA ili POTVRDA o angažiranosti u hrvatskoj zajednici

Podaci se daju pod punom materijalnom i moralnom odgovornošću, a u slučaju krivotvorenja pomoć će se uskratiti.

Natječaj je otvoren do 24. XI. 2007. a rezultati i vrijeme podizanja pomoći bit će objavljeni.

* Dokumenti bez prijavnice neće biti uvaženi, a ona se može dobiti (i popuniti) na adresi Društva u Spomen-kući prof. Gabrića ili na www.hnv.org.yu/fondacija.

Ured će raditi srijedom i petkom od 11 do 14, utorkom i četvrtkom od 14 do 19 sati.

Molbu s potrebnom dokumentacijom poslati poštom na adresu: Hrvatsko društvo za pomoć učenicima „Bela Gabrić“, Ulica Bele Gabrića 21, 24000 Subotica ili **osobno**.

**XIX. plenarno zasjedanje MBK sv. Ćirila i Metoda
Novi Sad, 26.-28. 09. 2007.**

Priopćenje za javnost

Svi članovi Međunarodne Biskupske Konferencije sv. Ćirila i Metoda okupili su se na poziv Apostolskog egzarcha za grkokatolike u Srbiji i Crnoj Gori, mons. Đure Džudžara, u Novom Sadu od 26. do 28. 09. 2007. To je biskupima ujedno bila prigoda da dublje dožive zapadnu i istočnu tradiciju Katoličke Crkve.

Zajedno s apostolskim nuncijem, mons. Eugeniom Sbarbarom, zahvalili su Gospodinu Isusu Kristu za dva ovogodišnja velika događaja u Crkvi i kršćanstvu. To su bili pohod Apostolskoj Stolici od 30. 04. do 5. 05. 2007. i Treći europski ekumenski sabor u Sibiu, u Rumunjskoj od 4. do 9. 09. 2007. Slaveći Euharistiju s vjernicima zapadnog i istočnog obreda, zazvali su "snagu odozgo" kako bi upoznali i vršili Božju volju u ovom prijelomnom vremenu traženja duše europskog Kontinenta. Posebno su molili Gospodara povijesti za svoje vjernike, kako bi na ovim prostorima mogli biti prikladno oruđe Božje ljubavi, pomirenja, jedinstva, pravde i jake nade.

Nastojeći pomno analizirati jedan i drugi događaj (Rim, posjet "Ad limina apostolorum"; Sibiu, Treći europski ekumenski sabor) otkrili su snažnu prisutnost Duha koji trajno potiče na veću vjernost Evanđelju i zauzetiju izgradnju cjelovite povezanosti vidljive Kristove Crkve. Svetom Ocu Benediktu XVI. uputili su telegram zahvale za pažljivo i bratsko razumijevanje pastoralnih i crkvenih potreba ovog područja. Biskupi su Svetog Oca zamolili za posebnu pastirsku brigu i ljubav, kako bi u izazovima sadašnjice obnavljali pouzdanje u Gospodina, dobro formirali savjesti svih vjernika za služenje općem dobru, i time osigurali dobre strukture za trajnu formaciju svih pastoralnih djelatnika.

Okupljeni biskupi su s radošću konstatirali kako su svi sudionici sabora u Sibiu – od predsjednika Papinskog vijeća za promicanje jedinstva kršćana do ekumenskog Patrijarha, od najviših predstavnika Reformiranih crkava pa do čelnika Europske unije – pozivali i poticali na zajednički hod u pomirenju i ljubavi, te na jače zalaganje za jedinstvo kršćana i solidarnost među svim stanovnicima Europe. Posebno su uočili nezamjenjivu svjedočku snagu zajedničke molitve u Sibiu i tražili načina kako bi taj isti Duh zaživio i na ovim prostorima. Jednakom radošću konstatirali su činjenicu kako se sasvim otvoreno, bratski i bez osuđivanja, govorilo o postojećim razlikama među Crkvama. U svemu su stalno traženi putevi zajedničkog svjedočenja i zauzetijeg sudjelovanja na svim područjima života građana Europe.

Biskupi su jednako tako brižno razmatrali pojedinačne odluke i dokumente Svete Stolice, te zaključili da su samo vjernost istini, poštivanje cjelokupne tradicije i odgovor nadahnut istom tradicijom, prikladan put za nove potrebe vremena, i Crkvi mogu omogućiti rast i jedinstvo.

Analizirajući situaciju u društvu i ekumeni, biskupi su uočili da ima još premalo znakova spremnosti za ostvarivanje "duha iz Sibia". Sa žalošću su konstatirali da "duh Sibia" na našim prostorima nije niti dovoljno niti adekvatno predstavljen. Stoga s još većim pouzdanjem pozivaju svoje mjesne Crkve da se ne zadržavaju na sitnim poteškoćama svaki-današnjice, nego da radije gledaju na ono što Duh Božji govori Crkvama. U poslušnosti tom Duhu osjetili su potrebu da još jače naglase duh suradnje za svestrani dijalog i smjelo podržavanje svakog pozitivnog svjetla na našem tlu. Analizirajući suradnju sa Svetom Stolicom, ostalim mjesnim Crkvama, kao i ekumenske i međureligijske kontakte,

biskupi su ponovno naglasili potrebu intenzivirati dijalog. U daljnjem radu razmotrili su prioritete svog djelovanja i upoznali se s različitim potrebama i poteškoćama u javnom životu na koji nailaze u izvršavanju svog pastoralnog i odgajateljskog poslanja. Dali su posebne upute za organiziranje sudjelovanja mladih na Svjetskom danu mladih u Sydneyju u Australiji 2008. godine.

Konačno, zahvalni za mnoge mogućnosti djelovanja na društvenom, ekumenskom i crkvenom području, biskupi su preuzeli različite zadatke unutar Biskupske Konferencije i odredili djelovanja do idućeg proljetnog plenarnog zasjedanja u Beogradu, na koje će pozvati i predstavnike susjednih Biskupskih konferencija.

Biskupi MBK sv. Ćirila i Metoda zasjedali u Novom Sadu

Članovi Međunarodne Biskupske Konferencije sv. Ćirila i Metoda (MBK) održali su svoje 19. plenarno zasjedanje u rezidenciji Apostolskog Egzarha za grkokatolike, na području Srbije i Crne Gore, od 26. do 28. rujna 2007. godine u Novom Sadu.

Na sjednicama ovog plenarnog zasjedanja biskupi su raspravljali o više različitih tema, među kojima i o analizi i značenju Treće europske ekumenske skupštine u Sibiu, raspravi o najnovijim dokumentima Svete Stolice, analizi proljetnog pohoda Papi, te o nizu manjih tema iz života lokalnih Crkava naše MBK. O svom zasjedanju biskupi su u "Priopćenju" izvijestili javnost /o kojemu također možete čitati u ovomu broju/.

Prvog dana navečer biskupi su slavili svetu misu u župnoj crkvi Imena Marijina, a drugog dana u isto vrijeme u grkokatoličkoj parohijskoj crkvi u Novom Sadu. U srijedu 26. rujna članovima MBK prijam je priredilo Poglavarstvo pokrajinske Vlade. /Zv/

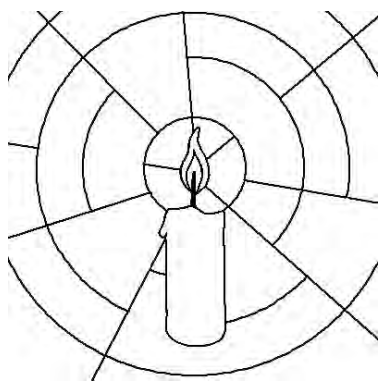
Jao meni ako evanđelja ne navješćujem

Biskupi MBK "Sv. Ćirila i Metoda" uputili su poslanicu u povodu početka školske i katehetske godine 2007./2008. koju je potpisao njen predsjednik, **mons. Stanislav Hočevar**. Poslanica ima tri podnaslova: Kateheza odraslih – nositelja svjetla; Župna kateheza – predavanje svjetla mladim naraštajima i Školski vjeronauk – put obasjavanja svijeta. Iz ove poslanice donosimo jedan kratki ulomak.

Želimo na početku ove školske i katehetske godine s vama podijeliti radost i nadu, brigu i odgovornost za služenje Riječi koja nam je povjerena. Želimo da ona postane istinsko svjetlo našim koracima i svim našim odlukama. /.../ Obitelj je središte Crkve, jer je mjesto događanja Božje stvarateljske ljubavi i mjesto gdje se odgojem i molitvom pripravlja za životno opredjeljenje: biti čovjek – biti kršćanin... Znamo da mnogi današnji roditelji, prvi odgojitelji u vjeri, u mladosti nisu imali prilike doživjeti snagu svjetla vjere, te stoga trebaju našu pomoć da bi mogli postati potpuniji svjedoci vjere svojoj djeci i time podržati njihov cjeloviti razvoj... Preporučamo da se po tom uzoru, gdje god je to moguće, organizirano vodi pripremanje odraslih za primanje sakramenata. /.../

Župnoj katezi bitno pripada dvostruki susret: susret na nedjeljnom liturgijskom slavlju, te kao odjek (kateheza upravo to znači) toga događaja, dijeljenje iskustva i produbljivanje spoznaja, zajedno s vršnjacima u vjeronaučnoj dvorani.

Već sedmu godinu vjeronauk je kao predmet prisutan u našim školama. Zahvalni smo Gospodinu za tu mogućnost prenošenja svjetla u sve pore života... Crkva bi činila veliki propust ako ne bi upravo putem školskog odgoja davala svoj doprinos za obasjavanje svijeta Isusovim svjetlom.

Zapalimo svijeće

Dragi čitatelji! U ovom Gospinom mjesecu listopada moleći kronicu ponovno otkrivamo Evanđelje – sve prekrasno što nam je Isus darovao za život! U susretima s vjeroučenicima u školama vidljiv je, suprotno uobičajenom mišljenju o “današnjoj djeci” i njihovoj nezainteresiranosti za sve, neki novi Duh – pitanja, želja za učenjem i uzdah pri zvonu za kraj sata: “Već gotovo?” Naravno, to je Božji dar, koji također moramo iskoristiti i darovati Radosnu vijest i sve ostalo nama darovano – neka to ne propuste ni roditelji, ni bake i djedovi, ni odgajatelji djece i mladih svih dobi – odgovorni smo za njih. Misli li tko da su to mali koraci, podsjetimo se stare mudrosti: “Bolje je upaliti makar i najmanju svijeću, nego proklinjati tamu.” ☺ *vh*

nova knjiga

Dosta priče o rodama 2

Dosta priče o rodama 2 druga je u nizu od tri knjižice u izdanju Novog svijeta iz Zagreba. Autori **Ezio Aceti** i **Alberta Rotteglia** poznati su talijanski psiholozi, psihopedagoški i obiteljski savjetnik i psihoterapeutica na području obitelji te savjetnica za nastavnike i roditelje u školama. Bogato ilustrirana knjižica namijenjena je djeci od 8 do 11 godina, a poručena je priručnikom za roditelje i odgajatelje.

Kako većina ljudi, pa čak i katolika, ima nejasne stavove o spolnosti i odgoju iste (što proizlazi iz uobičajenog mišljenja okoline, usvojenog bez kritičkog promišljanja), ove tri knjižice podijeljene prema dobi djeteta – prva od 4 do 7 godina, druga od 8 do 11 godina, treća od 12 do 15 (još nije izašla iz tiska u Hrvatskoj) – spolnost objašnjavaju djeci prilagođenim, neposrednim i prihvatljivim jezikom. Svaku knjižicu prati vodič za roditelje i odgojitelje, kojima se nude metodološki i pedagoški savjeti kao pomoć u čitanju te poticaj na otvoren i vedar dijalog, kako se ove važne teme ne bi “prepuštale” drugima. Kod spolnog odgoja nije bitno samo poznavati razlike u anatomiji između muškarca i žene ili fiziološke osnove ljudske reprodukcije, već je glavni odgojni zadatak: omogućiti djetetu da pravilno izraste u osobu vlastitog muškog ili ženskog identiteta. Sama tehničko-znanstvena informacija jest važna, ali najčešće nedovoljna, a izdvojena iz cjelokupnog odgoja osobe može imati suprotni učinak. Knjižice *Dosta priče o rodama* pomažu cjelokupnom spolnom odgoju osobe kakav traži i pravi kršćanski odgoj, ali također odgovara i svakom odgoju za prave vrednote. (*vh*)

suvremena bajka

Kraljević – žaba

Davno u nekoj dalekoj zemlji, lijepa, nezavisna, samopouzdana princeza, naletjela je na žabu sjedeći na obali nezagađene bare na zelenoj poljani blizu svog zamka, razmatrajući ekološka pitanja. Žaba je uskočila u princezino krilo i rekla: “*Elegantna Damo, ja sam jednom bio naočit princ, dok me zla vještica nije začarala. Međutim, jedan tvoj poljubac će me pretvoriti u lijepog i mladog princa, što ja i jesam, i tada, moja draga, mi ćemo se vjenčati i osnovati obitelj, u tvom zamku s mojom majkom, gdje ćeš mi ti kuhati, rađati moju djecu, prati moju odjeću i pritom osjećati vječnu zahvalnost i sreću zbog tog.*”

I te noći, dok je princeza raskošno večerala lagano pržene žablje batak začinjene bijelim vinom u krem umaku od bijelog luka, tiho se nasmijala i pomislila: “*Pa ne bih baš rekla!*”

nova knjiga

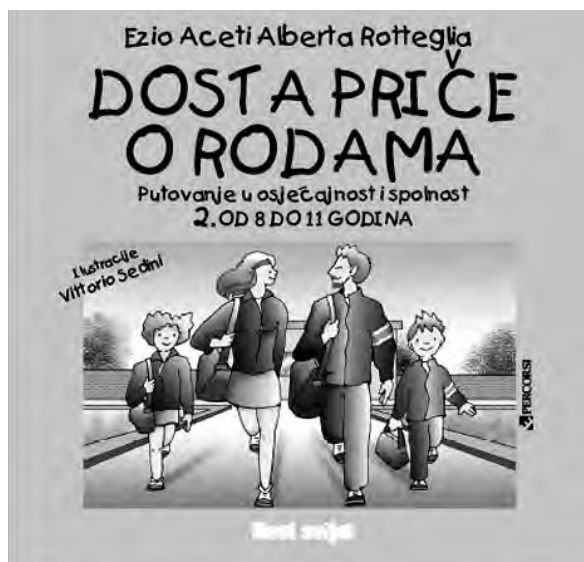
“KRŠĆANSKO UDVARANJE U SVIJETU NAGLAŠENE SPOLNOSTI - VODIČ ZA KATOLIKE”

Kršćansko udvaranje u svijetu naglašene spolnosti – Vodič za katolike knjiga je američkog svećenika oca **Thomasa G. Morrowa** koja progovara o problemima s kojima se susreće predani mladi katolik koji traži budućeg bračnog druga.

T. G. Morrow (radio je 12 godina kao inženjer prije nego je ušao u sjemenište), svećenik je Nadbiskupije Washington od 1982. godine. Tri godine radio je na radiju kao voditelj programa pod nazivom “Catholic Faith Alive!” (“Katolička vjera uživo!”) u kojem je objašnjavao načela katoličke vjere a suosnivač je Društva sv. Katarine za neudane žene i Društva sv. Lovre za neoženjene muškarce. Vlč. Morrow ima završen studij moralne teologiji i doktorat iz teologije na području teologije braka i obitelji.

Danas je spolnost previše naglašena u mnogim stvarnostima života gdje je ranije bila nezamisliva – što je početkom 20. stoljeća smatrano nepristojnim spominjati postalo je svakodnevni prizor na ulazu u 21. stoljeće. *Kako se trebaju postaviti mladi katolici u današnjim prilikama? Koliko daleko je dozvoljeno ići s mladićem ili djevojkom? Čemu nas uči naša vjera, a što nam sugeriraju moderna znanstvena saznanja?* Odgovore na ova i mnoga druga pitanja daje ova knjiga suvremene tematike, na hrvatskom jeziku slobodno dostupna svima u pdf obliku, na website-u

<http://matekosor.iz.hr/knjiga/hodanje.pdf>

MALE MUDROSTI

Neki čovjek, ljubitelj starina, u malenoj kineskoj trgovini opazio je prekrasnu šalicu za čaj i ne odolivši, uzeo je u ruke da je pogleda. Odjednom šalica progovori:

– Znaš, nisam ja uvijek bila šalica za čaj. Bilo je vrijeme kada sam bila glina. Moj me je gospodar uzeo i valjao me, mijesio, okretao ponovno, i ponovno, i ponovno. Viknula sam: “Ostavi me na miru!” Ali on se samo nasmiješio i odgovorio: “Ne još!” Onda me je smjestio na lončarsko kolo – rekla je šalica za čaj. Odjednom sam se vrtjela okolo, i okolo, i okolo. “Prestani – imam vrtoglavicu!” – vrisnula sam. Gospodar je samo klimnuo glavom i rekao: “Ne još!” Tada me je stavio u pećnicu ... Nikada nisam osjećala toliku vrućinu. Pitala sam se zašto me želi spaliti i vikala sam i kucala na vrata. Mogla sam ga vidjeti kroz otvor i mogla sam čitati sa njegovih usana dok je klimao glavom: “Ne još!” Napokon su se vrata otvorila – uzdahnula sam! Stavio me je na policu i počela sam se hladiti. Tako – to je već bolje, rekla sam.

Tada me je odjednom očetkao i cijelu me prebojio. Pare su bile strašne i mislila sam da ću umrijeti: “Prestani, prestani!”, plakala sam. Samo je klimnuo. “Ne još!” Tada me odjednom vrati natrag u pećnicu – ne onu prvu, već dva puta topliju. Znala sam da ću se ugušiti. Preklinjala sam, molila, vriskala, plakala. Cijelo vrijeme mogla sam ga vidjeti kroz otvor, kako klima i govori: “Ne još!” Tada sam znala da nema nade i da nikada neću uspjeti. Bila sam spremna odustati. Ali vrata su se otvorila i on me uzeo i smjestio na policu. Nakon sat vremena dodao mi je zrcalo i rekao: “Pogledaj se.” I jesam, i rekla sam: “Pa to nisam ja ... to ne mogu biti ja! Pa ja sam prekrasna!” “Želim da znaš, tada je on rekao, znam da te je boljelo dok sam te mijesio i oblikovao, ali da sam te ostavio, osušila bi se. Znam da sam ti uzrokovao vrtoglavicu dok sam te vrtio na kotaču, ali da sam stao zdrobila bi se. Znam da je boljelo i da je bilo vruće i zagušljivo u pećnici, ali da te nisam stavio ondje, slomila bi se. Znam da su pare bile strašne kada sam te očetkao i cijelu te obojio, ali vidiš – da to nisam učinio, nikada ne bi očvrstnula. Ne bi bilo boje u tvom životu. I da te nisam vratio u drugu pećnicu, ne bi dugo poživjela – lako bi se slupala. Sada si ti završeni proizvod. Sada si ono što sam imao na umu kada sam počeo s tobom!

☺ za život: MODA ili ZDRAVLJE?

Znamo slučajeve u kojima se ni školstvo ni zdravstvo ne mogu pohvaliti djelima koja brane život, podržavajući zdravlje i dobrobit čovjeka, ali to ipak nije pravilo: Medicinska škola u Subotici već nekoliko godina ima stolice sa sjedištima i naslonima uvijenim u spužvu i tkaninu za namještaj, što je urađeno na prijedlog dr. Miladina Kneževića, ginekologa i akušera, predavača u ovoj školi. On uz toplije stolice savjetuje i prikladno odijevanje učenika, na prvom mjestu nikako tijesne traperice i oskudnu garderobu:

– Poznato je da nošenje uskih traperica koje stežu karlicu može u periodu rasta i razvoja utjecati na izgled i pravilnost karlice: androidna karlica (uža i izdužena) može izazvati problem kod porođaja, a dovodi se u vezu s tijesnim trapericama u periodu nezavršenog razvoja i okoštavanja – kaže dr. Miladin Knežević i dodaje – Sa zdravstvene strane gledajući, česte prehlade zbog hladnih stolica i oskudne garderobe (kratke majice i plitke hlače), mogu negativno utjecati na zdravstveno stanje djevojčica, kasnije žena – utiču na reproduktivni sustav, s većim brojem steriliteta i infekcija koje neliječene daju priraslice, a koje kasnije kada se planira obitelj prave probleme. Oskudna garderoba, goli trbusi i zimi i ljeti mogu biti u zagrijanom prostoru, ali svako pretjerivanje nosi rizik od posljedica po zdravlje, najviše na razvoj genitalnog trakta, na njegovu prohodnost, što je povezano s mogućnošću rađanja djece.” (prema: *Subotičke*, br. 43)

☹ protiv života:

“S KOJIM PRAVOM SE ZALAŽETE ZA PRAVA TRUDNICA?!”

Iz pisma objavljenog na roditeljskom portalu www.bebac.com: “Poštovani, danas sam čitajući *Blic ženu* naišla na članak o akciji o boljem statusu trudnica u društvu. Prvo moram naglasiti da ja nisam ni trudnica, niti imam djecu a i ne planiram ih, bar ne skoro. Ja sam privatnik i student, kao i dijete samohrane majke... Znam da u našoj zemlji vlada bijela kuga. Svjesna sam toga. Ali ne razumijem s kojim pravom se zalažete da trudnice uživaju veća prava od nas koje to nismo. Nemojte pogrešno shvatiti. Ja volim djecu. Moja snaha je prije 18 mjeseci donijela na svijet sina, a prije samo nekoliko mjeseci moje prijateljice su na svijet donijele još nekoliko djece. I nijedna od njih nije tražila nikakav povlašćen status. Meni osobno ne pada na pamet da bilo komu ustupam mjesta u redu, čekaonicama, dragstorima i slično. Jer i ja sam ljudsko biće. S druge strane, voljela bih da mi objasnite, što ja kao privatnik imam od toga da mi se netko vucara po bolovanju, za to vrijeme moram plaćati, ili prekovremeno, ili da dovedem novog radnika. Izvinite, ali novac ne raste na drveću. Smatram da morate saslušati sve argumente i ljude koji po ovom pitanju imaju što kazati, pa da onda krenete u kampanju. Mirjana”

“Pored nezaposlenosti, niskog standarda, nemogućnosti zbrinjavanja djeteta u predškolsku ustanovu, na odluku o rađanju utiče i osjećaj nesigurnosti, a često žene ne mogu rađati zbog toga što nisu koristile kontracepcijska sredstva i imale su česte abortuse”, kaže Mirjana Rašević, savjetnica u Institutu za društvene znanosti, navodeći da se u Srbiji rađa 1,4 djece po obitelji, što je ispod prosjeka u europskim zemljama.

Jedan spomenik obitelji Kujundžić

U subotičkom Groblju svetoga Petra i Pavla (Bajsko groblje – crkveni dio) nalazi se jedinstveni nadgrobni spomenik. Uklesani tekst je po sebi lijep, a osim spomeničke vrijednosti, taj tekst predstavlja i spomenik pravopisa i hrvatskog jezika, kojim se tada govorilo u Subotici. U velikoj obiteljskoj grobnici počivaju glasoviti subotički franjevac, otac **Jesse Kujundžić**, gimnazijalac **Josip Matković**, **Albe Kujundžić** i **Roza Jaramazović**.

U grobnici počiva i mladić **Josip Matković**. Odbor za Groblje svetoga Petra i Pavla Rimokatoličke crkvene općine svete Terezije u Subotici odlučio je obnoviti ovaj vrijedan spomenik. Nad grobnicom se nalaze tri piramide od crnog granita i jedna spomen-ploča na samoj grobnici. U piramide je sa sve četiri strane uklesan opširan i zanimljiv tekst. Tekst govori o pokojnicima, ali i o vjeri tugujućih. Cijeli spomenik krase lijepa ograda i nosač za svjetiljku iskovan od kovanog željeza.

Smrt mlade majke

U grobnici je sahranjena jedna mlada majka: "Ovde opočiva vični san Jela Kujundžić sa svojim sinom Josom Matković koja u svojoj mladosti 36. godine života svoga 8. siječnja 1883. g. priseli u vičnost". Uz taj tekst je i kratka molitva: "Neka počivaju u miru do obća uskrsnuća".

Smrt jednoga gimnazijalca

Nadgrobni spomenik svjedoči o preranoj smrti jednog subotičkog maturanta. "Ovde sniva vični sanak Josip Matković svršen gimnazijalni osmoškolac koj u cvitu svoje mladosti 20. godine života svoga dne 8. travnja 1894. iz nježnog okrilja svojih duboko rascvijenih starih roditelja **Albe Kujundžić** i **Roze Jaramazović** priseli u vičnost". Uz najnužnije podatke nalazimo i lijepu molitvu: "Svemoguću Bože gospodaru neba i zemlje udili pokoj vičnji nevinou duši mlagjana rodoljub pokojnika i na sudnjem danu uskrisi ga na slavu viko-vičnju."

Natpis na spomeniku svjedoči o imenima tugujućih. U tekstu je osim tuge naglašena i vjera i nada u uskrsnuće: "Smrt miloga pokojnika razcvi-

ljenim srcem al punom nadom u sveto uskrsnuće oplaka mati mu **Roza Jaramazović** udova **Albe Kujundžić**, jedina sestra **Marta** sa mužem **Stipanom Stipić**, jedini brat Ilo Kujundžić župnik u Dušnoku, takogjer silna rod-bina i prijatelji". Dušnočki župnik je bio skrbnik i izvršitelj oporuke: "Ovaj nadgrobni spomenik po oporuci mlagjana pokojnika dao je postaviti miseca rujna 1894. ujak i bivši skrbnik pokojnika Ilija Kujundžić župnik kao izvršitelj oporuke svoga nezaboravljenog nećaka".

Roditelji dobrog fra Jesse Kujundžića

"Ovde opočiva Albe Kujundžić rodj. 1821. umro 1899. 10. sič. i žena mu Roza Jarmazović skojom je živijo 61 god. u braku rodj. 1823. koja podiže ovaj spomenik."

Prerano preminuli franjevac

1903. – "Ovde sniva vični sanak otac **Ivan Jesse Kujundžić** svećenik Reda sv. Franje, bivši guardijan subotičkog franjevačkog samostana. Zaregjen je svećenikom g. 1873. Prvu svetu misu otpiva u Subatici iste godine dne 8. prosinca, umro je 17. travnja 1903. u 55oj godini godini života svoga, a pokopan je 19. travnja licem na Mladi Uskrs." Kao kroničar subotičkog franjevačkog samostana u samostanskoj

kronici fra Jesse je hrvatska imena pisao hrvatskom ortografijom. Govor subotičkih Hrvata više ne zove dalmatinski ili ilirski već lingua croatica. Zalagao se za prava hrvatskog naroda u Subotici.

I uz ovaj spomen-tekst nalazi se i molitva pisana također ikavicom:

"Nerazdijlivo prisveto Trojstvo smiluj se ljubeznom pokojniku! Sveti Franjo Assiski i sveti Antune Padovan-ski molite za dušu vašega suredovnika. Veliki Bože primi ga megju odabrane tvoje amen".

Ugledan subotički svećenik

1929. – Ovde čeka uskrsnuće prečasni gospodin prelat kanonik msgr. **Ilija Kujundžić** umirovljeni dušnočki župnik, načelnik Biskupskog računarskog ureda rođen 31. srpnja 1857. umro 5. veljače 1929. u 72 godini života. Nadgrobnom pločom pokriva ovu grobnicu sestra milog pokojnika ud. **Marta Stipić** rodj. **Kujundžić** rođena 31. srpnja 1854. umrla 10. kolovoza 1936. u 82. godini života Subotica, 5. lipnja 1929. Opominje se podvorkinja Roza Palatinus.

Zanimljivosti i nedosljednosti

Tekst je na nadgrobnom spomeniku ispisan hrvatskom ikavicom. Svoj grad subotički Hrvati u to vrijeme dosljedno zovu Subatica, kako se čita i na spomeniku. Nazivi mjeseci su pisani uobičajenim hrvatskim nazivljem. Ima jezičnih nedosljednosti. Kako u Somboru, tako i u Subotici, na većini grobnica stoji prilog za mjesto, u ekavici: "ovde", a ne OVDI, kako se pravilno govori u ikavskom govoru. Zanimljivo je, da prezime Albe Kujundžića ne deklinira, već ga ostavlja u prvom padežu, premda bi trebalo stajati "udova Albe Kujundžića". Isto tako nepravilno navodi i prezime Stipana Stipića, gdje je prezime također ostavljeno u prvom padežu. Svećenik Ilija Kujundžić se spominje pod imenom Ilo. Premda bi se očekivalo da na spomenik bude uklesan pravilan oblik prijedloga "S", pa bi trebalo stajati u obliku "Marta s mužem", spomenik registrira njegov dulji oblik: "SA": "Marta sa mužem".

Pravda ili osveta?

Nanesena mi je očita nepravda. Ne mogu postići nadoknadu pravednosti, a mogu se osvetiti. Hvata me jeziva napast osвете. Znam da evanđelje drugačije zahtijeva. Pomozite mi!

Zahvalna vjernica

Ponajprije pokušajmo definirati što je to osveta. Najkraće bi se moglo reći ovako: osveta je prihvaćanje da se postane zao poput onoga koji nam čini zlo ili nepravdu. Uočimo u početku gorčinu osвете i pripazimo da je to izjednačavanje s onim koji nam je nanio zlo. Imamo pravo tražiti pravdu i nadoknadu štete. To je naravno pravo i dopuštene su sve razine zakonitoga traženja nadoknade, štete ili povrijeđene pravednosti. Ponavljam da u tom traženju imamo pravo na sva zakonita sredstva.

Dobro ste uočili da po evanđelju osveta nije “zakonito” pravo, radi toga što nas vraća na izvor zla, tj. nepravdu. Stoga je pogrešno na zloću drugih ljudi odgovarati zloćom. To bi skoro značilo nadmašiti zloga vlastitom zloćom. Razumljivo da je naša narav ranjena grijehom, našim i tuđim grijehom također. I stoga je automatski spremna “odgovarati na zlo zlim”. Da bi se takav automatizam uklonio, mi kao kršćani trebamo to spriječiti još dok sama napast traje. Da, ali kako? Ponajprije je dobro sabrati se, poniziti i ponizno pogledati svoj život, te u njemu pronaći vlastite grijehе koji će nas potaći na jednu novu spoznaju: nismo ni mi bezgriješni. To nas ne smije još više raniti, nego samo dovesti do spoznaje da smo ponizno pokajnički spremni na odbacivanje vlastitih grijehа.

Drugi korak je puno teži, jer od nas zahtijeva svojevrsno čišćenje. Čišćenje svega onoga što nosimo u sebi, a nanijeto nam je od drugih. To su uvrede. Trebamo se sabrati i svjesno opraštati drugima. Taj korak nas čini silno jakim da zloći onoga koji nas vrijeđa možemo spriječiti da uđe u nas. Opraštanje nije odobravanje, niti pristajanje na zlo i nepravdu. Opraš-

tanje je prizivanje na Božju pravednost i oslanjanje na Njega. Prepustiti Njemu nanijetu nepravdu da ona ne bi ušla u nas i iznutra nas razorila. Ako zlu dopustimo da u nas uđe, ono nas onda uništava. Ne dodiruje onoga koji nas je uvrijedio, nego osveta kao zlo razara nas same iznutra. Primjer: ako nas je netko kritizirao, a to nismo čuli, mirni smo – ta kritika nije ušla u nas. Ili ako uistinu živimo u molitvi, kritiku možemo i čuti, ali joj se smiješimo – ona nije ušla u nas. Ako smo slabi i zbog grijehа osjetljivi, čujemo kritiku i osjećamo žalac – to znači da je ona u nas ušla. Tako zloća u nama stvara gnijezdo i dovodi nas do duhovne bolesti – tada zlom želimo uzvratiti na uvredu i tako postajemo ne samo ranjeni nego i zli. To je tragedija. Stoga je vaš vapaj da vam se pomogne vrlo iskren i oprav-

ponavlja: “Dobro, uvrijedio si me, ali Bog je jači!” Ako u svojoj patnji dolazimo k Isusu, postajemo pobjednici. Pri tom uviđamo da je Isus već bio u našoj patnji i da je svaka nepravda, nama nanesena, ponajprije nepravda koja i Boga vrijeđa. Dakle, u spomenutom slučaju niste samo vi uvrijeđeni i obespravljani, nego i Bog. Dapače, On i više nego vi. Kada prihvatimo patnju s Kristom, onda On svojom patnjom nadvladava našu patnju i nosi nas u svoje uskrsnuće. Tek tada doživljavamo preobražaj u kojem duh pobjeđuje tijelo, tj. emocije.

Sada smo u središtu problema. Napast za osvetom i nije drugo negoli emotivni naboj na koji đavao “kuca” da bi nas razjario, naškodio našem tijelu, duhu i duši, te nas tako onesposobio za velike duhovne plodove kao što je

U tom času kada uistinu nanesenu nepravdu, ali bez glume, prepustimo Bogu, u nas se nastanjuje božanska snaga, mir i pravednost.

dan. U takvim časovima i takvim napastima da bi kršćanin ostao kršćanin, mora tražiti pomoć. Kako? Ponajprije treba dozvati u svoju svijest činjenicu da je Isus Krist jedini Gospodin i da je prisutan u našem životu koliko mu prostora u nama dopustimo. On je svemoguć i sveznajući. Tada čovjek osjeća da mu zloća bližnjih ne može naškoditi jer je posljednju riječ prepustio Isusu. Taj proces “prepuštanja” može trajati dulje, ali bitno je da često dozivamo u svijest: Isus ima zadnju riječ. Tako ćemo mu polako “prepustiti” ovaj slučaj i čak će naše prepuštanje postati molitvom za našega neprijatelja. To je već ideal kršćanstva: ljubiti neprijatelje svoje. Isus to od nas izričito zahtijeva.

Slijedeći stupanj oslobođenja od takve napasti je prihvaćanje patnje po kojoj se dolazi k Isusu. Čovjek uistinu dobiva silnu snagu kada prihvati patnju, osobito duhovnu, i ponovno u sebi

opraštanje. Dakle, kako osveta u nas ulazi po najnižem dijelu našega bića, tako pobjeda napasti mora ići iz najvišeg dijela našeg bića. U trenutku kada uistinu, bez glume, Bogu prepustimo nanesenu nepravdu, u nas se nastanjuje božanska snaga, mir i pravednost. Bog jedini pravedno “izravnava” naše račune. Svojom osvetom sami ne možemo postići toliko koliko Bog može svojom pravednošću. No, prepustimo Bogu putove svoje. Bez ljubavi se protiv grijehа ništa ne može učiniti, jer čovjek je preslab. Svaka uvreda ili grijeh koji smo počinili, čine nas osjetljivima i slabijima. Tada smo nesposobni boriti se protiv zla.

Ovaj put o kojem smo ovdje razmišljali, sigurno vas vodi do nutarnje slobode, a to je puno bolje negoli osvetta. Molimo zajedno da ne padnemo u napast osвете i proklinjanja!

VI. DANI BALINTA VUKOVA (11.–13. X. 2007.)

Hrvatsko kazalište iz Pečuha na Danima hrvatske knjige i riječi

Narodna književnost u školi

Nastupom učenika osnovnih škola i vrtića na priredbi pod nazivom "Narodna književnost u školi", koja je u HKC "Bunjevačko kolo" okupila preko 300 djece koja su slušala i gledala svoje vršnjake u dramatisacijama narodnih pripovjedaka i bajki počeli su šesti po redu »Dani Balinta Vujkova«, s podnaslovom "Dani hrvatske knjige i riječi".

Organizator i ovogodišnjih Dana Balinta Vujkova bila je Hrvatska čitaonica, suorganizator Gradska knjižnica Subotica, a njihovo održavanje poduprli su Općina Subotica, Ministarstvo vanjskih poslova i europskih integracija Republike Hrvatske i Pokrajinsko tajništvo za obrazovanje i kulturu.

"Pupko i družina"

Kao i prijašnjih godina, u izdanju Hrvatske čitaonice i Hrvatskog akademskog društva (edicija Slikovnice) u povodu ove manifestacije tiskana je knjiga koja sadrži ostvarenja iz bogatog sakupljačkog opusa Balinta Vujkova. Ove je

godine objavljen naslov "Pupko i družina", a knjigu prate i dva audio CD-a na kojima su snimljene spomenute bajke, a koje je kazivala Vujkovljeva prauknica **Nevena Racić**. Knjigu je ilustrirala dizajnerica **Senka Skenderović** iz Zadra, inače rodom iz Subotice.

Stručno-znanstveni skup

Književnici, znanstvenici i kazališni umjetnici iz zemlje, Hrvatske, Mađarske i Austrije na stručno-znanstvenom skupu, tijekom dva dana, uz stalnu temu o sakupljačkom radu Balinta Vujkova, bavili su se hrvatskim dramskim stvaralaštvom u Podunavlju. U radu skupa sudjelovali su: **Milovan Miković** (Subotica), **Antun Vidaković** (Pečuh, Mađarska), **dr. sc. Sanja Vulić** (Zagreb), **Frana Marija**

Vranković (Zagreb), **dr. sc. Robert Hajszan** (Pinkovac, Austrija), **Đuro Franković** (Pečuh, Mađarska), **Vojislav Sekelj** (Subotica), **Zdenka Popov** (Novi Sad) **mr. Đuro Lončar** (Subotica), **Đuro Rajković** (Novi Sad), **Petko Vojnić Purčar** (Novi Sad), **Tomislav Žigmanov** (Subotica), **Ladislav Suknović** (Subotica), **dr. sc. Jasna Melvinger** (Novi Sad), **Rajko Ljubić** (Subotica), **Zlatko Romić** (Subotica) i **Katarina Čeliković** (Subotica). Ovom prigodom priređena je izložba fotografija, članaka i knjiga o dramskom stvaralaštvu Hrvata u Podunavlju, koju je pripremio knjižničar Gradske knjižnice Subotica **Mile Tasić**.

O knjiškoj produkciji vojvođanskih Hrvata u 2007. govorio je publicist **Tomislav Žigmanov**, konstatirajući kontinuitet velikog broja naslova ali ne i, kako je naglasio, veliku recepciju djela u okviru kako hrvatske tako i šire društvene zajednice.

Multimedijalna večer

U okviru multimedijalne večeri, koja je ove godine održana na Sceni Jadran Narodnog kazališta, gostovalo je Hrvatsko kazalište iz Pečuha s pučkom predstavom "Pošteni varalica" Antuna Karađića.

Davor Bašić Palković

VII. festival bunjevački pisama

Na VII. festivalu bunjevački pisama, 28. rujna u Hrvatskom kulturnom centru "Bunjevačko kolo" izvedeno je dvanaest skladbi. Po ocjeni stručnog žirija najboljom je proglašena "Subotico od starine grade" u interpretaciji **Martine Dulić**, najbolja debitantica je **Ivana Stipić**, najbolji aranžman napisao je **Marinko Rudić Vranić** a najbolji tekst **prim. dr. Marko Sente** dok je nagrada za najbolju interpretaciju pripala **Mariji Jaramazović**. Publika je svoje simpatije dala pjesmi **Petra Kuntića** "Ej Bunjevko, tebe srce želi" koju je otpjevao **Darko Temunović**.

Festivalskim orkestrom ravnala je **prof. Mira Temunović**.

Ovogodišnji festival imao je i ove godine program predviđen za djecu koji je počeo u srijedu, 26. rujna blagoslovom za početak nove školske godine (opširnije na 4. str.), sljedećega dana u HKC "Bunjevačko kolo" održana je III. Smotra dječjih pjevača i zborova.

Organizacijski odbor VII. festivala bunjevački pisama na čelu s **prim. dr. Marko Senteom** okupio je "staro i mlado" oko bunjevačke pisme i promovirao ljepotu bunjevačke tradicije. /K. Č./

Oproštaj od obitelji Vidiš

Generalni konzul Republike Hrvatske u Subotici **mr. Davor Vidiš** sa suprugom **Meri** priredio je u subotu, 29. rujna oproštajni koktel za sve prijatelje i suradnike u Hrvatskom kulturnom centru "Bunjevačko kolo" u Subotici. Od obitelji Vidiš, koja je stvorila prijateljsku klimu oko sebe, oprostio se veliki broj Subotičana, ali i suradnika iz drugih mjesta. Prijamu je nazočilo i Uredništvo *Zvonika* koje je zahvalilo na lijepoj suradnji tijekom tri godine.

Novu dužnost gđin Vidiš nastavlja kao voditelj Ureda za vezu R. Hrvatske u Prištini.

Nova konzulica gerant u Subotici mr. sc. Ljerka Alajbeg

Dužnost konzula geranta u Generalnom konzulatu R. Hrvatske u Subotici preuzela je **mr. sc. Ljerka Alajbeg**, doneavno veleposlanica RH u Bruxellesu, Kraljevini Belgiji.

Želimo joj puno uspjeha u radu.

Uredništvo

Zahvaljujemo našim darovateljima

Oprema za kupatila
kolpa-san®

Novi Beograd: Tošin bunar 224a, 011 260 99 20, Beograd: Bulevar Kralja Aleksandra 402, 011 240 73 71
Beograd: Zrenjaninski put 1, 011 20 85 460, Novi Sad: Rumenački put 11, 021 518 091
Zrenjanin: Vojvode Petra Bojovića 2, 023 581 590, Subotica: Banijska 2, 024 547 886

KAMENORESCI
Beogradski put 224a

SVE OD KAMENA
NOVA KAMENOREZAČKA RADNJA
NAJVEĆI IZBOR-NAJPOVOLJNIJE CENE

EV-PRO d.o.o.
SUBOTICA BEOGRADSKI PUT 72
TEL. 024/671-500
063/501-542

- veliki izbor granita i mermera u bojama
- izrada nadgrobničkih spomenika od prirodnog i veštačkog kamena
- izrada enterijera po zahtevu kupca od svih vrsta uvoznog kamena
- usluga rezanja i obrade kamena
- izrada stepenica, prozorskih klupica, stolova i
- sve što zamislite

**POVOLJNO SA GARANCIJOM
MOGUĆE ODLOŽENO PLAĆANJE**

Zahvaljujemo našim darovateljima

Kafana - "Duka"
 Subotica,
 Preradovićeva 4
 (u Bunjevačkom kotu)
 Tel: (024) 555-738
 Organizira:
 - svadbe,
 - rođendanska slavlja,
 - bankete i dr.
 Svakog dana: MENI RUČKOVI
 Posebno se preporučamo za
 organiziranje "Poduša"

Radno vrijeme: od 12 - 22
 nedjeljom zatvoreno

Toth optika
 Tel.: 551-045

Maksima Gorkog 20 (kod glavne pošte)
 Radno vrijeme: radnim danom od 9,30-12 i 16,30-19 sati
 Radno vrijeme očnog liječnika: radnim danom od 17-19 sati

**Vremena su teška.
 Svaka pomoć nam je dobro došla.
 Unaprijed hvala svakom darovatelju.**

**HORVÁT BUSINESS CENTER
 HRVATSKI POSLOVNI CENTAR
 CROATIAN BUSINESS CENTER**

Nagymező u. 49.
 H. 1065 Budapest P.f. 468

Tel: (36-1) 269-1301
 311-9200, 353-1501
 Tel/fax: (36-1) 269-1300

RENAULT

Koncesionar

VIDAKOVIĆ

Prodaja rezervnih delova i servis

Subotica, Braće Radića 51-53
 Tel./fax: 024/553-567

Svake treće nedjelje u mjesecu novi broj "Zvonika"

SALAŠ
 ZEMLJORADNIČKA ZADRUGA

Tel: (024) 566 - 577

agria

AGRIA D.O.O. SUBOTICA
 PROIZVODNJA SIJAČICA I
 REZERVNIH DIJELOVA
 SUBOTICA, BARANJSKA 23
 tel. i fax: 024-561-553
 e-mail: agria@suonline.net

POLIKLINIKA

SENTE

24000 Subotica
 Jo Lajoša 4a
 tel: 024 / 520-698

Radno vrijeme
 radnim danom: od 9 do 19 sati
 subotom: od 9 do 12 sati

H čitaonica
 Hrvatska

**Svakodnevno možete čitati
 tisak, posuditi knjige i
 porazgovarati s prijateljima
 u Hrvatskoj čitaonici**

Subotica, Ulica Bele Gabrića 21

Srijeda, petak 10-14 sati
 utorak, četvrtak 16-19 sati

Millennium GSM Centar
 Prodaja i **SERVIS**

Laptopovi i
 Pentium računari

najpovoljnije

Mobilni
 Panasonic KX-TC445
 Gigaset A-180

Klima uređaji

house1

www.millenniumgsm.co.yu
 Tel 024/ 551-353 Prvomajska 6.

**Neka Bog
 blagoslovi
 sve koji
 radom služe
 braći
 ljudima!**

TippNet

**Internet provajding
 Prodaja računara
 Instalacija i održavanje računarskih mreža
 Pojedinačni i grupni kursevi**
 (Windows, Word, Excel, Internet)
 ☎ (024) 555-765 Karađorđev put br. 2. Subotica
 e-mail: support@tippnet.co.yu

**NAMA JE DOVOLJNO
 DA ZNATE ZA NAS...**

FUNERO

PRIVATNO POGREBNO PREDUZEĆE

- SUBOTICA, Karađorđev put 2
 Telefon (danonoćno): 024 / 55-44-33
- HORGOS, Borisa Kidriča 7
 Telefon (danonoćno): 024 / 792-202

RASPORED SAHRANA NA INTERNETU
 www.funero.co.yu
 E-mail: funero@funero.co.yu

ONO ŠTO JE NEKAD BILO NEMOGUĆE SADA JE MOGUĆE!

U Subotici možete nabaviti:
misnice, štole, albe i rokete sve po mjeri;
košulje i birete, prvopričesnička
i ministrantska odijela;
svijećnjake, križeve za prvopričesnike
i krizmanike.

NOVO-NOVO

kaleži, tamjan i hostije

Sve informacije i narudžbe možete dobiti
u župnom uredu Palić
tel. 024/755-002

APZ pp. „Auto-Dan Z” d.o.o.
024/670-975
024/55-44-25

SUBOTICA, Beogradski put 29
Somborski put 11

prodaja skutera i bicikala sa
pomoćnim motorom marke

KEEWAY

PIAGGIO GILERA

SuboticaDanas.info
Informativne stranice
programa na hrvatskom jeziku

Radio Subotica
Szabadkai Rádió

Kovač Dejan
MAJSTOR ZA IZRADU TRADICIONALNIH PAPUČA
PAPUČSKÉSZÍTŐ - MESTER

- BUNJEVAČKE - MAĐARSKE - ŠOKAČKE -

24000 Subotica,
ul. Dinka Šimunovića 10.
Tel.: 024/ 524-786,
Mob.: 064/ 14-62-103

ZANATSKA TRGOVINSKA RADNJA
VI. Milica Pečerić, Trg žrtava fašizma 14
Mobilni: 064 201 56 12

Miss Exclusive

SVE VRSTE KROJAČKIH USLUGA
Radno vrijeme: Ponedjeljak - petak: 10 - 18
Subota: 9 - 13

**HRVATSKI KULTURNI CENTAR
"BUNJEVAČKO KOLO"**

Subotica, Preradovićeva 4
Tel: (024) 555-589

JULIJA-OPTIKA

KULTURA NOŠENJA NAOČALA
VODITE RAČUNA O REZERVNIM NAOČALAMA!
24000 Subotica, Braće Radića 6
Telefon: 024/ 528-482

Radno vrijeme:
radnim danom:
9,30 do 12,00 i 17,00 do 19,00
subotom: 9,00 do 12,00

Prvi privatni i registrirani
dom za stara i nemoćna lica

"Sv. Katarina"
PALIĆ, Sutjeska 47
Tel. 024/603 640
Mob.: 063 577 350
064 122 87 55

U ugodnoj palikoj pri-
rodi i zelenilu, u privatnoj
kući s lijepim dvorištem,
pružamo usluge, stručno i
odgovorno:

Čuvanje i njegu starih i nemoćnih
lica; usluge medicinskih sestara;
liječničke i specijalističke usluge;
njegu starih i nemoćnih lica na terenu
(i u vašoj kući).

MONOLIT GRADNJA
Iršai Laslo

24000 SUBOTICA, Franje Kuhača 10, Tel.: 024/551-685
e-mail: monolit@tippnet.co.yu

IZVOĐENJE SVIH VRSTA GRAĐEVINSKIH, ZANATSKIH
I INSTALATERSKIH RADOVA. PROJEKTOVANJE I NADZOR

Hirvivo
Katolikus hetilap
Azra: 13 díszir. Ajhódokozás
1. évf. I. szám 2002. 05. 19.

Zlatiborska 4, 24427 Totovo Selo - Tel: (024) 883-040
Email: hirvivo@tothfalu.co.yu

STOMATOLOŠKA ORDINACIJA
"APOLONIA"

Radno vrijeme:
ponedjeljak,
srijeda i
petak
15 - 19 sati
utorak i
četvrtak
8 - 12 sati
subota
- po dogovoru

Igmanska 6, 24000 Subotica
mobitel: 063 533 318

CSALÁDI MAGAZIN
Hitélet

Cara Dušana 4, 21000 Novi Sad
Tel: (024) 469-474
Email: agape@eunet.yu

www.suboticka-biskupija.info

**Slušajte
Radio Suboticu**
program
na hrvatskom jeziku
svaku večer od 19-21 sat
na frekvenciji 91,5 Mhz

Put Jovana Mikića 12
Tel: 024 55 22 00
Fax: 551-902

RADIO MARIJA
Tel: 021 4790-529; Email: rama@eunet.yu

94,2 Mhz FM - SUBOTICA
102,9 Mhz FM - NOVI SAD

URED HRVATSKOG NACIONALNOG VIJEĆA
Subotica, Preradovićeva 4
Tel: (024) 556-898 i 553-818

1. XI. - SVI SVETI

Na ovaj dan Crkva slavi sve one znane i neznane, svih vremena i krajeva, po kojima se Bog proslavio. /Božanski časoslov/

Blagdan Svih svetih jedan je od najvećih crkvenih blagdana kada se Crkva sjeća onih svojih članova za koje vjeruje da su proslavljeni vječnim životom.

Svjetlost će vječna, Gospodine, svijetliti tvojim svetima kroz svu vječnost, aleluja.

2. XI. - SPOMEN SVIH VJERNIH MRTVIH DUŠNI DAN

Na Dušni dan ili Dan mrtvih vjernici obilaze groblja u kojima su pokopani zemni ostaci članova njihovih obitelji ili prijatelja, i mole za one koji su prešli iz zemaljskoga života a još nisu postigli puninu vječnoga. U svečanoj i pobožnoj tišini polažemo cvijeće i palimo svijeće na njihovim grobovima.

Oprost za duše u čistilištu

Tko se na Svi sveti pričesti i izmoli koju molitvu na nakanu Svetoga Oca Pape, može dobiti potpuni oprost koji se namjenjuje za vjerne mrtve. Isto vrijedi i za Dušni dan.

Tko to ne uspije učiniti u ta dva dana a u prvih osam dana mjeseca studenog (novembra) se pričesti i potom se na groblju pomoli za pokojne te izmoli koju molitvu na nakanu Svetoga Oca Pape, kako je to gore naznačeno, također može prikazati potpuni oprost za pokojne.

Važno upozorenje

Svatko svake godine može prikazati taj potpuni oprost samo jednom prema navedenim mogućnostima i to ZA JEDNU POKOJNU OSOBU. Isto tako je važno posvijestiti da se za jednu osobu samo jednom u životu namjenjuje potpuni oprost. Dakle, svake godine treba taj oprost namijeniti za drugu osobu.

Molitva je čin ljubavi prema našoj pokojnoj braći i sestrama. Zato neka nikom ne bude teško tih dana poći na ispovijed (ako je potrebno), na misu i pričest te izmolti propisane molitve. Jednoga dana kada se i mi preselimo u vječnost jako će nam biti zahvalne osobe kojima smo pomogli da se oslobode čistilišnih muka i uđu u radost vječnoga života.

Možda je ovo prigoda i za pouku o misama za pokojne. Neki svake godine prikazuju mise za svoje pokojne i to je lijepo, ali ne smijemo zaboraviti da treba dati služiti svete mise i za žive, primjerice za blagoslov obitelji, za obraćenje nevjernika i grješnika, za duhovna zvanja; Papa je u svojoj poruci za Svjetski misijski dan ove godine poticao da se dadu služiti i svete mise za misije i misionare. Ne smijemo zaboraviti također svetom misom zahvaliti Bogu za primljene milosti. Na ovo pogotovo trebamo misliti ako smo za svoje pokojnike već namijenili potpuni oprost. Po nauci Crkve za takvu osobu zapravo više ne bismo trebali moliti, jer ako je bila u čistilištu sigurno je po potpunom oprost u čistilišta prešla u raj. Za osobe u raju ne molimo nego se njima molimo i tražimo njihov zagovor. Moramo i primjerom pokazati što vjerujemo i kako vjerujemo.

Preporučamo naša izdanja po prošlogodišnjoj cijeni

ZIDNI kalendar za 2008. godinu po cijeni od 30 din

DŽEPNI kalendar za 2008. godinu po cijeni od 50 din

SUBOTIČKU DANICU za 2008. godinu po cijeni od 300 din

BOŽIČNE ČESTITKE

jednostavne po cijeni od 10 din
duple s kuvertom
po cijeni od 15 din

BOŽIČNE SLIČICE

po cijeni od 2 din

/Za kalendare dajemo 20% popusta za narudžbe veće od 100 kom/

Narudžbe: Župni ured Sv. Rok
tel.: 024/554-896

Isprika

Dragi čitatelji,

ovoga puta Zvonik je tjedan dana kasnije stigao u Vaše ruke. Ispričavamo se zbog zakašnjenja i računamo na Vaše razumijevanje.

Uradništvo

IN MEMORIAM

Iz dubine, Gospodine, vapijem tebi: Gospodine, usliši glas moj! (Ps 130)

MIRKO STANTIĆ – Benks

Nakon kratke i teške bolesti u 53. godini, 17. rujna preminuo je naš dragi otac i suprug Mirko Stantić.

Sprovodne obrede na Kerskom groblju predvodio je mons. dr. Andrija Kopilović uz asistenciju nekoliko svećenika.

Sveta misa zadušnica na 6 tjedana bit će 15. studenog u 17,30 sati u Franjevačkoj crkvi.

S vjerom i nadom u susret u vječnosti za njim tuguju:

sinovi MIROSLAV i NIKOLA i supruge MIRJANA.

ZVONIK

Katolički list (mjesečnik)

Izdaje:

Rimokatolički župni ured
Sv. Roka, 24000 SUBOTICA
Beogradski put 52

Telefon: +381(0)24 554-896;
Fax: +381(0)24 551-036;

E-mail:

zvonik@tipnet.co.yu.

Web: www.ZVONIK.org.yu

Uredništvo:

mr. Mirko Štefković
glavni i odgovorni urednik
Tel: +381(0)24 553 610

Željka Zelić
zamjenica glavnog
i odgovornog urednika

mr. Andrija Anišić
ročelnik Izdavačkog odjela
Instituta "Ivan Antunović"

mr. Ervin Čeliković
tehnički urednik

Katarina Čeliković
lektorica

Vedran Jegić
fotograf

Uredničko vijeće:

Stjepan Beretić
Ladislav Huska
Vesna Huska
Franjo Ivanković
dr. Andrija Kopilović
mr. Mato Miloš
Lazar Novaković
Jakob Pfeifer
s. Blaženka Rudić
Željko Šipek
dr. Tadej Vojnović

Tisak:

Štamparija "PRINTEX",
Segedinski put 86, Subotica,
Tel.: 024/541-363
ISSN 1451-2149

Godišnja pretplata za "ZVONIK"

- Srbija 1200 dinara
- inozemstvo - 40 EURA
ili 300 kuna;
avionom 80 USD

Pretplatnici iz inozemstva u R. Hrvatske uplate mogu poslati poštanskom uputnicom ili čekom na adresu i ime (ne na ime Zvonika):

Svjetlana Ivković
Adresa: Augusta Piazzè 6
10000 Zagreb,
tel: +385 (0)1 301 34 68

Fotografije u ovom broju:
Zvonik, Nada Sudarević
i Hrvatska riječ

Proslava Radosne Gospe u Baču

Crkve na sajmu turizma u Novom Sadu

Za djecu...

... i odrasle

VII. festival bunjevački pisama

Blagoslov na gradilištu nove crkve u Ljutovu

Srebrni jubilej crkve "Marije Majke Crkve"

Zavjetni dan u Bačkom Monoštoru

Blagoslov torbi u Somboru

Obijetnica crkve Sv. Roka

Glazbenici na proštenju u katedrali